

แผนปฏิบัติการราชการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

S1 Social Institution

S2

Social Protection

S3

Social Capital

S4 Society - driven Organization

วิสัยทัศน์

“ประชาชนเข้าถึงโอกาส และการคุ้มครองทางสังคม มีความมั่นคงในชีวิต”

คำนำ

การจัดทำแผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำแผนปฏิบัติการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง ให้สอดคล้องกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภาและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงใช้เป็นแนวทางปฏิบัติการให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย รวมถึงกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานและการเบิกจ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จัดทำขึ้นโดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหารและทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวง ร่วมกันทบทวนความสอดคล้องเชื่อมโยงของภารกิจงานกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ และนโยบายรัฐบาล รวมทั้ง แนวโน้มสถานการณ์ทางสังคม ปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และรับฟังความคิดเห็นของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดวิสัยทัศน์คือ **“ประชาชนเข้าถึงโอกาส และการคุ้มครองทางสังคม มีความมั่นคงในชีวิต”** ประกอบด้วยแผนปฏิบัติการที่สำคัญ ๔ เรื่อง ได้แก่ เรื่องที่ ๑ พัฒนาศักยภาพคนและสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวอย่างยั่งยืน เรื่องที่ ๒ สร้างโอกาสและยกระดับการคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนทุกช่วงวัย เรื่องที่ ๓ พัฒนาทุนทางสังคม สร้างการมีส่วนร่วม เสริมเศรษฐกิจฐานราก สู่การเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน และเรื่องที่ ๔ มุ่งพัฒนาองค์กรให้มีสมรรถนะและผลสัมฤทธิ์สูงเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มุ่งหวังให้แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับนี้ จะเป็นกลไกสำคัญในขับเคลื่อนภารกิจงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง ทั้งในเชิงกลุ่มเป้าหมาย (Target based) เชิงประเด็น (Agenda based) และเชิงพื้นที่ (Area based) เพื่อให้คนทุกช่วงวัยได้รับโอกาสและการพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตนเองได้ ประชาชนทุกช่วงวัยได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และองค์กรเครือข่ายมีความเข้มแข็งและร่วมเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาสังคมได้อย่างเป็นรูปธรรม

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

แผนปฏิบัติการราชการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

บทสรุปผู้บริหาร

แผนปฏิบัติการราชการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นกรอบแนวทางการทำงานของกระทรวงฯ ในระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ที่มุ่งยกระดับไปสู่การเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงบนฐานธรรมาภิบาล และเป็นองค์กรหลักในการกำหนดนโยบายด้านสังคม โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาคน ครอบครัว และชุมชน ให้มีศักยภาพและมีความมั่นคงในชีวิต รวมถึงสร้างสังคมแห่งโอกาสและมีความเท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ที่กำหนดให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว และสอดคล้องกับการพัฒนาในระดับสากลที่ประเทศไทยจะต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย โดยมีหลักการสำคัญของแผนปฏิบัติการราชการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดังนี้

การจัดทำแผนปฏิบัติการราชการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้คำนึงถึงทิศทางการพัฒนาระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลก อันได้แก่ ๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ประเด็นด้านความมั่นคง ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นด้านความมั่นคง ด้านการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ด้านการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ด้านพลังทางสังคม ด้านความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม ด้านการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ และด้านการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม ๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ หมายความว่าด้านไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน ด้านไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลงและคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม ด้านไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต และด้านไทยมีภาครัฐที่มีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ประชาชน และกรอบการดำเนินงานการขับเคลื่อนงานผ่านอนุสัญญา พันธกรณี และเป้าหมายที่เป็นสากล อาทิ ๑) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่จะต้องบรรลุภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ ซึ่งเป้าหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของกระทรวงฯ ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑ ขจัดความยากจน เป้าหมายที่ ๕ สร้างความเท่าเทียมทางเพศสตรีและเด็กหญิงทุกคน เป้าหมายที่ ๘ ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๑ สร้างเมืองและการตั้งถิ่นฐานที่ปลอดภัย และเป้าหมายที่ ๑๖ สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก และ ๒) แผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ๒๐๒๕ ซึ่งกระทรวงฯ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในองค์กรอาเซียนเฉพาะสาขาด้านสตรี ด้านสวัสดิการสังคมและการพัฒนา ด้านเยาวชน และด้านสิทธิสตรีและเด็ก ขณะเดียวกันยังทำหน้าที่เป็นหน่วยงานสนับสนุนในองค์กรอาเซียนเฉพาะสาขานอกเหนือจากสาขาข้างต้น อาทิ การศึกษา สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ การวิเคราะห์ปัจจัยความท้าทายผ่านการจับสัญญาณภาวะคุกคามและโอกาสจากปัจจัยต่าง ๆ ผ่านเครื่องมือการจับสัญญาณ (Horizon Scanning) และเทคนิค PESTEL ทำให้เห็นถึงจุดแข็งและโอกาสในการดำเนินงานของกระทรวงฯ เชิงรุกใน ๖ มิติ ๑) มิติด้านการเมือง (Political)

กระทรวงฯ เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนตามนโยบายเชิงสังคมที่มีผลต่อเสถียรภาพทางการเมือง และสร้างผลการเปลี่ยนแปลงต่อกลุ่มเป้าหมายสูง อาทิ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนทุกช่วงวัย การจัดการบริการและสวัสดิการ การสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำ การเสริมพลังทางสังคม เป็นต้น

๒) มิติด้านเศรษฐกิจ (Economic) กระทรวงฯ เป็นหน่วยงานซึ่งมีภารกิจที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจอย่างมาก อาทิ การพัฒนาคน ครอบครัว และชุมชน ให้มีศักยภาพและมีความมั่นคงในชีวิต การแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ และยังเป็นโอกาสที่กระทรวงฯ จะสร้าง Social Safety Net ให้เกิดขึ้นร่วมกับภาคประชาชนอีกด้วย

๓) มิติด้านสังคม (Social) กระทรวงฯ มีบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจและทำงานใกล้ชิดกับภาคประชาสังคม รวมทั้งมีภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็งเป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริม บทบาทการขับเคลื่อนพลังทางสังคม อีกทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มคนเปราะบางทางสังคม และการเข้าสู่ สังคมผู้สูงอายุ ยังเป็นโอกาสที่กระทรวงฯ จะได้รับงบประมาณเพื่อการจัดทำระบบฐานข้อมูล และ วางระบบรองรับทางสังคม

๔) มิติด้านเทคโนโลยี (Technological) กระทรวงฯ ตระหนักและพร้อมเปิดรับ การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมีกลไกการทำงานที่ใกล้ชิดกับภาคประชาสังคมที่เอื้อต่อ การขับเคลื่อนนวัตกรรมในพื้นที่ การเชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปรับเป็นรัฐบาล ดิจิทัล และการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี อาทิ การจัดเก็บข้อมูลของกลุ่มเป้าหมาย การพัฒนาระบบ ฐานข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในเชิงสังคม การพัฒนาการให้บริการที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจน การมีนวัตกรรมทางสังคมใหม่ ๆ

๕) มิติด้านสภาพแวดล้อม (Environmental) กระทรวงฯ มีบทบาทสำคัญ ในการทำงานใกล้ชิดกับชุมชน ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมการทำงานในระดับพื้นที่กับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่เชื่อมโยงกับด้านสิ่งแวดล้อม การช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ ทางธรรมชาติ และต่อยอดไปสู่โอกาสการพัฒนาอย่างยั่งยืน และ

๖) มิติด้านกฎหมาย (Legal) กระทรวงฯ มีปัจจัยสนับสนุนในการขับเคลื่อนงาน อาทิ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ อาจส่งผลต่อการ ดำเนินนโยบายด้านสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงเป็นโอกาสสำคัญที่จะปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ ให้มีความทันสมัยและลดข้อจำกัดในการดำเนินงาน

จากการวิเคราะห์จุดแข็งและโอกาสในการดำเนินงานของกระทรวงฯ เชิงรุกใน ๖ มิติข้างต้น ทำให้เห็นถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานในระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) คือ

๑) การสนับสนุนของสังคม เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของกระทรวงฯ ทั้งจากภาคการเมือง ภาคราชการ ภาคประชาสังคม ในการกำหนดนโยบายที่เกิดผลลัพธ์ทางสังคม การกระจายทรัพยากร รวมทั้งระบบสวัสดิการในฐานะที่เป็นโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม (Social Safety Net) การเสริมพลัง (Empowerment) และการพัฒนา Social Safety Net ร่วมกับภาคประชาชน

๒) การทำงานที่ใกล้ชิดกับภาคประชาสังคม โดยเฉพาะบทบาทการขับเคลื่อนพลังทางสังคมร่วมกับ หน่วยงานราชการระดับภูมิภาค อาสาสมัคร และภาคีเครือข่าย ภาคประชาสังคม เพื่อกระจายความรับผิดชอบ ให้แก่หน่วยงาน ภาคีเครือข่าย ที่มีศักยภาพ มีความพร้อมทางด้านทรัพยากร รวมทั้งมีความเข้าใจ และใกล้ชิดกับกลุ่มเป้าหมาย ส่งผลให้กระทรวงฯ สามารถมุ่งเน้นการพัฒนาและกำกับนโยบายได้มากขึ้น

๓) การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยการพัฒนาฐานข้อมูลกลาง และการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคโนโลยี เช่น การมีฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) หรือปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่จะช่วยให้กระทรวงฯ สามารถบริหารจัดการ จัดสรรทรัพยากร จัดสวัสดิการ และช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย เป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๔) การสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการ ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวงฯ ทำให้การขับเคลื่อนงานด้านสังคม และความมั่นคงของมนุษย์มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการจัดสรรภารกิจให้กับหน่วยงานที่มีความพร้อมหรือ ความเชี่ยวชาญ และการลดการทำงานที่ซ้ำซ้อน

๕) ภาวะผู้นำและการบริหารจัดการภายในกระทรวงฯ

โดยการกำหนดนโยบายจากส่วนกลางที่เข้าใจหน่วยงานระดับภูมิภาค เนื่องจากแต่ละพื้นที่มีสถานการณ์ ความต้องการ และสภาพปัญหาที่แตกต่างกัน การกำหนดนโยบายที่เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จจึงต้อง สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละพื้นที่มากกว่าแบบเหมารวม (One-size-fits-all) ๖) ความพร้อม ของบุคลากรและอาสาสมัครของกระทรวงฯ ทั้งในด้านทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถ ในการดำเนินงาน ตลอดจนความพร้อมทางด้านจิตใจและขวัญกำลังใจของบุคลากรให้สามารถดำเนินงาน ได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำชุมชนที่เป็นอาสาสมัครของกระทรวงฯ ซึ่งจะเป็นปัจจัยแห่ง การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ (Change Agent) ที่จะทำให้คนกลุ่มเป้าหมายได้รับความช่วยเหลืออย่างทั่วถึง โดยกระทรวงฯ จะต้องค้นหาและพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนเหล่านี้ พร้อมทั้งให้การสนับสนุนและรักษา บุคลากรเหล่านี้ไว้ เพื่อเป็นกลไกสำคัญของการขับเคลื่อนในระดับท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งและส่งผล ต่อเนื่องให้สังคมมีคุณภาพ และ ๗) การปรับตัวขององค์กรภายใต้โลกที่มีความผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือ (VUCA World) ทำให้การปรับตัวขององค์กรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จ ในการดำเนินงาน อาทิ การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี การพัฒนาบุคลากร การติดตามสถานการณ์ ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง และสามารถพัฒนานโยบาย ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการส่งเสริมและช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นกระทรวงภาคสังคมและเป็นหน่วยงาน หลักในการทำหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคม การสร้างความเป็นธรรมและความเสมอภาคในสังคม การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและความมั่นคงในชีวิต สถาบันครอบครัว และชุมชน แผนปฏิบัติการ ระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกระทรวงฯ ฉบับนี้ จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ **“ประชาชนเข้าถึงโอกาส และการคุ้มครองทางสังคม มีความมั่นคงในชีวิต”** และเพื่อตอบโจทยยุทธศาสตร์ชาติและเป้าหมาย การพัฒนาประเทศภายใต้วิสัยทัศน์ **“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”** หรือ **“มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”** จึงได้กำหนด ทิศทางการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกระทรวงฯ ไว้ ๔ เรื่อง ดังนี้

แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๑ พัฒนาศักยภาพคนและสร้างความเข้มแข็งของสถาบัน ครอบครัวยั่งยืน เป้าหมาย คนทุกช่วงวัยได้รับโอกาสและการพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ และ ครอบครัวยุคใหม่มีความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตนเองได้ แนวทาง/กลยุทธ์ ๑) พัฒนาทักษะสมรรถนะ ที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับคนทุกช่วงวัย ๒) ส่งเสริมให้กลุ่ม เปราะบางทุกกลุ่ม ทุกช่วงวัย ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ทักษะอาชีพ สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ เพื่อสร้าง รายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต ๓) เตรียมความพร้อมในการพัฒนาคนเพื่อเข้าสู่สังคมสูงวัย และพัฒนา ทักษะผู้สูงอายุ ให้มีคุณภาพเหมาะสมตามช่วงวัย ๔) ส่งเสริมการสร้างครอบครัวและเตรียมความพร้อม ของพ่อแม่ผู้ปกครองให้มีทักษะในการเลี้ยงดูบุตรหลาน และ ๕) ส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตร ต่อครอบครัว ให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้

แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๒ สร้างโอกาสและยกระดับการคุ้มครองทางสังคมสำหรับ คนทุกช่วงวัย เป้าหมาย ประชาชนทุกช่วงวัยได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต แนวทาง/กลยุทธ์ ๑) กำหนดนโยบาย มาตรการ ในการคุ้มครองทางสังคม รวมถึงการพัฒนานวัตกรรม ทางสังคม เพื่อสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ ๒) ยกระดับการคุ้มครองทางสังคม โดยการจัดสวัสดิการขั้นพื้นฐาน การส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิ การสร้างหลักประกันทางสังคม สำหรับคน ทุกช่วงวัย กลุ่มเปราะบาง กลุ่มผู้ประสบปัญหาทางสังคม และกลุ่มเป้าหมายของกระทรวงแบบพุ่งเป้า ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ๓) พัฒนาระบบการให้ความช่วยเหลือ

เยียวยาในสถานการณ์วิกฤติอย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ ๔) สร้างโอกาสและการพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบางแบบพุ่งเป้า ๕) เสริมสร้างโอกาสในการเข้าถึงที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินที่มั่นคงและได้มาตรฐาน และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตให้กับประชาชนในทุกกลุ่มเป้าหมาย และ ๖) ยกระดับการบริหารจัดการกองทุนในสังกัดกระทรวงฯ เพื่อขับเคลื่อนการคุ้มครองทางสังคมคนทุกช่วงวัย

แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๓ พัฒนาทุนทางสังคม สร้างการมีส่วนร่วม เสริมเศรษฐกิจฐานรากสู่การเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน เป้าหมาย องค์กรเครือข่ายมีความเข้มแข็งและร่วมเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาสังคมอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ แนวทาง/กลยุทธ์ ๑) สานพลังเครือข่าย ร่วมกับภาคธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม ภาคประชาสังคม องค์กรชุมชน องค์กรตามกลุ่มเป้าหมาย สถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน ๒) ส่งเสริมการลงทุนทางสังคมในรูปแบบใหม่ ๓) ปรับกลไกการขับเคลื่อนงานเชิงพื้นที่ที่มุ่งเน้นการพัฒนาสังคมแบบองค์รวม ๔) เสริมสร้างพลเมืองที่มีส่วนร่วม (Engage Citizen) พลเมืองตื่นรู้ (Active Citizen) อาสาสมัครพัฒนาสังคม จิตอาสา เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม และ ๕) เสริมสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการเพิ่มมูลค่าและความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์และทุนทางสังคม

แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๔ มุ่งพัฒนาองค์กรให้มีสมรรถนะและผลสัมฤทธิ์สูงเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล เป้าหมาย องค์กร พม. ก้าวสู่องค์กรยุคดิจิทัล มีผลสัมฤทธิ์สูง และบุคลากรมีทักษะที่จำเป็นในการขับเคลื่อนงานในศตวรรษที่ ๒๑ แนวทาง/กลยุทธ์ ๑) ปรับเปลี่ยนองค์กร พม. สู่องค์กรยุคดิจิทัล โดยการพัฒนาและบูรณาการข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบาย รวมถึงการพัฒนากระบวนการและบริการที่สะดวกเข้าถึงง่ายด้วยดิจิทัล และส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมในการพัฒนาองค์กร ๒) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร การปรับโครงสร้างให้มีความยืดหยุ่น ตลอดจนการพัฒนากฎหมาย ระเบียบ ประกาศต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลง รวมถึงสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กร ๓) มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะบุคลากร (Skillsets) ในการทำงานในยุคดิจิทัลและศตวรรษที่ ๒๑ ทั้งการปลูกฝังบุคลากรให้มีความรอบคอบความคิด (Mindset) ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง มุ่งประโยชน์ส่วนรวม รวมถึงการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการทำงาน และ ๔) สื่อสารสังคมสร้างภาพลักษณ์องค์กรทั้งในเชิงนโยบายและการขับเคลื่อนภารกิจ เพื่อสร้างการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายและภาคส่วนต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
สารบัญ	ฉ
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต	๑
๑.๒ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐	๑๘
๑.๓ ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) แห่งสหประชาชาติ	๓๖
๑.๔ อำนาจหน้าที่ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในสังกัด	๓๗
๑.๕ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงาน ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	๔๔
๑.๖ ทิศทางการขับเคลื่อนงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์	๔๗
ส่วนที่ ๒ แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)	๕๕
ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	
๒.๑ สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	๕๕
๒.๒ ความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	๖๒
๒.๓ รายละเอียดโครงการ ภายใต้แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์	๖๓
ส่วนที่ ๓ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล	๙๕
ภาคผนวก คำจำกัดความ	๙๗

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑.๑ สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้วิเคราะห์ปัจจัยความท้าทายในส่วนนี้เริ่มต้นจากการจับสัญญาณภาวะคุกคามและโอกาสจากปัจจัยทั้งในและต่างประเทศผ่านเครื่องมือการจับสัญญาณ (Horizon Scanning) เพื่อใช้วิเคราะห์ประเด็นสำคัญตลอดจนแนวโน้มพลวัตการเปลี่ยนแปลงโดยอาศัยวิธีวิเคราะห์ข้อมูลผ่านเทคนิค PESTEL ซึ่งประกอบด้วยมิติด้านการเมือง (Political) มิติด้านเศรษฐกิจ (Economic) มิติด้านสังคม (Social) มิติด้านเทคโนโลยี (Technological) มิติด้านสภาพแวดล้อม (Environmental) มิติด้านกฎหมาย (Legal) โดยได้ผลลัพธ์การวิเคราะห์ทั้ง ๖ มิติ ดังนี้

๑.๑.๑ มิติด้านการเมือง (Political)

ด้านการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญที่กระทบต่อการดำเนินงานของกระทรวงฯ โดยปัจจัยด้านการเมืองจะมีความเกี่ยวข้องกับนโยบาย กฎหมาย และกฎระเบียบต่าง ๆ จากทางภาครัฐ ความน่าเชื่อถือและความเชื่อมั่นที่มีต่อรัฐ ทั้งนี้ สถานการณ์ด้านการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกระทรวงฯ มีประเด็นหลักที่ส่งผลกระทบต่อพันธกิจและการดำเนินงานของกระทรวงฯ คือ แผนนโยบายรัฐบาลให้ความสำคัญกับกลุ่มเปราะบาง “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” ที่ให้ความสำคัญกับกลุ่มเปราะบาง และกลุ่มคนด้อยโอกาส ซึ่งเป็นผู้รับบริการหลักของกระทรวงฯ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน โดยบูรณาการความร่วมมือในการช่วยเหลือกลุ่มคนเปราะบางให้ครอบคลุมทุกมิติแบบองค์รวม สามารถเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการ รวมทั้งพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ครอบครัวมั่นคงมีความสุข สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ลดความเหลื่อมล้ำ และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง พร้อมทั้งวางแผนให้ความช่วยเหลือและพัฒนาระบบการให้ความช่วยเหลือให้สามารถเข้าถึงสวัสดิการ

๑.๑.๒ มิติด้านเศรษฐกิจ (Economic)

ด้านเศรษฐกิจเป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินงานของกระทรวงฯ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายได้และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อไปถึงคุณภาพชีวิตของคนในสังคม มีประเด็นหลักที่ส่งผลกระทบต่อพันธกิจและการดำเนินงานของกระทรวงฯ ๗ ประเด็น ดังนี้

๑) รายได้สุทธิทางการเกษตรสูงขึ้น

ภาคเกษตรจัดเป็นภาคส่วนทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของไทยอย่างมาก สภาวะการณ์และปัจจัยต่าง ๆ ในปัจจุบันส่งผลกระทบและท้าทายต่อการพัฒนาภาคการเกษตรของไทยในหลายประเด็น ซึ่งภาครัฐได้ให้ความสำคัญและมีมาตรการในการรักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการรักษาระดับรายได้ของเกษตรกรให้เพียงพอ ทั้งนี้ การดูแลเกษตรกรซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์กลุ่มหลักของประเทศ นับเป็นปัจจัยเกื้อหนุนที่ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพียงพอในการเลี้ยงชีพและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยสถานการณ์นี้เป็นแรงเสริมให้การดำเนินงานต่าง ๆ ภายใต้ภารกิจของกระทรวงฯ มีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น

๒) รายได้จากการท่องเที่ยวเมืองรองมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น

ภาคบริการเป็นอีกหนึ่งโครงสร้างเศรษฐกิจที่สำคัญของไทย พบว่า ประเทศไทยมีการส่งออกบริการในรูปของการท่องเที่ยวในระดับที่สูง และภาคการท่องเที่ยวที่ยังคงเติบโตอย่างแข็งแกร่ง ซึ่งแม้ภาคบริการจะมีสัดส่วนไม่มากนักแต่กลับทำหน้าที่เป็นเครื่องยนต์สำรองที่ช่วยพยุงเศรษฐกิจไทยได้ในระดับหนึ่ง

รายงานจากกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ประจำปี ๒๕๖๑ ระบุว่า กระแสของการท่องเที่ยวในเมืองรอง ซึ่งมีจำนวน ๕๕ จังหวัด คิดเป็น ๓ ใน ๔ ของจำนวนจังหวัดทั้งหมดของไทย มีการเติบโตและสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้ในระยะที่ผ่านมา ซึ่งรายได้จากการท่องเที่ยวเมืองรองมีมูลค่ามากถึง ๑.๙๑ หมื่นล้านบาท เพิ่มขึ้น ๘.๕๒% จากสถานการณ์การขยายตัวของธุรกิจการท่องเที่ยวของประเทศไทยที่กระจายลงสู่เมืองรองกว่า ๓ ใน ๔ ของประเทศ ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ มีโอกาสในการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว ซึ่งปัจจัยดังกล่าวนี้เป็นปัจจัยด้านบวกที่ช่วยส่งเสริมให้ภารกิจของกระทรวงฯ ดำเนินไปได้ดียิ่งขึ้น

๓) ภาวะเศรษฐกิจไทยยังอยู่ในช่วงฟื้นตัว

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (covid-19) ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจทั้งในระดับประเทศและระดับโลก เมื่อพิจารณาที่เศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันพบว่า เศรษฐกิจไทยปี ๒๕๖๔ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๐.๗ - ๑.๒ ฟื้นตัวอย่างช้า ๆ จากการลดลงร้อยละ ๖.๑ ในปี ๒๕๖๓ แต่เป็นการปรับลดจากร้อยละ ๑.๕ - ๒.๕ ในการประมาณการครั้งก่อน โดยการขยายตัวในช่วงที่เหลือของปียังมีข้อจำกัดและปัจจัยเสี่ยงสำคัญ ๆ ประกอบด้วย (๑) การแพร่ระบาดระลอกใหม่ของโรคโควิด-19 ที่ยังมีความไม่แน่นอนอยู่สูง (๒) อัตราการว่างงานที่ยังอยู่ในเกณฑ์สูง และได้รับผลกระทบเพิ่มเติมจากการระบาดระลอกใหม่ (๓) ภาคการส่งออกและการผลิตภาคอุตสาหกรรมยังมีความเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบจากการระบาดในพื้นที่การผลิต รวมทั้งปัญหาข้อจำกัดในห่วงโซ่การผลิตและโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ และ (๔) ความเสี่ยงจากความผันผวนของเศรษฐกิจและการเงินโลก

อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจไทยทั้งปี ๒๕๖๔ ยังมีแนวโน้มกลับมาขยายตัวอย่างช้า ๆ โดยมีปัจจัยสนับสนุนจาก (๑) การฟื้นตัวของเศรษฐกิจและปริมาณการค้าโลก (๒) แรงขับเคลื่อนจากการใช้จ่าย ลงทุน และมาตรการเศรษฐกิจของภาครัฐ (๓) การปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่องของรายได้ภาคเกษตร และ (๔) ฐานการขยายตัวในช่วงครึ่งหลังของปี ๒๕๖๓ ที่ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ โดยจากการคาดการณ์ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระบุว่า มูลค่าการส่งออกสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐฯ จะขยายตัวร้อยละ ๑๖.๓ การอุปโภคบริโภคและการลงทุนภาคเอกชน ขยายตัวร้อยละ ๑.๑ และร้อยละ ๔.๗ ตามลำดับ และการลงทุนภาครัฐขยายตัวร้อยละ ๘.๗ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยคาดว่าจะอยู่ในช่วงร้อยละ ๑.๐ - ๑.๕ และดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลร้อยละ ๒.๐ ของ GDP (ที่มา : รายงานภาวะเศรษฐกิจไตรมาสที่ ๒/๒๕๖๔ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

จากสถานการณ์การฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยข้างต้น เป็นสัญญาณที่ดีที่ประเทศจะมีเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวขึ้น ทั้งจากการค้าระหว่างประเทศ มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจจากรัฐ และการปรับตัวที่ดีขึ้นของรายได้ในภาคเกษตร โดยสภาพดังกล่าวจะเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้การขับเคลื่อนภารกิจในการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประสบความสำเร็จได้

๔) การค้าโลกมีแนวโน้มทวีความตึงเครียดเนื่องจากการใช้มาตรการกีดกันทางการค้าที่เพิ่มขึ้น

ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้การค้าระหว่างประเทศได้รับผลกระทบไปทั่วโลกและมีแนวโน้มทวีความตึงเครียดมากขึ้นจากการที่ประเทศต่าง ๆ มีการประกาศใช้มาตรการกีดกันทางการค้าในหลายรูปแบบเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศตน

ข้อมูลจากองค์การการค้าโลก (WTO) ระบุว่าในรอบ ๑ ปี (ตุลาคม ๒๕๖๑ - ตุลาคม ๒๕๖๒) สมาชิก WTO ใช้มาตรการกีดกันการค้าระหว่างกันมากถึง ๑๐๒ มาตรการ ครอบคลุมมูลค่าการค้าราว ๗๕๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งเป็นมูลค่าที่สูงสุดในรอบ ๗ ปี และเพิ่มขึ้น ๒๗% จากปีก่อนหน้าที่มีมูลค่า ๕๘๘,๓๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สถานการณ์การกีดกันทางการค้าสร้างความไม่แน่นอนต่อการค้าระหว่างประเทศและเป็นปัจจัยเสี่ยงที่อาจทำให้เศรษฐกิจโลกชะลอตัวลง

นอกจากนี้ ประเด็นการค้าระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกา นับเป็นอีกประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยอย่างเลี่ยงไม่ได้ โดยการใช้มาตรการต่าง ๆ ระหว่างสหรัฐฯ และจีนที่เริ่มขึ้นตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ เป็นแรงกดดันภาคส่งออกของไทยให้ชะลอตัวลงตาม เนื่องจากทั้งสองประเทศเป็นคู่ค้ารายใหญ่ของไทย หากเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศชะลอตัวจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนไทยด้วยในอีกทางหนึ่ง

๕) เศรษฐกิจไทยพึ่งพาภาคต่างประเทศในสัดส่วนที่สูง

ปัจจุบันเศรษฐกิจของประเทศไทยพึ่งพาหรืออิงกับต่างประเทศในสัดส่วนที่มาก ส่งผลให้เกิดปัจจัยที่ไม่แน่นอนต่อภาคเศรษฐกิจได้ตลอดเวลา หากประเทศไทยยังไม่มีมีการปรับปรุงโครงสร้างการส่งออกที่ชัดเจนอาจทำให้สินค้าส่งออกประเทศไทยไม่สามารถเติบโตได้ดีเท่าเดิม จะกระทบภาพการส่งออกและการจ้างงานในประเทศอย่างมหาศาล นอกจากนี้ประเด็นดังกล่าวแล้ว ยังพบประเด็นด้านความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ซึ่งอาจแย่ลงไปเรื่อย ๆ และทำให้ประเทศไทยเสียส่วนแบ่งตลาดในสินค้าส่งออกหลักของประเทศ ทำให้รายได้ของคนในประเทศลดลงและประเทศไทยต้องหันมานำเข้าสินค้าที่เคยส่งออก

ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าวจะเป็นปัจจัยเชิงลบให้คุณภาพชีวิตของคนไทยแย่ลงจากระดับรายได้ที่อาจปรับตัวลดลงหรือมีความไม่แน่นอนในระยะยาว สิ่งเหล่านี้กระทบโดยตรงกับภารกิจและการดำเนินงานของกระทรวงฯ ให้เห็นผลในเชิงรูปธรรม

๖) สถานการณ์ COVID-19 กระทบต่อเศรษฐกิจไทยในภาคต่าง ๆ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้ทั่วโลกต้องปรับตัวมาใช้ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ซึ่งเป็นการปรับตัวของผู้คนต่อสถานการณ์ด้านสาธารณสุขที่ใช้ระยะเวลายาวนาน ส่งผลกระทบไปอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ ผลการสำรวจความคิดเห็นภาคธุรกิจและครัวเรือนจากแบบสำรวจ Analyst Survey, BSI COVID-19, HSI และ RMSI ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ สะท้อนให้เห็นว่าระยะเวลาที่ประชาชนจะกลับมาใช้ชีวิตปกติยังมีความไม่แน่นอนสูง แม้อยอดผู้ติดเชื้อใหม่รายวันลดลงต่ำกว่า ๕๐๐ ราย (ที่มา : ความคิดเห็นภาคธุรกิจและครัวเรือนจากแบบสำรวจ Analyst Survey, BSI COVID-19, HSI และ RMSI ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน ๔๒, ๑๔๖, ๑๓๑ และ ๑,๗๘๙ ราย ตามลำดับ)

ในส่วนของภาคธุรกิจและครัวเรือนส่วนใหญ่ จะสามารถกลับมาใช้ชีวิตปกติได้ในปี ๒๕๖๕ ภายใต้เงื่อนไขยอดผู้ติดเชื้อใหม่รายวันที่แตกต่างกันออกไป โดยภาคธุรกิจจะสามารถกลับมาใช้ชีวิตตามปกติได้เร็วกว่าภาคครัวเรือน โดยเฉพาะธุรกิจโรงแรมที่หวังว่าประชาชนจะกลับมาท่องเที่ยวได้ใน Peak season ภายใต้เงื่อนไขยอดผู้ติดเชื้อใหม่รายวันที่สูงกว่าภาคประชาชน สำหรับภาคครัวเรือน

มีแนวโน้มเปิดรับความเสี่ยงได้ต่ำกว่าภาคธุรกิจ ส่วนใหญ่มองว่าจะกลับมาใช้ชีวิตตามปกติได้ก็ต่อเมื่อ ยอดผู้ติดเชื้อใหม่ต่ำกว่า ๕๐ รายต่อวัน โดยครัวเรือนในจังหวัดพื้นที่สีแดงสามารถรับความเสี่ยงได้สูงกว่า

จากสถานการณ์ดังกล่าว การปรับตัวของประชาชนที่ยังคงต้องใช้เวลา เป็นอีกสถานการณ์ ที่กระทบต่อการกิจในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคม ซึ่งต้องเร่งดำเนินการต่อไปอย่างเต็มศักยภาพ

๗) หนี้สาธารณะของประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้น

ปี ๒๕๖๔ การก่อหนี้สาธารณะของประเทศไทยมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น โดยภาครัฐ เล็งเห็นถึงความจำเป็นในการเพิ่มวงเงินกู้ภาครัฐเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจในช่วงวิกฤตโควิด-19 เนื่องจากรัฐบาล จำเป็นต้องใช้มาตรการทางการคลังในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและพัฒนาประเทศซึ่งอยู่ในช่วงสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากประเด็นดังกล่าวทำให้คณะกรรมการ นโยบายการเงินการคลังภาครัฐ มีมติขยายเพดานหนี้สาธารณะเป็นไม่เกิน ๗๐% ต่อ GDP

ทั้งนี้ ข้อมูลจากสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ ณ วันที่ ๓๑ เดือนสิงหาคม ๒๕๖๔ หนี้สาธารณะไทยอยู่ที่ระดับ ๕๗.๐๑% ต่อ GDP คิดเป็นมูลค่า ๙,๑๕๙,๕๑๓.๑๙ ล้านบาท องค์ประกอบของหนี้ แบ่งเป็น รัฐบาลกู้โดยตรง ๗,๓๒๖,๕๙๙ ล้านบาท รัฐบาลกู้เพื่อชดเชยความเสียหายของ FIDF ๗๐๗,๐๗๗.๗๒ ล้านบาท รัฐวิสาหกิจ ๘๓๗,๒๑๕.๕๕ ล้านบาท รัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจในภาคการเงินฯ (รัฐบาลค้ำประกัน) ๒๘๒,๐๓๙.๖๒ ล้านบาท หน่วยงานของรัฐ ๖,๕๘๘.๓๐ ล้านบาท

การปรับตัวเพิ่มขึ้นของหนี้สาธารณะ อีกนัยหนึ่งเป็นปัจจัยที่กระทบต่อฐานะทางการคลัง ของภาครัฐ หากภาครัฐมีฐานะทางการคลังที่ตึงเครียดมากขึ้น ย่อมส่งผลกระทบต่องบประมาณที่จะจัดสรร ลงในการกิจของส่วนราชการต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับกระทรวงฯ ประเด็นนี้อาจเป็นปัจจัย ที่กระทบต่อการดำเนินงานได้ทั้งทางบวกและทางลบ โดยจะเป็นไปในทิศทางใดนั้นขึ้นอยู่กับการจัดลำดับ ความสำคัญของแนวนโยบายในการดำเนินการกิจต่าง ๆ ของรัฐบาล

๑.๑.๓ มิติด้านสังคม (Social)

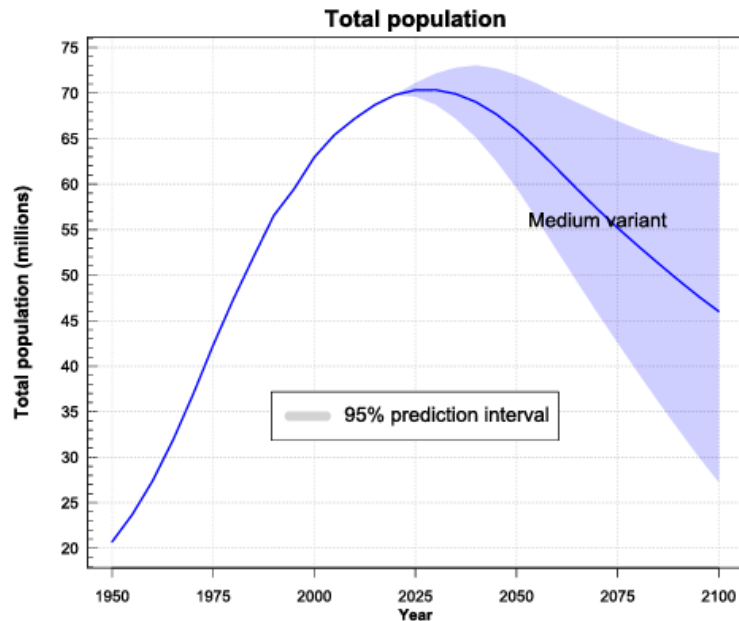
ด้านสังคมเป็นปัจจัยหลักสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานของกระทรวงฯ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคม มีประเด็นหลักที่ส่งผลกระทบต่อ พันธกิจและการดำเนินงานของกระทรวงฯ ๘ ประเด็น ดังนี้

๑) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร และแนวโน้มการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

ปัจจุบันประชากรโลกได้เพิ่มจำนวนมากขึ้นเป็นลำดับ โดยพบว่ามีสาเหตุมาจากอัตราการเกิดสูง และอัตราการตายลดต่ำลง จากความก้าวหน้าทางด้านการแพทย์และสาธารณสุข อย่างไรก็ตาม แม้จำนวนประชากรโลกจะเพิ่มสูงขึ้น แต่จากสถิติและการคาดการณ์ในอนาคตกลับพบว่าประชากรวัยเด็ก มีแนวโน้มลดน้อยลง เนื่องจากภาวะการเจริญพันธุ์โดยรวมต่ำ อัตราการมีบุตรน้อยลงเมื่อเทียบกับอดีต ในขณะที่จำนวนประชากรผู้สูงอายุกลับมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จนอาจกล่าวได้ว่าโลกแห่งอนาคต เป็นโลกแห่งผู้สูงอายุ (Aging Society) ซึ่งทั่วโลกได้พยายามศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมผู้สูงอายุ มากขึ้น เพื่อพัฒนาประเทศของตนให้มีคุณภาพ และสร้างสังคมให้เป็น “สังคมผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ” ต่อไปในอนาคต

รายงานการสำรวจแนวโน้มประชากรไทยขององค์การสหประชาชาติ พบว่าประชากร ของไทยมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ค.ศ.1950 – 2050 โดยในปี ค.ศ.1950 ไทยมี จำนวนประชากรรวมทั้งสิ้นประมาณ ๒๐,๖๐๗,๐๐๐ คน และเพิ่มจำนวนมากขึ้นจนถึงปี ค.ศ.2030 คาดว่า ประเทศไทย จะมีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้นประมาณ ๗๐,๓๕๖,๐๐๐ คน ภายใต้ฐานภาวะการเจริญพันธุ์ระดับ ปานกลาง หลังจากนั้นจำนวนประชากรของไทยจึงจะเริ่มลดลงโดยในปี ค.ศ.2100 คาดว่าประเทศไทย

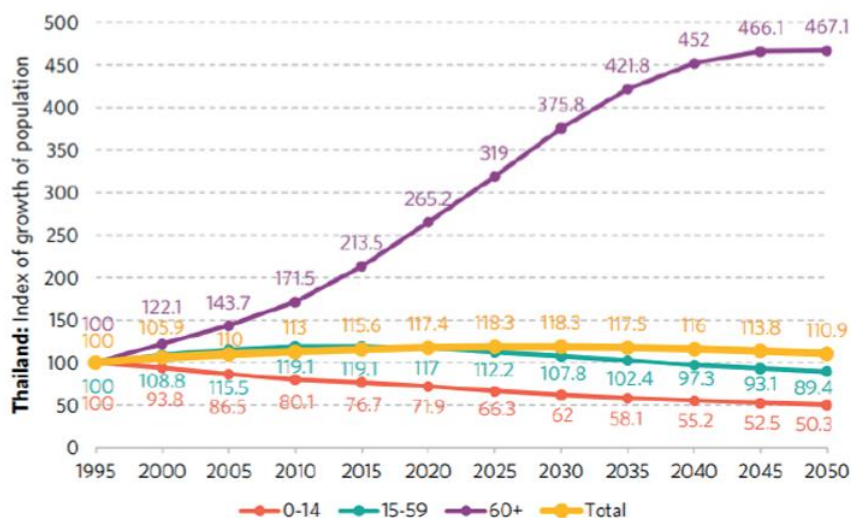
จะมีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้นประมาณ ๔๖,๐๑๖,๐๐๐ คน และมีแนวโน้มที่จำนวนประชากรของไทยจะลดลงอย่างต่อเนื่อง ดังแผนภาพต่อไปนี้

จำนวนประชากรไทย ระหว่างปี ค.ศ.1950 - 2100

ที่มา : United Nations, 2019

เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบทางด้านอายุของประชากรของประเทศไทยในอนาคตเปรียบเทียบระหว่างปี ค.ศ.1995 - 2050 พบว่า ประชากรในกลุ่มอายุน้อย (๐ - ๑๔ ปี) จะมีแนวโน้มลดลง ในขณะที่ประชากรในกลุ่มอายุสูง (มากกว่า ๖๐ ปีขึ้นไป) จะมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนของประชากรในวัยต่าง ๆ โดยเฉพาะประชากรวัยแรงงานของประเทศไทยจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ไปจนถึงปี ค.ศ.2020 และจะค่อย ๆ ลดลง ส่วนประชากรในวัยเด็กจะลดลงอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ประชากรสูงวัยจะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างมาก ดังแสดงในแผนภาพ ต่อไปนี้

จำนวนประชากรไทย จำแนกตามช่วงอายุระหว่างปี ค.ศ.1955 - 2050

ที่มา : The Office of the National Economic and Social Development Council et al, 2019

สาเหตุสำคัญที่ทำให้ประชากรไทยลดจำนวนลง และมีแนวโน้มลดลงอย่างรวดเร็ว ในอนาคตอันใกล้ เป็นเหตุเนื่องมาจากประชากรไทยรู้จักการคุมกำเนิด (Contraceptive use) มากขึ้น โดยมีการใช้ยาคุมกำเนิดเพิ่มขึ้นจาก ๓ - ๔ ล้านเม็ดในปี ค.ศ.1997 เป็น ๑๑ ล้านเม็ดในปี ค.ศ.2005 นอกจากนี้ ความต้องการจำนวนบุตรภายในครอบครัว มีแนวโน้มลดจำนวนบุตรลง ด้วยเหตุจากภาวะเศรษฐกิจ และความต้องการครอบครัวขนาดเล็ก อีกทั้งผู้หญิงซึ่งทำหน้าที่เป็นแม่บ้านภายในครอบครัว ได้เปลี่ยนแปลงบทบาทจากแม่บ้าน เป็นการออกไปทำงานนอกบ้านด้วย ทำให้การมีบุตรจำนวนมาก อาจไม่เหมาะสมต่อสภาพการใช้ชีวิตรูปแบบใหม่ รวมถึงค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน ซึ่งไม่ต้องการให้มีการผูกมัด ทำให้แนวโน้มการทำแท้ง (Abortion) เพิ่มขึ้นสูงมาก นอกจากนี้ แนวโน้มความสัมพันธ์ทางเพศในกลุ่มเพศเดียวกันมีเพิ่มสูงขึ้น และในขณะเดียวกันผู้หญิงมีแนวโน้มไม่แต่งงานหรือ แต่งงานช้าลง ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัจจัยเหล่านี้ทำให้ภาวะการเจริญพันธุ์มีแนวโน้มลดลง (United Nations Population Fund and National Economic and Social Development Board, 2011)

ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรเข้าสู่สังคมสูงอายุ อาจกล่าวได้โดยกว้าง ดังนี้

(๑) ด้านเศรษฐกิจ ผู้สูงอายุมีความสามารถในการผลิตลดลงตามสมรรถภาพของร่างกาย ที่ค่อย ๆ เสื่อมถอย ยิ่งอายุมากขึ้นก็ยิ่งต้องการความช่วยเหลือมากขึ้น

(๒) ด้านสุขภาพอนามัย ร่างกายของผู้สูงอายุจะอ่อนแอเพิ่มขึ้น โอกาสเกิดโรคภัยไข้เจ็บ มีมากขึ้น แม้ไม่เกิดโรคภัยร่างกายก็เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพธรรมชาติและเกิดความพิการในที่สุด ซึ่งสังคมโดยรวมจะต้องช่วยเหลือโดยเฉพาะแบบแผนการเกิดโรคเรื้อรังที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุมากขึ้น เช่น โรคความดันโลหิตสูง เบาหวาน สมองเสื่อม ทำให้รัฐต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายและงบประมาณในการรักษา ผู้สูงอายุมากขึ้น

(๓) ด้านสังคมและครอบครัว ย่อมเป็นภาระที่จะให้ความคุ้มครองดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุ ในด้านต่าง ๆ โดยจากสถิติอัตราการเป็นภาระคาดการณ์เปรียบเทียบระหว่างปี ค.ศ.2010, 2020 และ 2030 ของไทย พบว่า ผู้สูงอายุมีแนวโน้มอัตราการเป็นภาระเพิ่มสูงขึ้นอย่างก้าวกระโดด จากเดิม ปี ค.ศ.2020 ร้อยละ ๒๖.๖ เพิ่มเป็นร้อยละ ๔๐.๙ ในปี ค.ศ.2030

สิ่งที่ควรคำนึงถึงเมื่อเกิดสภาวะที่ประชากรสูงวัยเพิ่มมากขึ้นแต่ประชากรวัยแรงงาน ลดน้อยลง ส่งผลให้เกิดการแย่งชิงประชากรวัยแรงงานในอนาคต เนื่องจากภาวะของอุปทานด้านแรงงาน มีน้อยลง แต่การขยายตัวของประเทศภาคเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมกลับมีความเจริญเติบโตมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดอุปสงค์ทางด้านแรงงานในกลุ่มดังกล่าวสูง จนเกิดอุปทานแรงงานส่วนเกินทำให้แรงงานดังกล่าว มีราคาค่าแรงงานสูงมากขึ้นในตลาดแรงงาน จากภาวะดังกล่าวประเทศไทยจึงจำเป็นต้องเตรียมพร้อม ในการปรับตัว เพื่อหากลยุทธ์และทิศทางที่เหมาะสมในการจัดจ้างแรงงานและการธำรงรักษาพนักงาน เอาไว้ให้ได้ โดยการปรับสภาพการจ้าง ค่าจ้าง หรือสวัสดิการ รวมทั้งภาพลักษณ์ขององค์การเพื่อให้มีความสามารถในการแข่งขันในตลาดแรงงานที่จะมีภาวะการแข่งขันที่รุนแรงมากยิ่งขึ้นในอนาคต

๒) ภาวะความเป็นเมือง

สังคมในอนาคตมีความเป็นเมืองและมีแนวโน้มสู่ความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าในระบบการสื่อสารและการคมนาคม รวมทั้งการโยกย้ายแรงงานจากภาคเกษตรสู่ภาคอุตสาหกรรมและการบริการ ส่งผลให้ประชากรในชนบทต่างมุ่งที่จะอพยพโยกย้ายถิ่นฐานเข้าสู่เขตเมืองมากขึ้น ในขณะเดียวกันความเป็นชนบทค่อย ๆ ถูกกลืนหายไป และเกิดการขยายตัวของความเป็นเมืองอย่างกว้างขวาง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาอย่างมากทั้งในด้านสภาพแวดล้อม ปัญหาด้านความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาสุขภาพ ปัญหาอาชญากรรม ฯลฯ

ทั้งนี้ ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกกำลังประสบกับภาวะความเป็นเมืองที่เพิ่มมากขึ้น อันเป็นผลมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา ก่อให้เกิดเป็นเมืองอุตสาหกรรม สร้างกระแสการเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่เมืองเป็นจำนวนมาก

๓) โครงสร้างครัวเรือนไทยมีแนวโน้มขนาดเล็กลง

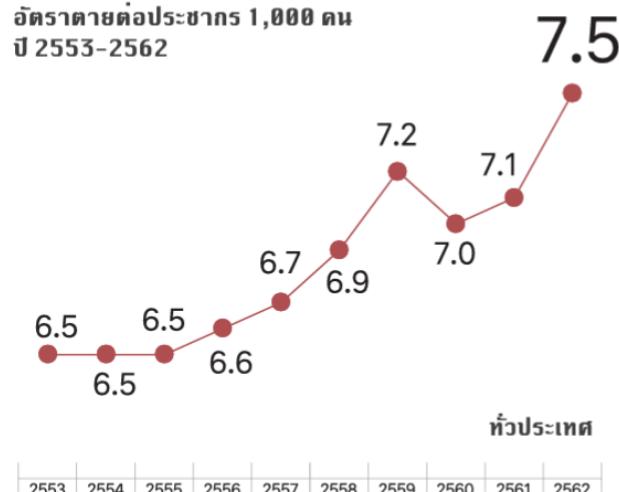
เมื่อศึกษาโครงสร้างครัวเรือนไทย พบว่าโครงสร้างครัวเรือนในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตครอบครัวไทยจะมีลักษณะของครอบครัวใหญ่ มีการอยู่ร่วมกันแบบระบบเครือญาติ และมีการอยู่ร่วมกันอย่างน้อย ๓ รุ่น (ปู่ ย่า/ตา ยาย/พ่อ แม่ และ ลูก) แต่จากการปรับตัวทางเศรษฐกิจและสังคมทำให้โครงสร้างครัวเรือนเกิดการปรับตัว โดยในปัจจุบันครัวเรือนไทยมีแนวโน้มที่จะมีขนาดเล็กลงกลายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากยิ่งขึ้น และมีรูปแบบการอยู่อาศัยในลักษณะใหม่ ๆ เช่น อยู่คนเดียว อยู่กับคนที่ไม่ใช่ญาติมากขึ้น

๔) พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของคนไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

สถานการณ์โรคภัยไข้เจ็บและการตายที่เกิดขึ้นในสังคมไทยเป็นปัจจัยที่ช่วยบ่งชี้ให้เห็นความปลอดภัยในชีวิตของคนในสังคม สำหรับแนวโน้มของโรคภัยไข้เจ็บและการตายที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในปัจจุบันนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต อันเนื่องมาจากสาเหตุอันหลากหลาย เช่น การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในสังคม การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ การเพิ่มขึ้นของมลพิษ การเกิดขึ้นของโรคอุบัติใหม่ เช่น โรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส (Covid-19) ฯลฯ

รายงานสุขภาพคนไทย ประจำปี ๒๕๖๔ โดยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (๒๕๖๔) สุขภาพกายโดยรวมของคนไทยในทุกพื้นที่มีแนวโน้มดีขึ้น หากพิจารณาอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดที่แนวโน้มสูงขึ้นในทุกภูมิภาค ส่วนอัตราการตายจากการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ อัตราตายต่อประชากรในทุกภาคมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะในภาคเหนือและกรุงเทพฯ ที่มีอัตราตายสูงสุดที่ ๘.๕ และ ๘.๒ รายต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน ในปี ๒๕๖๒ พบว่า สาเหตุการตาย ๓ อันดับแรก ได้แก่ มะเร็งและเนื้องอกทุกชนิด โรคระบบไหลเวียนโลหิต และโรคระบบทางเดินหายใจ คนกรุงเทพฯ ทั้งชายและหญิงมีอัตราการตายจากมะเร็งและเนื้องอก และโรคระบบทางเดินหายใจสูงเมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่น ส่วนผู้ชายในภาคเหนือมีอัตราการตายจากโรคระบบทางเดินหายใจสูงสุดในทุกภาค ส่วนผู้หญิงในภาคเหนือมีสาเหตุการตายจากโรคระบบไหลเวียนโลหิตสูงกว่าผู้หญิงในภูมิภาคอื่น

อัตราตายต่อประชากร 1,000 คน
ปี 2553-2562

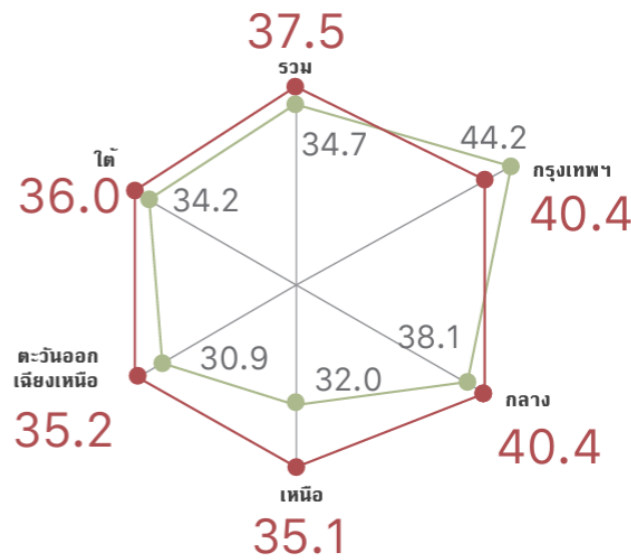

ที่มา: สถิติสาธารณสุข พ.ศ. 2553-2562, กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
(หน่วย : ต่อประชากร 1,000 คน)

อัตราการตายต่อประชากร 1,000 คน ของคนไทยระหว่างปี 2553 - 2562

ที่มา : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (2564)

ด้านปัจจัยเสี่ยงสุขภาพ เช่น ภาวะโรคอ้วนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในเกือบทุกพื้นที่ของประเทศไทย โดยเฉพาะภาคกลางที่มีสัดส่วนสูงในปี ๒๕๕๗ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำเป็นต้องเฝ้าระวัง รวมถึง กระตุ้นให้เกิด การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและวิถีชีวิต เพื่อลดโอกาสการเจ็บป่วยและการเสียชีวิตก่อนวัยอันควรต่อไปในอนาคต

สัดส่วนประชากรไทยที่มีภาวะอ้วน ปี 2551-2557 (ร้อยละ)
ที่มา : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (2564)

เมื่อพิจารณาจากความเสี่ยงในการติดเชื้อจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จากการเปิดเผยขององค์การอนามัยโลกที่วิเคราะห์ข้อมูลของประเทศไทย ณ เดือนตุลาคม ๒๕๖๔ (สำนักงานองค์การอนามัยโลกประจำประเทศไทย, ๒๕๖๔) พบว่า อัตราการติดเชื้อมีแนวโน้มลดลง เมื่อเทียบกับจุดสูงสุดในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๔ แต่ยังมีผู้ป่วยที่รักษาและต้องการการรักษาพยาบาล เพิ่มจำนวนสูงขึ้นเกิน ๑๐๙,๐๐๐ รายต่อวัน ขณะที่อัตราการฉีดวัคซีนเพิ่มขึ้น แต่ยังคงมีความเหลื่อมล้ำของการเข้าถึงวัคซีน รวมถึงยังมีทัศนคติความเชื่อทางศาสนาที่ส่งผลต่อการฉีดวัคซีน และส่งผลให้สังคมไทย ยังคงเป็นสังคมเสี่ยงด้านสุขภาพจากการติดเชื้อ สำหรับทิศทางในอนาคตของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) องค์การอนามัยโลกประจำประเทศไทยวิเคราะห์ว่า จะไม่สามารถกำจัดให้หมดสิ้นไปจากโลกได้

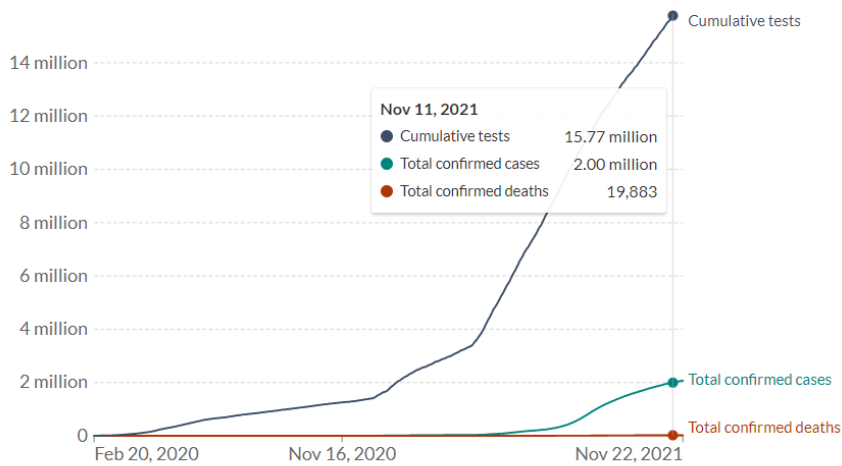
แต่จะกลายเป็นโรคประจำถิ่นที่อยู่กับประชากรบางกลุ่มซึ่งมีลักษณะเดียวกับโรคอื่น ๆ เช่นโรคหัดซึ่งมีความครอบคลุมของวัคซีนในระดับสูงแล้วและพบไม่บ่อยนัก แต่ในประชากรที่มีระดับ ความครอบคลุมของวัคซีนต่ำ ก็อาจเกิดขึ้นและแพร่ระบาดได้ อย่างไรก็ตาม โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อาจมีความแตกต่างจากโรคหัดที่มีการฉีดวัคซีนป้องกันเพียง ๑ เข็มก็สามารถป้องกันโรคได้ แต่ต้องมีการฉีดวัคซีนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันการกลายพันธุ์ และคาดการณ์กันว่าอัตราการเสียชีวิต และ อัตราการเข้ารักษาพยาบาลจะต่ำลง หากคนทั่วไปยังคงได้รับการฉีดวัคซีนต่อเนื่อง

Cumulative COVID-19 tests, confirmed cases and deaths, Thailand

The confirmed counts shown here are lower than the total counts. The main reason for this is limited testing and challenges in the attribution of the cause of death.

Our World in Data

LINEAR LOG Change country

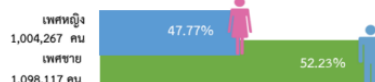
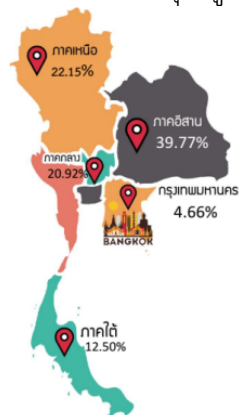
Source: Official data collated by Our World in Data; Johns Hopkins University CSSE

OurWorldInData.org/coronavirus • CC BY

สถิติการติดเชื้อและการเสียชีวิตจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) กุมภาพันธ์ 2563-พฤศจิกายน 2564
ที่มา : <https://ourworldindata.org/coronavirus-data?country=~THA>

๕) จำนวนคนพิการมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า จำนวนคนพิการในประเทศไทย มีแนวโน้มสูงขึ้นจากร้อยละ ๑.๘ ในปี ๒๕๓๔ เป็นร้อยละ ๒.๐ ในปี ๒๕๕๐ ซึ่งหมายความว่าในประชากร ๑๐๐ คน จะมีคนพิการ ๒ คน โดยรายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการของไทย โดยกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔ ชี้ให้เห็นว่าคนพิการในประเทศไทย มีจำนวนทั้งสิ้น ๒,๑๐๒,๓๘๔ คน (คิดเป็นร้อยละ ๓.๑๘ ของประชากรทั้งประเทศ) โดยมีสัดส่วนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด สูงถึงร้อยละ ๓๙.๗๗ และโดยส่วนใหญ่เป็นผู้พิการประเภท การเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายมากที่สุด สูงถึงร้อยละ ๕๐.๑๗ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ภูมิภาค	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	836,097	39.77
2 ภาคเหนือ	465,893	22.15
3 ภาคกลาง	439,819	20.92
4 ภาคใต้	262,744	12.50
5 กรุงเทพมหานคร	98,030	4.66
ข้อมูลการอื่น	1	0.00
รวม	2,102,384	100.00

- คนพิการที่ได้รับการออกบัตรประจำตัวคนพิการ จำนวน 2,102,384 คน (ร้อยละ 3.18 ของประชากรทั้งประเทศ)

***ข้อมูลประชากรประเทศไทยจาก สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564

- คนพิการ ชาย จำนวน 1,098,117 (ร้อยละ 52.23) และเพศหญิง จำนวน 1,004,267 คน (ร้อยละ 47.77)

ที่มา : รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564)
กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ลำดับที่	ประเภทความพิการ	จำนวน	ร้อยละ
1	ทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย	1,054,786	50.17
2	ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	393,027	18.69
3	ทางการเห็น	187,546	8.92
4	ทางจิตใจหรือพฤติกรรม	164,710	7.83
5	ทางสติปัญญา	143,819	6.84
6	พิการมากกว่า 1 ประเภท	123,835	5.89
7	ออทิสติก	17,101	0.81
8	ทางการเรียนรู้	13,711	0.65
9	ข้อมูลการยืนยัน	3,849	0.18
รวม		2,102,384	100.00

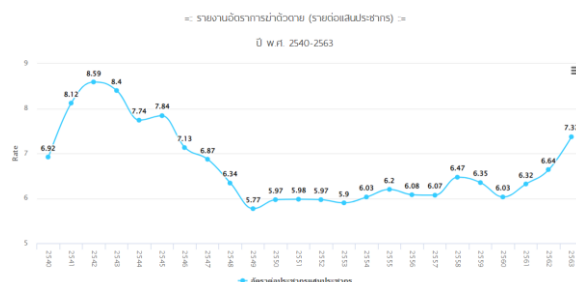
ที่มา : รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔)
กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

สำหรับคนพิการอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๑,๑๖๘,๑๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๕๖ (ของจำนวนคนพิการทั้งหมด) คนพิการที่อยู่ในวัยทำงาน อายุระหว่าง ๑๕-๕๙ ปี มีจำนวน ๘๕๕,๘๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๗๑ (ของจำนวนคนพิการทั้งหมด) คนพิการที่มีอายุระหว่าง ๑๕-๕๙ ปี และคนพิการวัยสูงอายุ (อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป) มีความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๐๗ และร้อยละ ๕๕.๙๙ ของจำนวนคนพิการ อายุ ๑๕-๕๙ ปี และ ๖๐ ปีขึ้นไป ตามลำดับ คนพิการที่อยู่ในวัยเด็กและวัยศึกษา (๐-๒๑ ปี) มีอัตราส่วนของคนพิการทางสติปัญญา มากที่สุด จำนวน ๑๕๑,๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๕๖ ของจำนวนคนพิการที่อยู่ในวัยเด็กและวัยศึกษา (๐-๒๑ ปี) ทั้งหมด

ส่วนการประกอบอาชีพของคนพิการ (อายุ ๑๕-๕๙ ปี) จำนวน ๘๕๕,๘๑๖ คน พบว่า คนพิการที่ประกอบอาชีพ จำนวน ๓๑๕,๑๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๘๓ (ของจำนวนคนพิการวัยทำงาน ทั้งหมด) คนพิการที่สามารถประกอบอาชีพได้ แต่แจ้งว่าไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน ๑๐๒,๘๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๐๒ (ของจำนวนคนพิการวัยทำงานทั้งหมด) และ คนพิการที่ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ (เนื่องจากพิการมากช่วยเหลือตนเองไม่ได้) จำนวน ๕๒,๘๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๑๗ (ของจำนวน คนพิการวัยทำงานทั้งหมด)

๖) แนวโน้มการฆ่าตัวตายเพิ่มขึ้น

เมื่อพิจารณาดัชนีการฆ่าตัวตายที่สะท้อนปัญหาสุขภาพจิต ข้อมูลจากกรมสุขภาพจิต (๒๕๖๔) พบว่า ภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจที่ตกต่ำจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) การฆ่าตัวตายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาก โดยเฉพาะในปี ๒๕๖๓ พบว่า ในภาพรวมทั้งประเทศมีอัตราพุ่งขึ้นถึง ๗.๘ คน ต่อแสนประชากร ภูมิภาคที่มีอัตราการฆ่าตัวตายสูงที่สุด ได้แก่ ภาคเหนือ โดย ๓ จังหวัดแรก คือ จังหวัด ตาก แม่ฮ่องสอน และเชียงใหม่ ซึ่งมีอัตราการฆ่าตัวตายสูงกว่าภาพรวมของประเทศถึงเกือบ ๒ เท่า (สถาบันวิจัย ประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๖๔) การคาดการณ์ในอนาคต พบว่า สภาพเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะบ่งชี้แนวโน้มการฆ่าตัวตายของคนในประเทศ

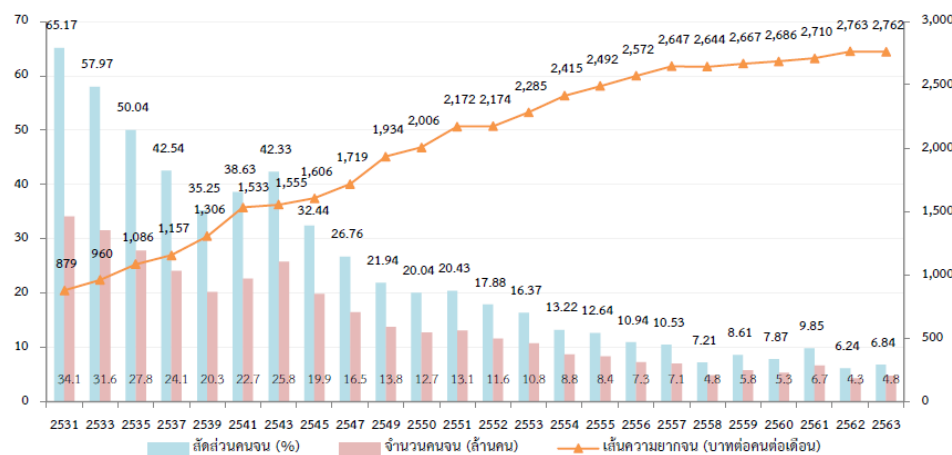
อัตราการฆ่าตัวตายต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๓

ที่มา : กรมสุขภาพจิต (๒๕๖๔) https://www.dmh.go.th/report/suicide/stat_prov.asp

๗) สถานการณ์ความยากจนเพิ่มสูงขึ้น แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของกลุ่มผู้เปราะบาง

สถานการณ์ความยากจนในปี ๒๕๖๓ สัดส่วนคนจนที่พิจารณาจากเส้นความยากจนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๖.๒๔ ในปี ๒๕๖๒ เป็นร้อยละ ๖.๘๔ ในปี ๒๕๖๓ หรือมีคนจนจำนวน ๔.๘ ล้านคน เพิ่มจาก ๔.๓ ล้านคน ในปี ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นผลมาจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่กระทบต่อเศรษฐกิจ และการจ้างงานอย่างรุนแรง สำหรับครัวเรือนยากจน พบว่า ในปี ๒๕๖๓ มีจำนวนทั้งสิ้น ๑.๔ ล้านครัวเรือน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๕.๕๑ ของครัวเรือนทั้งหมด เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๒ ที่มีจำนวนครัวเรือนยากจนประมาณ ๑.๓ ล้านครัวเรือน

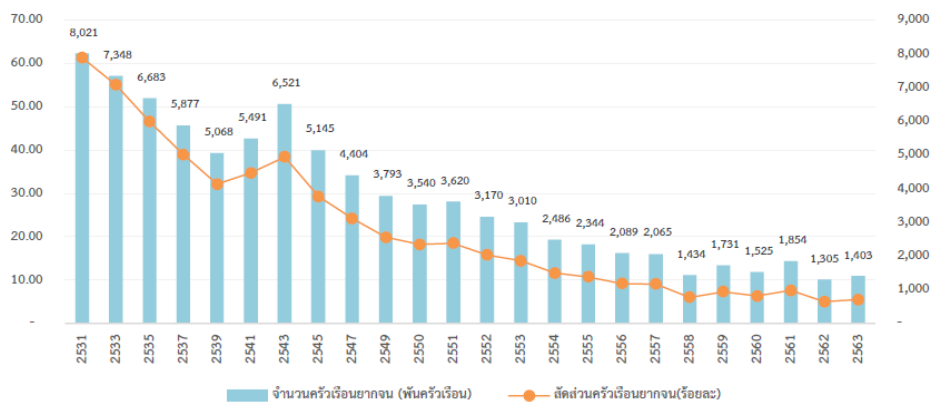
ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความยากจนคือการสูญเสียงานหรือชั่วโมงทำงานลดลง เนื่องจากรายได้ครัวเรือนร้อยละ ๗๒ ได้มาจากการทำงาน การตกงาน หรือการถูกลดชั่วโมงทำงาน ย่อมทำให้ครัวเรือนต้องดิ้นรนดำรงชีพจากเงินออม มีการคาดการณ์ว่าครัวเรือนโดยเฉลี่ยทั่วไปจะดำรงชีวิตอยู่ได้นานถึงเก้าเดือนด้วยเงินออมโดยไม่มีรายได้ แต่ครัวเรือนยากจนจะอยู่รอดได้เพียงสามเดือน

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

เส้นความยากจน สัดส่วนคนจน และจำนวนคนจน ระหว่างปี ๒๕๓๑ - ๒๕๖๓

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, กันยายน ๒๕๖๔

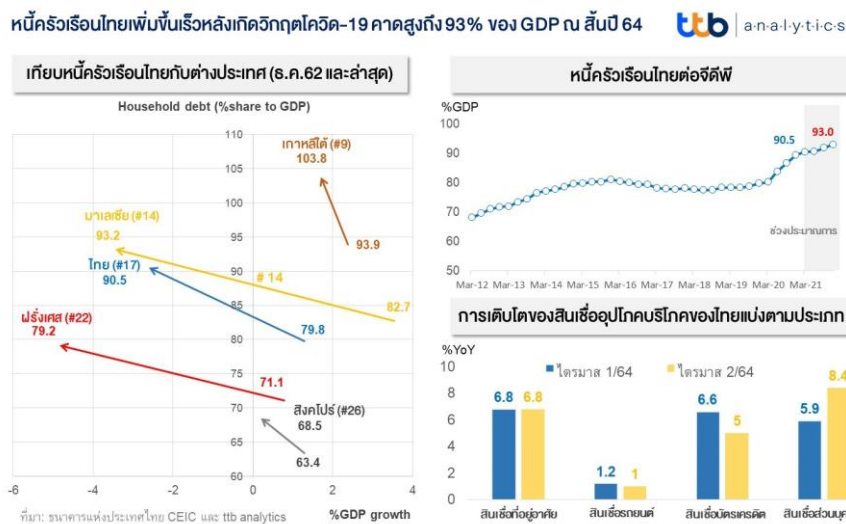

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนที่ยากจน

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, กันยายน ๒๕๖๔

ในขณะที่สถานการณ์หนี้ครัวเรือนของคนไทยเพิ่มขึ้นจาก ๘๐% ของจีดีพี ณ สิ้นปี ๒๕๖๒ เป็น ๙๐.๕% ของจีดีพี ณ ไตรมาส ๑/๒๕๖๔ และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดในประเทศระลอก ๓ ที่ลุกลามยืดเยื้อมาจนถึงครึ่งหลังของปี ๒๕๖๔ ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจที่ปีศาจการณว่า ระดับหนี้ครัวเรือนของไทยอาจเพิ่มขึ้นไปถึง ๙๓.๐% ณ สิ้นปี ๒๕๖๔ สาเหตุเกิดจาก ๑) ความจำเป็นในการก่อหนี้เพิ่มเนื่องจากขาดหรือมีสภาพคล่องในครัวเรือนไม่เพียงพอจ่ายรายจ่าย หลังจากที่ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติในช่วงล็อกดาวน์ การถูกปรับลดเงินเดือนบางส่วนลง รวมถึงการถูกเลิกจ้าง และ ๒) รายได้ที่ลดลงมากเมื่อเทียบกับหนี้ที่เพิ่มขึ้นเร็ว

สถานการณ์หนี้ครัวเรือนไทยต่อจีดีพี

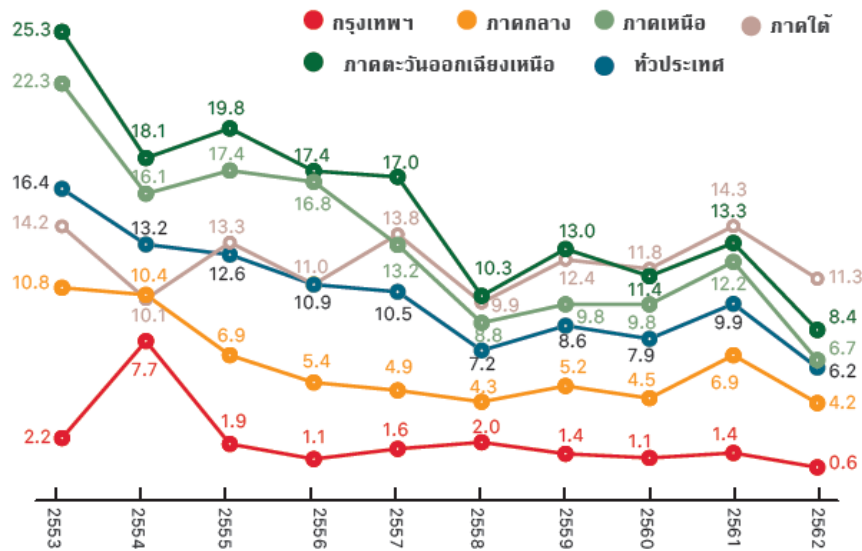
ที่มา : <https://www.prachachat.net/finance/news-759501> (๑๓ กันยายน ๒๕๖๔)

สถานการณ์ดังกล่าวจึงทำให้คนไทยมีแนวโน้มตกอยู่ในกลุ่มผู้เปราะบางเพิ่มขึ้น โดยการศึกษาของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (๒๕๖๔) ชี้ให้เห็นว่าภูมิภาคที่มีสัดส่วนคนจนสูงที่สุดซึ่งแต่เดิม คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ เป็นต้นมา ได้เปลี่ยนเป็นภาคใต้ ซึ่งล่าสุดมีสัดส่วนคนจนสูงที่สุดถึงร้อยละ ๑๑.๓

นอกจากนี้ ผลกระทบจาก Covid-19 ทำให้กลุ่มเปราะบางได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมมากกว่ากลุ่มอื่น โดยส่วนหนึ่งเป็นเพราะผู้หารายได้หลักในครอบครัวกลุ่มเปราะบางมักทำงานนอกระบบ ขาดความมั่นคงของการทำงานและรายได้เป็นปกติอยู่แล้วก่อนเกิดการระบาด จึงมักเป็นกลุ่มแรก ๆ ที่ถูกกระทบแรงในแง่การสูญเสียรายได้ ส่วนด้านสังคมก็ถูกกระทบแรงกว่ากลุ่มอื่น เช่น เด็กในครอบครัวยากจนมีความสามารถในการเรียนรู้ออนไลน์น้อยกว่าเด็กฐานะดี ผู้ปกครองก็มีความพร้อมและความสามารถในการเรียนร่วมกับลูกน้อยกว่า ผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัวในครอบครัวเปราะบางก็เข้าถึงบริการทางการแพทย์ลดลงมากกว่า เป็นต้น (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, ๒๕๖๔)

กลุ่มเยาวชนที่เป็นกลุ่มเปราะบางก็เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ Covid-19 โดยพบผลกระทบของวิกฤตด้านอาหารและโภชนาการ ผู้ที่ถูกกระทบหนักที่สุดคือเด็กในช่วง ๑,๐๐๐ วันแรกของชีวิต การรับประทานอาหารและโภชนาการที่ไม่ดีในช่วงเวลาสำคัญของวงจรชีวิตนี้จะส่งผลกระทบต่อภาวะโภชนาการในขบวนการต่อไป โครงการอาหารโลกคาดคะเนว่าเด็ก ๔,๐๐๐,๐๐๐ คนในประเทศไทยจะไม่ได้รับอาหารของโรงเรียนเนื่องจากการปิดสถานศึกษา อันเป็นผลกระทบของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ต่ออาหารและโภชนาการ (องค์การสหประชาชาติประจำประเทศไทย, ๒๕๖๓)

สัดส่วนของคนจนในประเทศไทย 2553-2562 (ร้อยละ)

หมายเหตุ: เป็นการคิดสัดส่วนประชากรที่ยากจนเมื่อวัดด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค จำแนกตามภาคและพื้นที่
ที่มา: รายงานการคาดการณ์ประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553-2583 (ฉบับปรับปรุง),
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สัดส่วนคนจนในประเทศไทย

ที่มา : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (๒๕๖๔)

๔) ความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาดีขึ้น

ปี ๒๕๖๓ IMD ได้จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษา ซึ่งเป็น ๑ ใน ๕ ของปัจจัยย่อยในปัจจัยหลักด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประเทศไทยมีอันดับด้านการศึกษาอยู่ในอันดับ ๕๕ มีอันดับดีขึ้น ๑ อันดับเมื่อเปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ด้านการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา พิจารณาจากตัวชี้วัดต่าง ๆ ของ IMD จำนวน ๘ ตัวชี้วัด พบว่า ตัวชี้วัดมีอันดับลดลง ๗ ตัวชี้วัด ได้แก่

(๑) งบประมาณด้านการศึกษาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) พบว่า ในปี ๒๕๖๓ ประเทศไทยมีการลงทุนทางการศึกษาร้อยละ ๓.๐ ของ GDP (อันดับ ๕๘) ซึ่งเป็นการลงทุนทางการศึกษา เทียบกับ GDP ที่มีจำนวนน้อยเกือบสุดท้าย ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

(๒) งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาต่อประชากร จำนวน ๒๒๙ เหรียญสหรัฐ (อันดับ ๕๖) ซึ่งมีจำนวนลดลงจากปีที่ผ่านมา

(๓) งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาต่อนักเรียนระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๑๘ (อันดับ ๔๕) โดยมีอันดับลดลงแต่มีคะแนนเท่าเดิม จากอันดับ ๔๓ (ร้อยละ ๑๘) ในปี ๒๕๖๒ เป็นอันดับ ๔๕ ในปี ๒๕๖๓

(๔) งบประมาณรายจ่าย ด้านการศึกษาต่อนักเรียนรายหัวทุกระดับการศึกษา จำนวน ๙๓๐ เหรียญสหรัฐ (อันดับ ๕๖) ซึ่งมีจำนวนเท่าเดิม แต่มีอันดับลดลง จากอันดับ ๕๕ ในปี ๒๕๖๒ เป็นอันดับ ๕๖ ในปี ๒๕๖๓ ซึ่งต่ำกว่าประเทศส่วนใหญ่ในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก

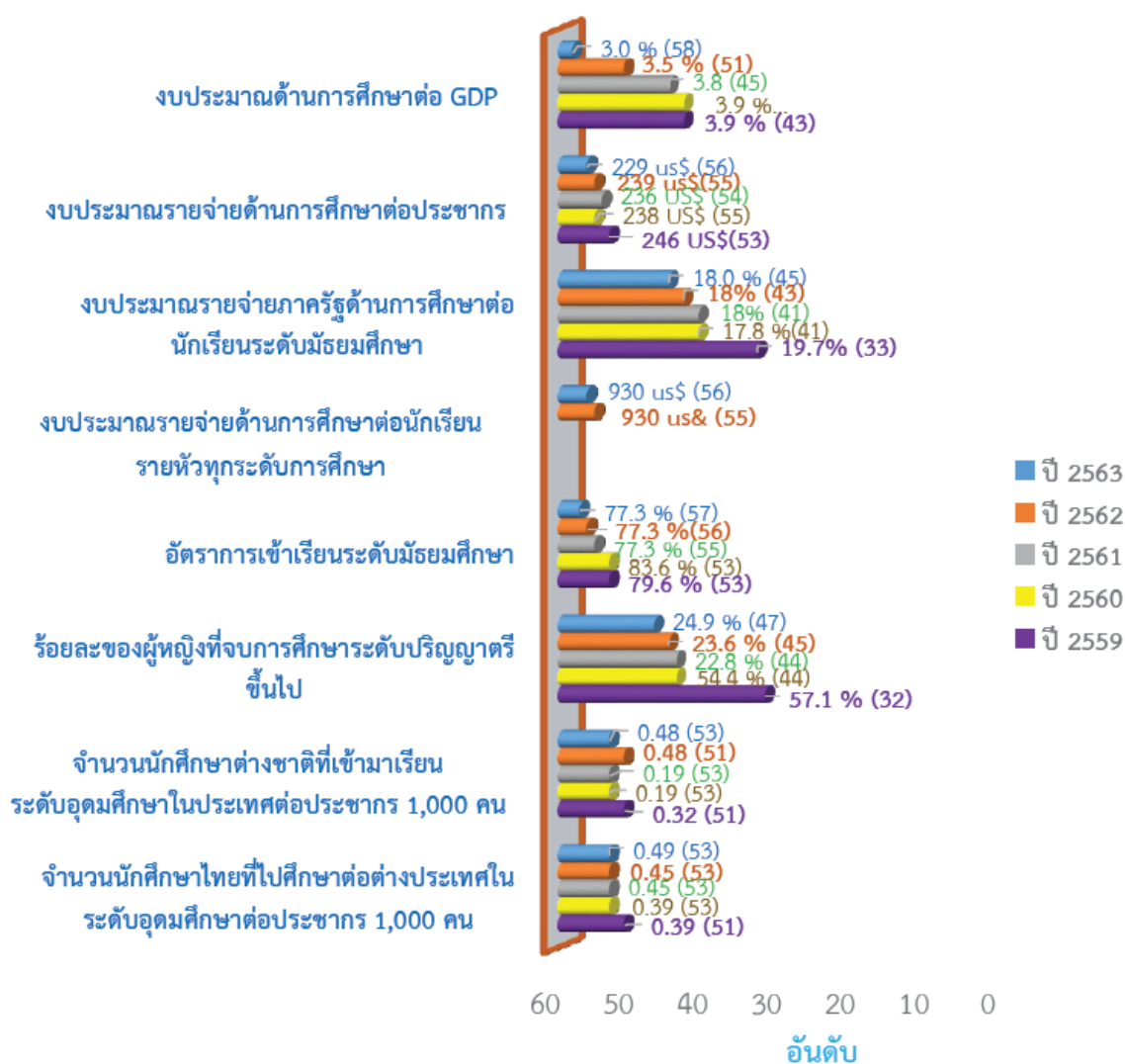
(๕) อัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทยมีอันดับลดลง แต่คะแนนเท่าเดิม จากอันดับ ๕๖ (ร้อยละ ๗๗.๓) ในปี ๒๕๖๒ มาเป็นอันดับ ๕๗ (ร้อยละ ๗๗.๓) ในปี ๒๕๖๓ ซึ่งต่ำกว่าประเทศส่วนใหญ่ในกลุ่มเอเชียแปซิฟิกที่มีอัตรา การเข้าเรียนระดับมัศึกษาร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป

(๖) ร้อยละของผู้หญิงที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป พบว่าประเทศไทยมีผู้หญิง ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป เป็นสัดส่วนที่ลดลงมากและลดลงถึง ๑๕ อันดับ จากอันดับ ๓๒ (ร้อยละ ๕๗.๑) ในปี ๒๕๕๙ เป็น อันดับ ๔๗ (ร้อยละ ๒๔.๙) ในปี ๒๕๖๓

(๗) จำนวนนักศึกษาต่างชาติที่เข้ามาเรียนระดับอุดมศึกษาในประเทศต่อประชากร ๑,๐๐๐ คนมีอันดับลดลง ๒ อันดับ จากอันดับ ๕๑ เป็นอันดับ ๕๓ ในปี ๒๕๖๓ แต่ยังมีจำนวนนักศึกษาต่างชาติเข้ามาเรียนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย จำนวน ๐.๔๘ คน ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน

สำหรับตัวชี้วัดที่มีอันดับเท่าเดิม ๑ ตัวชี้วัด ได้แก่ จำนวนนักศึกษาในประเทศที่ไปศึกษาต่อต่างประเทศต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน คิดเป็น จำนวน ๐.๔๙ คน ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน (อันดับ ๕๓)

จะเห็นว่าตัวชี้วัดด้านการลดความเหลื่อมล้ำส่วนใหญ่มีอันดับลดลง โดยตัวชี้วัดส่วนใหญ่มีอันดับต่ำกว่าอันดับ ๕๐ และไม่มีตัวชี้วัดใดที่มีอันดับดีกว่าอันดับ ๔๕ และตัวชี้วัดที่อยู่อันดับเกือบสุดท้าย ได้แก่ งบประมาณด้านการศึกษาต่อ GDP และอัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งอยู่ในอันดับที่ ๕๘ และ ๕๗ ตามลำดับ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๖๔)

ที่มา : IMD. World Competitiveness Yearbook 2016 - 2020

สถานการณ์ตัวชี้วัดด้านการศึกษาของ IMD ปี 2559 – 2563 : ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564)

๑.๑.๔ มิติด้านเทคโนโลยี (Technological)

พัฒนาการของเทคโนโลยีและสารสนเทศนับว่าเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญในการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ บริบทในโลกอนาคต แกนหลักที่เป็นองค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เป็นตัวเร่งในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ มิติมาจาก ๔ เรื่องหลัก ๆ คือ Big Data, Internet of Things, Cloud Computing และ High Speed Communication ส่งผลให้มีการใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อการสังเคราะห์ที่นำไปสู่การตอบโจทยเชิงซ้อนที่สำคัญ ๆ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการ การตัดสินใจในสถานการณ์ที่มีความไม่ชัดเจน หรือการวิเคราะห์เชิงพฤติกรรมเพื่อป้องกันเหตุการณ์ที่ต้องเฝ้าระวังและรวมไปถึงพฤติกรรมทางการตลาด และการทำนายอนาคต การพิจารณาทางเลือกจากข้อมูลขนาดใหญ่ ซึ่งต้องดำเนินการในรูปแบบ Business Intelligence เพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (สศท) ได้ทำการวิเคราะห์ “การคาดการณ์อนาคตเทคโนโลยีดิจิทัลประเทศไทย ๒๐๓๕” โดยพบการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่น่าสนใจที่สามารถนำมาใช้ได้กับภาครัฐ ดังนี้

๑) ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence)

เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์หรือ Artificial Intelligence (AI) หมายถึง กลุ่มเทคโนโลยีที่ช่วยให้เครื่องจักรสามารถทำงานเลียนแบบสติปัญญาของมนุษย์ เช่น การรับรู้ภาพ การจดจำภาพ และการตัดสินใจ ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาปัญญาประดิษฐ์เข้ามามีบทบาทในหลายมิติของชีวิตมนุษย์ โดยในบรรดาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์นั้น Machine Learning มีความโดดเด่นมากที่สุด เนื่องจากคอมพิวเตอร์สามารถกำหนดโปรแกรมการทำงานของตัวเองได้ ซึ่งภายใต้นโยบายประเทศไทย ๔.๐ และแนวโน้มประชากรผู้สูงอายุที่เกิดขึ้นทั่วประเทศไทย ทำให้มีการคาดการณ์ว่าจะมีการใช้งาน AI หลากหลายในภาคการดูแลสุขภาพ การวินิจฉัย รวมไปถึงการรักษาผู้ป่วยหรือช่วยเหลือผู้สูงอายุ

๒) การพิมพ์สามมิติ (3D Printing)

เทคโนโลยีการพิมพ์สามมิติ คือ กระบวนการผลิตที่เพิ่มเนื้อวัสดุหรือขึ้นรูปชิ้นส่วนสามมิติเป็นชั้นต่าง ๆ จากข้อมูล CAD (Computer Aided Design) เรียกได้ว่าเป็นกระบวนการสร้างวัตถุของแข็งสามมิติขึ้นมาจากไฟล์ดิจิทัล การพิมพ์สามมิติสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้หลายรูปแบบ เช่น การสร้างต้นแบบอย่างรวดเร็ว (Rapid prototyping) แบบจำลองสถาปัตยกรรมเทียบสเกล อาทิ แขนขาเทียมสามมิติ

๓) ระบบอัตโนมัติ (Automation)

โลกอยู่ระหว่างกระแสการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัลซึ่งกำลังเปลี่ยนแปลงพลวัตของระบบเศรษฐกิจในยุคการใช้งานระบบอัตโนมัติอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีปัจจัยเกื้อหนุนที่สำคัญคือการประยุกต์ใช้งานระบบอัตโนมัติผสานกับปัญญาประดิษฐ์และ Machine Learning ที่ได้สร้างผลกระทบต่องานเป็นอย่างมาก โดยในแง่บวก ระบบอัตโนมัติจะทำให้ชีวิตของผู้นาง่ายขึ้น สะดวกสบายยิ่งขึ้น ในทางตรงกันข้ามการลดการมีส่วนร่วมของมนุษย์ในการปฏิบัติงานหมายถึงการลดการจ้างงาน ระบบอัตโนมัติกำลังเข้ามาแทนที่งานทั่วไปในหลายภาคส่วน อาทิ Cobot (Collaborative Robot) หรือหุ่นยนต์ชนิดที่สามารถทำงานร่วมกับมนุษย์ได้

๔) Distributed Ledger Technology Distributed Ledger Technology (DLT) หรือเทคโนโลยีการกระจายข้อมูลบัญชี

เป็นหนึ่งในรูปแบบของระบบเครือข่าย โดยอีกสองรูปแบบคือรูปแบบรวมศูนย์ (Centralized) และรูปแบบกระจายศูนย์ (Decentralized) ระบบเครือข่าย Centralized เป็นการเชื่อมต่อ Node ต่าง ๆ เข้าสู่ศูนย์กลาง เพื่อทำการตัดสินใจ ในขณะที่ระบบ Decentralized จะให้ Node ต่าง ๆ ตัดสินใจด้วยตนเองและรวบรวมผลเพื่อตัดสินใจขั้นสุดท้าย ในขณะที่ระบบ Distributed Ledger เป็นเพียง

ระบบเดียวที่ฐานข้อมูลถูกเก็บกระจายไปใน Node ต่าง ๆ เป็นโครงข่ายแบบ peer-to-peer โดยระบบ Distributed Ledger เป็นที่รู้จักมากที่สุดในรูปแบบ Blockchain โดยยังมี DAG, Hashgraph, Holochain และ Tempo ที่อยู่ภายใต้ระบบ Distributed Ledger เช่นกัน ทั้งนี้ วิวัฒนาการของเทคโนโลยีภายใต้ Distributed Ledger ที่เป็นที่รู้จักที่สุดอย่าง Blockchain เปลี่ยนแปลงไปตามรูปแบบการใช้งานที่เกิดขึ้น

ในการเข้าถึงสวัสดิการ และบริการต่าง ๆ ของภาครัฐ ด้วยคุณสมบัติของเทคโนโลยี Blockchain สามารถช่วยปรับปรุงคุณภาพระบบการลงทะเบียน (Registration System) เพื่อแจกจ่ายสวัสดิการภาครัฐ ให้กับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการทำงานร่วมกับระบบพิสูจน์ตัวตน (Identity Management) บนเทคโนโลยี Blockchain สามารถช่วยลดขั้นตอน และการใช้สำเนาเอกสารในการพิสูจน์ตัวตนได้ ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกและรวดเร็วในการได้รับบริการ ยกตัวอย่างเช่น ประเทศอังกฤษได้นำเทคโนโลยี Blockchain มาใช้ในการให้ความช่วยเหลือและการบริการประชาชน การจ่ายเงินสวัสดิการภาครัฐต่าง ๆ โดยประชาชนจะได้รับเงินโดยตรงผ่านทาง Digital Wallet ซึ่งช่วยลดค่าธรรมเนียมธนาคาร และลดโอกาสในการทุจริตจากหน่วยงานท้องถิ่นลงได้ ทำให้เกิดความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของภาครัฐได้

๕) เครือข่าย (Networking)

เครือข่าย หรือ Networking คือการเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์แบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการแบ่งปันข้อมูล ทรัพยากรใช้งานร่วมกัน ที่พบเห็นทั่วไปในการแบ่งปันในเครือข่าย ได้แก่ เอกสารหรือไฟล์ แอปพลิเคชัน เครื่องพิมพ์ และซอฟต์แวร์ ข้อดีของเครือข่ายที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ เรื่องความปลอดภัย ประสิทธิภาพ ความสามารถในการจัดการ และประสิทธิภาพด้านต้นทุน เนื่องจากสร้างช่องทางให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ใช้งานในวงกว้าง

๖) ความมั่นคงปลอดภัย (Security)

ความปลอดภัยดิจิทัลเป็นการป้องกันอัตลักษณ์ในโลกออนไลน์ที่ผู้คนสร้างขึ้นแบบทวีคูณจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ แอปพลิเคชันมือถือ การชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น อาชญากรกำลังเสาะหาวิธีการใหม่ในการใช้ประโยชน์และลักขโมยข้อมูลจากผู้ใช้ดิจิทัล เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว ความปลอดภัยดิจิทัลครอบคลุมเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการรักษาความปลอดภัย อัตลักษณ์ สิทธิพล และเทคโนโลยีในโลกออนไลน์และโทรศัพท์มือถือ ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการปกป้องอัตลักษณ์ เช่น ซอฟต์แวร์ป้องกันไวรัส บริการด้านความมั่นคงปลอดภัยทางเว็บไซต์ การรักษาความปลอดภัยด้วยข้อมูลชีวภาพ การยืนยันตัวตนแบบหลายปัจจัย การยืนยันตัวตนด้วยเสียง ใบหน้า และเส้นเลือด รวมถึงอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยส่วนบุคคล เป็นต้น

๗) โทรคมนาคมยุคใหม่ (Next Generation Telecom)

ปัจจุบันที่เทคโนโลยีไร้สายในกระแสหลักล่าสุด คือ เทคโนโลยี 4G ซึ่งเพิ่มความเร็วในการรับส่งข้อมูล รองรับการชมวิดีโอผ่านโทรศัพท์มือถือ โดยพัฒนาการในยุคต่อไปของการเชื่อมต่อไร้สาย คือ เทคโนโลยี 5G ที่คาดว่าจะเพิ่มแบนด์วิดธ์อย่างมาก เพิ่มโอกาสในการเชื่อมต่อที่ดีขึ้นและยกระดับความน่าเชื่อถือของเครือข่าย และหากเริ่มใช้งานได้อย่างสมบูรณ์ จะช่วยเพิ่มความจุโครงข่าย (Capacity) และเพิ่มความเร็วในการดาวน์โหลดที่เร็วกว่าเครือข่ายปัจจุบันอย่าง 4G LTE หลายเท่าตัว

๘) ความเป็นจริงดิจิทัล (Digital Reality)

เทคโนโลยีความเป็นจริงดิจิทัล ครอบคลุมเทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality: AR) เทคโนโลยีความเป็นจริงเสมือน (Virtual Reality: VR) และเทคโนโลยีความเป็นจริงผสม (Mixed Reality: MR) โดยเทคโนโลยี VR แทนที่โลกแห่งความเป็นจริงของผู้ใช้ด้วยวัตถุเสมือนเพื่อสร้างประสบการณ์สมจริงเต็มรูปแบบแต่จำกัดการเคลื่อนไหวของผู้ใช้และผู้ใช้งานจำเป็นต้องสวมใส่อุปกรณ์ VR

ในขณะที่เทคโนโลยี AR เสริมโลกแห่งความเป็นจริงด้วยการซ้อนภาพดิจิทัลซึ่งมีความสมจริงบางส่วน และทำให้สามารถมองเห็นผ่านและรอบ ๆ ตัวอุปกรณ์ AR ส่วนเทคโนโลยี MR นำวัตถุเสมือนมาใส่ในโลกแห่งความเป็นจริงโดยถือเป็นแอปพลิเคชันผสมผสานระหว่าง AR และ VR

๙) การประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ (Cloud Computing)

Cloud Computing คือการส่งทรัพยากรการประมวลผลแบบ On demand (เช่น แอปพลิเคชัน ศูนย์ข้อมูล) ผ่านทางอินเทอร์เน็ต การบริการของ Cloud จะช่วยจัดซื้อจำกัดการขยายตัวของทรัพยากรประมวลผล on premise และจัดความซับซ้อน ลดค่าใช้จ่ายในการใช้งาน และการจัดสรรทรัพยากรทางกายภาพ Cloud Computing ช่วยให้องค์กรที่มีงบประมาณจำกัดได้รับโอกาสในการใช้ทรัพยากรคอมพิวเตอร์ที่มีราคาแพงและความซับซ้อน โดยจากบริการเพียง Software-as-a-Service (SaaS) ในช่วงเริ่ม ความก้าวหน้าในเทคโนโลยี Cloud Computing ทำให้มีการรวบรวมทรัพยากรประมวลผลที่สำคัญเกือบทั้งหมดอยู่บน Cloud Computing เช่น โครงสร้างพื้นฐาน หน่วยเก็บข้อมูล แพลตฟอร์มและอื่น ๆ รวมอยู่ใน XaaS (Everything / Anything-as-a-Service) ซึ่งนำเสนอสภาพแวดล้อมการทำงานแบบเสมือนจริงที่สามารถผสมผสานเทคโนโลยีใหม่เข้าด้วยกัน

๑๐) อินเทอร์เน็ตแห่งสรรพสิ่ง (Internet of Things)

อินเทอร์เน็ตแห่งสรรพสิ่ง หรือ Internet of Things (IoT) คือการที่วัตถุเซ็นเซอร์และอุปกรณ์ต่าง ๆ สามารถเชื่อมโยงหรือส่งข้อมูลถึงกันผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ส่งผลให้เกิดสถานะการเชื่อมต่อเสมือนของวัตถุต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ทำให้วัตถุทางกายภาพและเสมือนเหล่านั้นมีตัวตนทางดิจิทัลช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถตรวจสอบหรือมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุที่ได้รับการเชื่อมต่อเหล่านั้นได้ การเชื่อมต่อ IoT ไม่เพียงแต่ครอบคลุมอุปกรณ์อย่างคอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน และแท็บเล็ตเท่านั้น แต่ยังขยายการเชื่อมต่อไปยังอุปกรณ์อื่น ๆ ที่มีการฝังเซ็นเซอร์เพื่อให้สามารถเชื่อมต่อและสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ หมายความว่าวัตถุทางกายภาพในชีวิตประจำวันตั้งแต่ยานพาหนะไปจนถึงเครื่องมือหรืออุปกรณ์ในภาคการผลิตที่สามารถเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตสามารถเชื่อมโยงและสื่อสารถึงกันและกันได้

๑๑) การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics)

เทคโนโลยีการวิเคราะห์ข้อมูลคือกระบวนการของการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเสาะหารูปแบบการใช้ Computing Algorithms Programming และรูปแบบโมเดลทางสถิติ เพื่อหาความสัมพันธ์ในข้อมูลซึ่งจะยังผลให้เกิดเป็นข้อมูลเชิงลึกในการขับเคลื่อนองค์กร เทคโนโลยีการวิเคราะห์ข้อมูลจะช่วยให้องค์กรสามารถเห็นถึงแนวโน้มและมิติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หากไม่มีเทคโนโลยีนี้แล้วข้อมูลเชิงลึกอาจหลุดหายไปเป็นข้อมูลขนาดใหญ่ที่ไร้โครงสร้าง ยิ่งไปกว่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลยังช่วยให้องค์กรตัดสินใจในเวลาอันรวดเร็วได้มากขึ้น โดยสรุปคือ การวิเคราะห์ข้อมูลจะช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงข้อมูลที่กระจายอยู่ทั่วไปและทำให้ข้อมูลที่ไม่สามารถเข้าถึงได้กลายมาเป็นข้อมูลสำคัญขององค์กร ทั้งนี้ เทคโนโลยีการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูงหมายถึงการวิเคราะห์ข้อมูล Exploratory Data Analysis (EDA) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายหลักในการหารูปแบบและความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล Confirmatory Data Analysis (CDA) ที่ประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติเพื่อคำนวณหาว่าสมมติฐานของข้อมูลเป็นจริงหรือเท็จอีกด้วย

๑.๑.๕ มิติด้านสภาพแวดล้อม (Environmental)

ด้านสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ซึ่งไม่ใช่เรื่องใหม่และไม่ใช่ว่าเรื่องใกล้ตัว แต่กลับถูกละเลยและไม่ถูกให้ความสำคัญเท่าที่ควร ทั้งที่นับได้ว่าเป็นคลื่นมหาวิกฤติแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งหากมองภาพในระยะเวลายาวไกล อาจเห็นเพียงการระบาดของโควิด-19 หรือการถดถอยทางเศรษฐกิจ แต่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นคลื่นลูกใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อมิติอื่น ๆ และมีผลกระทบเป็นที่ประจักษ์ทั่วโลกในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา รวมทั้งประเทศไทยที่ปัจจุบันกำลังพยายามจัดการกับผลกระทบเหล่านี้ ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากแรงกดดันต่อระบบนิเวศที่เกิดจากการพัฒนาเขื่อนผลิตไฟฟ้าพลังน้ำขนาดใหญ่ การตัดไม้ทำลายป่า การกัดเซาะชายฝั่งทะเล และความเป็นเมือง ปัจจุบันประเทศไทยมีประชากรประมาณ ๗๐ ล้านคน และมีความเสี่ยงจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแบบสุดขั้ว เช่น อุทกภัย และภัยแล้ง ซึ่งไม่ใช่วิถีปกติ ทั้งยังเกิดขึ้นบ่อยครั้งและมีความรุนแรงมากขึ้นในปัจจุบัน

๑.๑.๖ มิติด้านกฎหมาย (Legal)

ด้านกฎหมายมีเรื่องกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคในการเข้ารับความช่วยเหลือของประชาชน ตลอดจนบริการจากภาครัฐอันเป็นประเด็นที่ค่อนข้างท้าทายต่อการทำงานของภาครัฐ ซึ่งเต็มไปด้วยระเบียบของระบบราชการและเป็นปัญหาที่ภาครัฐไทยประสบมาอย่างยาวนาน ดังจะเห็นได้จากกฎหมายที่มีการประกาศใช้บังคับจำนวนมาก โดยผลการศึกษาของสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) และคณะกรรมการร่วมภาคเอกชน ๓ สถาบัน (กกร.) พบว่า ในกระบวนการ ๑,๐๙๔ กระบวนงาน จาก ๑๖ กระทรวง ๔๗ กรม สร้างภาระต้นทุนให้ประชาชน และภาครัฐคิดเป็นมูลค่าประมาณ ๒ แสนล้านบาทต่อปี ซึ่งมีทั้งค่าใช้จ่ายจริงและต้นทุนการเสียโอกาสในการทำธุรกิจ จากข้อมูลดังกล่าวนี้ พบว่า หากลดละเลิกกฎหมายที่ไม่จำเป็นและไม่ทันสมัยร้อยละ ๓๙ ปรับปรุงกฎหมาย ร้อยละ ๔๓ สร้างกฎหมายใหม่หรือยุบรวมกฎหมายร้อยละ ๔ และให้คงไว้ร้อยละ ๑๕ จากทั้งหมด ๑,๐๙๔ กระบวนงาน จะช่วยลดต้นทุนให้ประชาชนคิดเป็นมูลค่าประมาณ ๑.๓ แสนล้านบาท หรือร้อยละ ๐.๘ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ในทางกลับกัน หากไม่ดำเนินการจะคิดเป็นค่าเสียโอกาสมหาศาลที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต จากตัวอย่างในสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ทำให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า กฎหมายที่ล้าสมัยและขาดความคล่องตัวทำให้เสียโอกาสในการเข้าถึงวัคซีน อาทิ การพลาดโอกาสเข้าร่วมโครงการเพื่อการเข้าถึงวัคซีนโควิด-19 ระดับโลก (COVAX) เนื่องจากมีลักษณะขัดต่อกฎระเบียบของของภาครัฐ อาทิ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้น

๑.๒ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

๑.๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ ๑)

๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (หลัก)

(๑) เป้าหมาย

(๑.๑) สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

(๑.๒) กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วน

เข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๑.๓) เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

(๒.๑) การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

(๒.๒) การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี

(๒.๓) การเสริมสร้างพลังทางสังคม

(๒.๔) การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติราชการกระทรวงฯ มีแนวทางในการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยดำเนินนโยบายและมาตรการทางด้านสวัสดิการในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางอย่างครอบคลุม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต พัฒนาระบบและกลไกให้ความช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางแบบมุ่งเป้า พัฒนาระบบการคัดกรองและชี้เป้ากลุ่มเป้าหมายที่แม่นยำ และมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความครอบคลุมให้แก่กลุ่มเป้าหมายได้อย่างชัดเจนและจัดสรรสวัสดิการได้อย่างเพียงพอ ขยายและพัฒนาระบบฐานข้อมูลทางด้านการคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมให้มีความครอบคลุม ถูกต้องและแม่นยำ ระบุตัวตนได้อย่างชัดเจน ผ่านการบูรณาการข้อมูลจากทุกหน่วยงาน พร้อมทั้งเสริมสร้างพลังความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของชุมชน ผ่านการส่งเสริมการจัดสวัสดิการชุมชนในรูปแบบพึ่งตนเอง สนับสนุนการรวมกลุ่มองค์กรชุมชน และเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายในการเป็นทุนทางสังคมให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการคุ้มครองกลุ่มเป้าหมาย

๒) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (รอง)

(๑) เป้าหมาย

(๑.๑) คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑

(๑.๒) สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

(๒.๑) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

(๒.๒) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

(๒.๓) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติราชการกระทรวงฯ มีแนวทางในการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชนให้เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพคนไทยตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ ปฐมวัย วัยเรียน วัยรุ่น วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ ให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพครอบครัว โดยมุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะของครอบครัว สร้างครอบครัวให้มีศักยภาพและสัมพันธภาพที่ดี เน้นการส่งเสริมความอบอุ่นภายในครอบครัว มีนโยบายสนับสนุนครอบครัวเพื่อสนับสนุนการดูแล คนในครอบครัวทุกช่วงวัย เผยแพร่ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับความเข้าใจสมาชิกในครอบครัววัยต่าง ๆ อาทิ ความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุในช่วงวัยต่าง ๆ ให้คนในครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ ผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งช่องทางหลักและสื่อ Social Media เป็นต้น

๓) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง (รอง)

(๑) เป้าหมาย

(๑.๑) ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข

(๑.๒) บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

(๑.๔) ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

(๒.๑) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติการราชการกระทรวงฯ มีแนวทางในการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์แบบบูรณาการ พัฒนากลไกและเพิ่มประสิทธิภาพ การคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์และกลุ่มเสี่ยงอย่างเป็นระบบ รวมทั้งพัฒนาระบบฐานข้อมูลให้บูรณาการได้ในทุกมิติ สนับสนุนการบูรณาการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเหตุรุนแรง ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อีกทั้งสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในเด็ก เยาวชน ในการให้ความรู้ ความเข้าใจและปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง เพื่อป้องกันปัญหา ยาเสพติด

๔) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (รอง)

(๑) เป้าหมาย

(๑.๑) ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

(๑.๒) ภาครัฐมีขนาดเล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

(๑.๓) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

(๒.๑) ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการ อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

(๒.๒) ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและ เชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่

(๒.๓) ภาครัฐมีขนาดเล็กลง เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

(๒.๔) ภาครัฐมีความทันสมัย

(๒.๕) บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ

(๒.๖) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๒.๗) กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติการราชการกระทรวงฯ มีแนวทางในการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยการพัฒนาระบบราชการ ๔.๐ เพื่อให้กระทรวงฯ เป็นหน่วยงานที่เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง อำนวยความสะดวกโดยการตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่าง

รวดเร็วและโปร่งใส มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย มีระบบบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะที่เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อาทิ ทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ทักษะด้านการบริหารจัดการ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้บุคลากรสามารถปรับตัวได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น พัฒนาและปรับระบบให้ทันสมัยโดยมีการกำหนดและการบริหารที่ชัดเจน มีความโปร่งใส รวมถึงนำนวัตกรรมเทคโนโลยี ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลมาปรับใช้ในการบริหารและตัดสินใจ ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายระเบียบต่าง ๆ ให้ทันสมัย พร้อมทั้งถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาภาครัฐให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

๑.๒.๒ แผนระดับที่ ๒ (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง)

๑.๒.๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๑) ประเด็น การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (หลัก)

(๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมาย คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการกระทรวงฯ ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ในประเด็นที่ ๑๑ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต โดยเสริมสร้างสภาพแวดล้อมตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชนให้เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพคนไทยตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ ปฐมวัย วัยเรียน วัยรุ่น วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ ให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

(๑) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์

- แนวทางการพัฒนาที่ ๑ สร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย สร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคีรัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัว และชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างภาคีการพัฒนาต่าง ๆ โดยการเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การพัฒนาตนเอง สุขภาพ และการพัฒนาอาชีพ ในตลอดช่วงชีวิตเพื่อเสริมและสร้างศักยภาพของการดำเนินงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามพันธกิจของแต่ละหน่วยงานให้มีความเข้มแข็งและตอบโจทย์ประเทศ

- เป้าหมายของแผนย่อย ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการกระทรวงฯ ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทย่อยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ โดยส่งเสริม

สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพครอบครัว มุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะของครอบครัว สร้างครอบครัวให้มีศักยภาพและสัมพันธภาพที่ดี รวมทั้งมีการออกแบบนโยบายและมาตรการที่มีความเหมาะสมกับบริบทของแต่ละครอบครัว เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

(๒) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย

- แนวทางการพัฒนาที่ ๑ จัดให้มีการเตรียมความพร้อมทั้งสภาวะ เจตคติ ความรู้ และทักษะให้แก่พ่อแม่ก่อนการตั้งครรภ์ พร้อมทั้งส่งเสริมอนามัยแม่และเด็กตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ จัดให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีสภาวะที่ดีและสมวัย

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ จัดให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการสมรรถนะ และคุณลักษณะที่ดีที่สมวัยทุกด้าน

- เป้าหมายของแผนย่อย เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ
แผนปฏิบัติการกระทรวงฯ ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยการพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีกลไกในการคุ้มครองสิทธิเด็ก ตลอดจนการพัฒนากลไกที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการมีทักษะพ่อแม่ (Parenting Skills)

(๓) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น

- แนวทางการพัฒนาที่ ๑ จัดให้มีการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ จัดให้มีการพัฒนาทักษะในการวางแผนชีวิต และวางแผนการเงิน ตลอดจนทักษะที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน

แนวทางการพัฒนาที่ ๔ จัดให้มีการพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ การบ่มเพาะการเป็นนักคิด นักนวัตกรรม และการเป็นผู้ประกอบการใหม่ รวมทั้งทักษะชีวิตที่สามารถอยู่ร่วมและทำงานภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม

- เป้าหมายของแผนย่อย วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ครอบคลุม รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ
แผนปฏิบัติการกระทรวงฯ ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยการพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นอย่างรอบด้าน มีความรู้และทักษะที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ไม่ว่าจะเป็นทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น

(๔) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน

- แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ยกระดับศักยภาพ ทักษะและสมรรถนะของคนในช่วงวัยทำงานให้มีคุณภาพมาตรฐานสอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคลและความต้องการของตลาดงาน

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ เสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่พึงประสงค์ และความรู้ความเข้าใจและทักษะทางการเงิน

แนวทางการพัฒนาที่ ๕ ส่งเสริมการพัฒนา การปรับเปลี่ยนทัศนคติ และสร้างศักยภาพให้ผู้ที่เคยกระทำผิดสามารถประกอบอาชีพ เป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ และอยู่ในสังคมอย่างสงบสุข

- เป้าหมายของแผนย่อย แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ
แผนปฏิบัติการกระทรวงฯ ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยการพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน ได้มีการดำเนินนโยบายเพื่อยกระดับผลิตภาพแรงงานที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการ Upskill, Reskill และ New skill พร้อมทั้งสร้างความรู้ ความเข้าใจ สามารถวางแผนการเงินและการออมเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุ

(๕) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ

- แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริมการมีงานทำของผู้สูงอายุให้พึ่งพาตนเองได้ทางเศรษฐกิจ และร่วมเป็นพลังสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชน และประเทศ

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมและพัฒนาระบบการออม

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมสนับสนุนระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุ พร้อมทั้งจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ

- เป้าหมายของแผนย่อย ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิต เรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ
แผนปฏิบัติการกระทรวงฯ ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยการส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ โดยมุ่งเน้นการปรับกระบวนการทัศน วิถีคิดของคนในสังคมให้มองผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีคุณค่าสามารถทำประโยชน์ให้สังคม นำไปสู่การส่งเสริมการจ้างงานให้กับผู้สูงอายุ อีกทั้งให้ความสำคัญกับการเสริมทักษะหรือเพิ่มทักษะสมัยใหม่ให้กับผู้สูงอายุ ภายใต้นโยบายการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการส่งเสริมศักยภาพที่เอื้อต่อการมีงานทำ สามารถพึ่งพาตนเองได้

๓) ประเด็น พลังทางสังคม (หลัก)

(๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมาย ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ
แผนปฏิบัติการกระทรวงฯ ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ในประเด็นที่ ๑๕ พลังทางสังคม โดยพัฒนาและเสริมสร้างพลังทางสังคม ดึงพลังจาก

ภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชน ประชาชนทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย และภาคีต่าง ๆ ในทุกระดับ เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาได้ตรงกับความต้องการในระดับพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันบนฐานความรู้ ข้อมูล และหลักวิชาการที่มีส่วนร่วมจากชุมชนและภาคีในสังคมอย่างแท้จริง พร้อมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในสังคมและประชาชนทุกช่วงวัย โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยแรงงานได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมตัวเข้าสู่วัยสูงอายุในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม

(๒) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การเสริมสร้างทุนทางสังคม

- แนวทางการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างสังคมแห่งการให้และช่วยเหลือกันและกัน

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา

การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมศักยภาพ บทบาทสตรี และสิทธิมนุษยชน

แนวทางการพัฒนาที่ ๔ ต่อยอดการพัฒนาระบบทุนทางสังคมและวัฒนธรรม

- เป้าหมายของแผนย่อย ภาคีการพัฒนาที่มีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้น

อย่างต่อเนื่อง

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการกระทรวงฯ ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมาย

ตามแผนย่อยการเสริมสร้างทุนทางสังคม โดยมีการส่งเสริมการดำเนินงานของอาสาสมัคร เครือข่าย และภาคประชาสังคมต่าง ๆ เพื่อช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ เพิ่มช่องทางและเปิดโอกาสให้ภาคีเครือข่ายใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน/สังคม พัฒนาศักยภาพของอาสาสมัคร ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ให้มีความเข้มแข็ง

(๓) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก

- แนวทางการพัฒนาที่ ๑ เร่งส่งเสริมการเตรียมการก่อนวัยสูงอายุ

เพื่อให้สูงวัยในทุกมิติอย่างมีคุณภาพ

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ เพิ่มบทบาททางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สูงอายุ

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ เพิ่มบทบาทภาคส่วนอื่น ๆ ในการรองรับสังคมสูงวัย

- เป้าหมายของแผนย่อยที่ ๑ ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนวัยสูงอายุ

เพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น

เป้าหมายของแผนย่อยที่ ๒ ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการกระทรวงฯ ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมาย

ตามแผนย่อยการรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินโครงการเตรียมความพร้อมประชากรก่อนวัยสูงอายุ เพื่อให้เป็นผู้สูงวัยอย่างมีคุณภาพ มีการสร้างทัศนคติของคนในสังคมให้มองผู้สูงอายุเป็นทุนทางสังคม ให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้สูงอายุเปราะบาง เช่น เจ็บป่วย พิการ เป็นต้น ที่ยังไม่สามารถเข้าถึงบริการ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม สร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ และอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตของคนทุกเพศทุกวัย มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เครือข่ายชุมชนมีส่วนร่วมดูแลผู้สูงอายุ

๔) ประเด็น ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม (หลัก)

(๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมาย คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ
แผนปฏิบัติการกระทรวงฯ ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ในประเด็นที่ ๑๗ ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม โดยให้ความสำคัญกับการสร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับคนทุกช่วงวัย โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบาง ยกย่องการคุ้มครองทางสังคมเพื่อสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ บูรณาการระบบฐานข้อมูลทางด้านการคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมให้มีความครอบคลุม ถูกต้อง และแม่นยำ เพื่อนำไปสู่การดำเนินมาตรการช่วยเหลือและสร้างหลักประกันที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

(๒) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ

- แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ขยายฐานความคุ้มครองทางสังคม
แนวทางการพัฒนาที่ ๒ สร้างหลักประกันสวัสดิการสำหรับแรงงาน
- เป้าหมายของแผนย่อย คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ
แผนปฏิบัติการกระทรวงฯ ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยการคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ โดยมีการดำเนินนโยบายและมาตรการทางด้านสวัสดิการในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางอย่างครอบคลุม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ตลอดจนสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างหลักประกันทางสังคม ปรับรูปแบบบริการให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงมีการปรับปรุงระเบียบ/กฎหมายให้สอดคล้องและไม่เป็นอุปสรรค ทันต่อสถานการณ์

(๓) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ มาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม

- แนวทางการพัฒนาที่ ๑ จัดให้มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย
แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมและจัดหาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมให้ประชากรกลุ่มต่าง ๆ
แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ระดมพลังความร่วมมือสร้างโอกาสและการมีส่วนร่วมของชุมชน
แนวทางการพัฒนาที่ ๔ สนับสนุนให้มีการพัฒนาและนำใช้ระบบข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดสวัสดิการและสร้างหลักประกันทางสังคมของทุกภาคส่วน
- เป้าหมายของแผนย่อย มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ
แผนปฏิบัติการกระทรวงฯ ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยมาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะเจาะจง โดยมีระบบและกลไกในการ

ให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น มุ่งเน้นการพัฒนากลไกสนับสนุนและช่วยเหลือประชาชนในกลุ่มเปราะบาง หรือกลุ่มที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ ซึ่งมีความเสี่ยงและความท้าทายสูงในการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ผ่านโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน เพื่อให้สามารถช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเฉพาะเจาะจง และสอดคล้องกับความต้องการและสภาพปัญหาของครัวเรือน

๒) ประเด็น การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม (รอง)

(๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

เป้าหมาย คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรัก และภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาชาติมากขึ้น

● การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการกระทรวงฯ ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ในประเด็นที่ ๑๐ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม โดยมีการปลูกฝังค่านิยม วัฒนธรรมที่พึงประสงค์ให้กับคนไทยในทุกช่วงวัย เพื่อบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในการพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ

(๒) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี

- แนวทางที่ ๑ ปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านการเลี้ยงดูในครอบครัว
- แนวทางที่ ๕ การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบ

ต่อส่วนรวม

● เป้าหมายของแผนย่อย คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรมจริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตนปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น

● การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการกระทรวงฯ ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี โดยผ่านการเสริมสร้างศักยภาพของสถาบันทางสังคมที่สำคัญ อาทิ การส่งเสริมให้ครอบครัวมีความพร้อมในการปลูกฝังคุณธรรม สร้างค่านิยมอันพึงประสงค์ร่วมกันระหว่างคนต่างช่วงวัยที่มีความหลากหลายทางความคิดเพื่อให้สังคมไทยอยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์

๕) ประเด็น ความมั่นคง (รอง)

(๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมาย ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการกระทรวงฯ ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ในประเด็นที่ ๑ ความมั่นคง โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

(๒) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบ
ต่อความมั่นคง

- แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์
แนวทางการพัฒนาที่ ๙ ป้องกันและแก้ไขปัญหาคาความไม่สงบใน

จังหวัดชายแดนภาคใต้

● เป้าหมายของแผนย่อยที่ ๑ ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน
(เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบ
ต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

เป้าหมายของแผนย่อยที่ ๒ ภาคใต้มีความสงบสุข ร่มเย็น

● การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ
แผนปฏิบัติการราชการกระทรวงฯ ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมาย
ตามแผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง โดยหน่วยงานมีการดำเนินงาน
เพื่อแก้ไขปัญหาความมั่นคง โดยการดำเนินงานแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ มีการพัฒนาและผลักดัน
การขับเคลื่อนนโยบายและแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐
โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์อย่างมี
ประสิทธิภาพ สำหรับการแก้ไขปัญหายาเสพติด มีการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันเด็กและเยาวชนจากยาเสพติด
เพื่อให้มีความรู้และทักษะในการป้องกันภัยจากยาเสพติด ในส่วนการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาคาจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ ได้มีการดำเนินการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่
จังหวัดชายแดนภาคใต้

๖) ประเด็น การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (รอง)

(๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

● เป้าหมายที่ ๑ บริการของรัฐบาลมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ
ของผู้ใช้บริการ

เป้าหมายที่ ๒ ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำ
นวัตกรรม เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

● การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ
แผนปฏิบัติการราชการกระทรวงฯ ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตาม
แผนแม่บทฯ ในประเด็นที่ ๒๐ การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ โดยมีการพัฒนาบุคลากรให้
พร้อมเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล มีการพัฒนาองค์ความรู้ทั้งในด้านวิชาการและด้านเทคนิคให้มี
ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการให้บริการประชาชน อีกทั้งมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมา
ประยุกต์ใช้ในการบริหารงานและการให้บริการ เพื่อปรับเปลี่ยนหน่วยงานให้เป็นรัฐบาลดิจิทัล

(๒) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การพัฒนาบริการประชาชน

● แนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนารูปแบบบริการภาครัฐเพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชน

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาการให้บริการภาครัฐผ่านการนำเทคโนโลยี
ดิจิทัลมาประยุกต์ใช้

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ปรับวิธีการทำงาน

- เป้าหมายของแผนย่อย งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการราชการกระทรวงฯ ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยการพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ โดยให้ความสำคัญกับการจัดทำและเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านสังคมเป็นที่ยอมรับในการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้ โดยครอบคลุมข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย แนวโน้มและสถานการณ์ทางสังคม องค์ความรู้และการเตือนภัยทางสังคม และเชื่อมโยงกับข้อมูลและสารสนเทศในระดับชุมชนและตำบล

(๓) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การบริหารจัดการการเงินการคลัง

- แนวทางการพัฒนาที่ ๓ จัดทำงบประมาณตอบสนองต่อเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แนวทางการพัฒนาที่ ๕ กำหนดให้มีการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน/โครงการ

- เป้าหมายของแผนย่อย หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนปฏิบัติการราชการกระทรวงฯ ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยการพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ โดยให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนงาน/โครงการที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท อีกทั้งมีการติดตามประเมินผลทั้งก่อนเริ่มโครงการระหว่างดำเนินการ และหลังการดำเนินงาน ผ่านระบบ eMENSUR

(๔) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ

- แนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาหน่วยงานภาครัฐให้เป็น “ภาครัฐทันสมัย เปิดกว้าง เป็นองค์กรขีดสมรรถนะสูง”

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ กำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดโครงสร้างองค์การและออกแบบระบบการบริหารงานใหม่ ให้ความยืดหยุ่น คล่องตัว กระชับ ทันสมัย

- เป้าหมายของแผนย่อย ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากล และมีความคล่องตัว

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนปฏิบัติการราชการกระทรวงฯ ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยการพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มทักษะดิจิทัลที่จำเป็นต้องใช้ให้กับบุคลากรทุกระดับ พัฒนาระบบฐานข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ

(๕) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

- แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ปรับปรุงกลไกในการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนในภาครัฐให้มีมาตรฐาน และเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารงานบุคคลในภาครัฐให้เป็นไปตามระบบคุณธรรมอย่างแท้จริง

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ พัฒนาศักยภาพภาครัฐทุกประเภทให้มีความรู้ความสามารถสูง มีทักษะการคิดวิเคราะห์และการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

แนวทางการพัฒนาที่ ๔ สร้างผู้นำทางยุทธศาสตร์ในหน่วยงานภาครัฐ
ทุกระดับอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

- เป้าหมายของแผนย่อย บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงาน
เพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ
แผนปฏิบัติราชการกระทรวงฯ ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมาย
ตามแผนย่อยการสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ โดยได้มีการดำเนินการพัฒนาบุคลากรฝึกอบรมเพื่อสร้าง
ทักษะการทำงานในด้านต่าง ๆ มีการจัดทำแผนการจัดการกำลังคนและเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ
(Career Path) วางระบบการติดตามและประเมินผลการบริหารทรัพยากรบุคคลให้สะท้อนศักยภาพ
ของบุคลากรในหน่วยงาน รวมทั้งปลูกฝังบุคลากรให้มีความรอบคอบความคิด (Mindset) ในการเรียนรู้และพัฒนา
ตนเอง มุ่งเน้นประโยชน์ส่วนรวมและทำงานบนหลักคุณธรรม ให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนรวม
และทำงานด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ ยึดมั่นในมาตรฐานจริยธรรม

๖) ประเด็น การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม (รอง)

- เป้าหมาย มูลค่าการลงทุนวิจัย และพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม
ในประเทศเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ
แผนปฏิบัติราชการกระทรวงฯ ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมาย
ตามแผนแม่บทฯ ในประเด็นที่ ๒๓ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม โดยสนับสนุนการวิจัยให้เป็นเครื่องมือ
ในการกำหนดนโยบายการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกกลุ่ม การเข้าถึงบริการและสวัสดิการ
การเตรียมความพร้อมประชาชนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคดิจิทัล การเข้าสู่สังคมสูงวัย
การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม ตลอดจนใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของกระทรวง

แผนย่อยของแผนแม่บทการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านสังคม

- แนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์
โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
ของประเทศตลอดทุกช่วงวัย (ปฐมวัย วัยเด็ก วัยเรียน วัยแรงงาน วัยสูงอายุ) เพื่อให้ประชาชนไทย
มีทักษะความรู้ และเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ สร้างความเสมอภาคทางสังคม โดยการส่งเสริม
การวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม เพื่อลดความแตกต่าง
ทางด้านรายได้ รายจ่าย การเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการ
ภาครัฐ โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐ
เพื่อให้มีความทันสมัย ตอบสนองความต้องการและให้บริการประชาชนได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และ
โปร่งใส โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ รัฐบาลดิจิทัล ระบบข้อมูลขนาดใหญ่ภาครัฐ กลไกการพัฒนา
ในเชิงพื้นที่

- เป้าหมายของแผนย่อย คุณภาพชีวิต ศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคม ได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ
แผนปฏิบัติการราชการกระทรวงฯ ได้ขับเคลื่อนตามแผนย่อยการวิจัยและนวัตกรรมด้านสังคม โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรม ในการพัฒนาศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ของประเทศตลอดทุกช่วงวัย การสร้างความเสมอภาคทางสังคม แก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมเพื่อลดความแตกต่างทางด้านรายได้ รายจ่าย การเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน และเพิ่มความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม และการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้มีความทันสมัย ตอบสนองความต้องการและให้บริการประชาชนได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และโปร่งใส

๑.๒.๒.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓

๑) วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนาที่ ๒ การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ โดยพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม เตรียมพร้อมกำลังคนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการเป้าหมายที่มีศักยภาพและผลิตภาพสูงขึ้น รวมทั้งพัฒนาหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมเพื่อส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต

วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนาที่ ๓ การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม โดยลดความเหลื่อมล้ำทั้งในเชิงรายได้ ความมั่งคั่ง และโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจ สนับสนุนช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสให้มีโอกาสในการเลื่อนขั้นทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงจัดให้มีบริการสาธารณะที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนาที่ ๕ การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ โดยการสร้างความพร้อมในการรับมือและแสวงหาโอกาสจากการเป็นสังคมสูงวัย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยโรคระบาด และภัยคุกคามทางไซเบอร์ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกลไกทางสถาบันที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัล รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารงานของภาครัฐให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีได้อย่างทันเวลา มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล

๒) หมายเหตุการพัฒนาที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น้อยอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน

- เป้าหมายที่ ๓ การพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่ อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง

- กลยุทธ์ที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก
 - กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจชุมชน โดยสร้างเสริมองค์ความรู้ให้กับชุมชนจากสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อสร้างความสามารถในการพัฒนาและเพิ่มมูลค่าของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ ทุนทางสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงศักยภาพของพื้นที่ ส่งเสริมการพัฒนาการผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ มาตรฐาน มีความปลอดภัย โดยใช้งานวิจัย เทคโนโลยี นวัตกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ให้ชุมชนสามารถสร้างรายได้ด้วยตนเอง

อย่างยั่งยืน สนับสนุนการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่าย ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และกลุ่มเกษตรกรรวมทั้งส่งเสริมการถือหุ้นโดยสมาชิกในชุมชน สร้างความเข้มแข็งสถาบันการเงินในระดับชุมชน เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนของผู้ประกอบการและธุรกิจชุมชน โดยให้สถาบันการเงินในพื้นที่มีบทบาทในการทำหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการบริหารเงินทุน สภาพคล่อง และการบริหารจัดการหนี้สินอย่างเป็นระบบ และพัฒนาสินเชื่อรูปแบบใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของชุมชน

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ แก้ปัญหาของกลุ่มเปราะบางในเมือง โดยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงระบบโครงสร้างพื้นฐานเมือง อาทิ การออกแบบเมืองตามหลักอารยสถาปัตย์ จัดให้มีระบบสวัสดิการที่ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่มในเมือง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มเปราะบางให้มีสุขภาพกายและจิตใจที่สมบูรณ์ และส่งเสริมศักยภาพเครือข่ายชุมชนเมือง ในการช่วยเหลือและดูแลกลุ่มเปราะบางเบื้องต้น ทั้งในภาวะปกติและเมื่อเกิดภัยพิบัติ

● กลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมกลไกความร่วมมือภาครัฐ เอกชน ประชาชน และประชาสังคมเพื่อการพัฒนาพื้นที่และเมือง

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ ส่งเสริมการพัฒนาเมืองอัจฉริยะที่พร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงและภัยพิบัติ รวมทั้งตอบสนองความต้องการของประชาชนทุกกลุ่มในพื้นที่ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองอัจฉริยะตามเป้าหมายในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ ด้วยความร่วมมือจากภาคเอกชน ประชาชน และประชาสังคมในพื้นที่ ประเมินความพร้อมด้านดิจิทัลของเมืองและเสริมสร้างความสามารถเมืองที่มีศักยภาพให้พร้อมยกระดับเป็นเมืองอัจฉริยะ ด้วยการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านเทคโนโลยีและดิจิทัลที่เหมาะสม ออกแบบกลไกภาคประชาชน เพื่อร่วมวางแผนการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีในการบริหารจัดการเมืองอย่างโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ

๓) หมายความว่าแผนพัฒนาที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคม ที่เพียงพอ เหมาะสม

● เป้าหมายที่ ๑ ครั้วเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม จนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๒ คนไทยทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

● กลยุทธ์ที่ ๑ การแก้ปัญหาความยากจนข้ามรุ่นแบบมุ่งเป้าให้ครัวเรือนหลุดพ้นความยากจนอย่างยั่งยืน

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ ให้ความช่วยเหลือและพัฒนาศักยภาพของครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น เพื่อสร้างสภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมต่อการเติบโตของเด็ก โดยให้ความคุ้มครองทางสังคมอย่างเฉพาะเจาะจงในกลุ่มที่มีข้อจำกัดด้านศักยภาพ พร้อมทั้งมุ่งเน้นการสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพและรายได้สูงขึ้น ผ่านการพัฒนาทักษะอาชีพ การหางานที่เหมาะสมกับศักยภาพของครัวเรือน บริบทของพื้นที่ และทิศทางการพัฒนาประเทศ ตลอดจนสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และทรัพยากรที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ พร้อมทั้งจัดหาที่เลี้ยงในการให้คำแนะนำช่วยเหลือตลอดกระบวนการ

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ พัฒนากลไกการแก้ปัญหาความยากจนข้ามรุ่นในระดับพื้นที่ มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพ และเพิ่มบทบาทของหน่วยงานส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นในการแก้ปัญหาความยากจนข้ามรุ่น พร้อมทั้งบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนกลยุทธ์การพัฒนา โดยใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลในการระบุครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น ปัญหาความจำเป็น

ความต้องการ แนวทางการดำเนินการปฏิบัติ และการติดตามประเมินผลอย่างใกล้ชิด ในการลดปัญหาความยากจนข้ามรุ่นอย่างยั่งยืน

- กลยุทธ์ที่ ๒ การสร้างโอกาสที่เสมอภาคแก่เด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ สนับสนุนครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นให้สามารถเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่ครรภ์มารดาจนถึงปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพ พัฒนาระบบการให้เงินอุดหนุนเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยการแก้ไขปัญหาผู้มีสิทธิ์ที่ตกหล่น ปรับใช้วิธีการจ่ายเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไข รวมทั้งปรับปรุงหลักเกณฑ์และสิทธิประโยชน์ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาทักษะอาชีพที่มีคุณภาพ จัดสรรเงินอุดหนุนและทรัพยากรที่จำเป็นแก่เด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น เพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาในโรงเรียนและการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน ทั้งแหล่งเรียนรู้บนพื้นที่กายภาพและพื้นที่เสมือนจริงหรือออนไลน์ พร้อมทั้งพัฒนาระบบการเฝ้าระวัง และติดตามช่วยเหลือเด็กยากจนให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาหรือการพัฒนาทักษะอาชีพตามความเหมาะสม

- กลยุทธ์ที่ ๓ การยกระดับความคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนทุกช่วงวัย

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ ยกระดับความคุ้มครองทางสังคมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก เพิ่มการเข้าถึงสถานรับเลี้ยงเด็ก ๐ - ๒ ปี ที่มีคุณภาพ เพื่อให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็กสามารถกลับเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยที่เด็กยังอยู่อาศัยกับพ่อแม่ได้ โดยสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่มีความพร้อมขยายการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ครอบคลุมเด็กอายุ ๐ - ๒ ปี และส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กที่มีคุณภาพในชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐ

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ ยกระดับความคุ้มครองทางสังคมเพื่อสร้างหลักประกันสำหรับวัยแรงงาน ส่งเสริมการออมเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับวัยเกษียณอายุ ด้วยการจูงใจให้แรงงานนอกระบบเข้าร่วมระบบการออมภาคสมัครใจ ช่วยให้ผู้ออมสามารถวางแผนการออมของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๓ ยกระดับความคุ้มครองทางสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ มุ่งสนับสนุนระบบสวัสดิการทางเลือกที่จัดโดย อปท. และภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการบูรณาการข้อมูลด้านสวัสดิการและเงินช่วยเหลือทั้งหมดของผู้สูงอายุ เพื่อป้องกันความซ้ำซ้อนและเอื้อต่อการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ยากจนแบบเฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งเพิ่มการเข้าถึงบริการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง โดยการเพิ่มศักยภาพของบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และสนับสนุนบทบาทของ อปท. สถานบริการเอกชน ผู้ดูแลอิสระ และสมาชิกในครอบครัวที่ผ่านการฝึกอบรมทักษะที่จำเป็นและได้รับการรับรองมาตรฐานแล้ว ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถอยู่อาศัยในบ้านตนเอง ด้วยการสนับสนุนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้เหมาะสม โดยเฉพาะในผู้สูงอายุที่ยากจน ควบคู่กับการสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีทางเลือกของที่อยู่อาศัยที่หลากหลาย ทั้งบ้านพักสำหรับผู้สูงอายุที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ และที่อยู่อาศัยที่ออกแบบสำหรับผู้สูงอายุ อย่างเพียงพอต่อความต้องการ

- กลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาระบบความคุ้มครองทางสังคมให้มีประสิทธิภาพ

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑ บูรณาการระบบความคุ้มครองทางสังคม โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดเป้าประสงค์ของการจัดความคุ้มครองทางสังคมร่วมกัน การกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นในการจัดความคุ้มครองทางสังคมให้ชัดเจน รวมถึงการเชื่อมโยงฐานข้อมูลให้ทุกหน่วยงานสามารถทำงานบนฐานข้อมูลเดียวกัน

ทั้งนี้ เพื่อลดความทับซ้อนระหว่างโครงการ/มาตรการ เพิ่มความเพียงพอของสิทธิประโยชน์ และลดการตกหล่นของกลุ่มเปราะบาง ทั้งผู้พิการ คนไร้บ้าน ผู้ที่มีปัญหาซ้ำซ้อน และผู้ที่ประสบความเดือดร้อน

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ ปรับปรุงรูปแบบการจัดความคุ้มครองทางสังคม ให้ทุกกลุ่มคนได้รับสวัสดิการที่เหมาะสมบนฐานของความยั่งยืนทางการคลัง โดยการประเมินผลทุกโครงการ/มาตรการอย่างรัดกุม เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ/มาตรการ พร้อมทั้งยกเลิกหรือลดทอนงบประมาณของโครงการ/มาตรการที่ไม่มีผลกระทบหรือมีผลกระทบต่ำ เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง ตลอดจนส่งเสริมการจัดความคุ้มครองทางสังคมแบบร่วมจ่ายโดยเฉพาะในกลุ่มที่มีศักยภาพ สนับสนุนให้ อบท. มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการให้แก่คนในพื้นที่ และจูงใจให้คนเข้าสู่ระบบภาษีมากขึ้น

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๓ จัดทำระบบการเยียวยาช่วยเหลือในภาวะวิกฤต กำหนดระดับ แนวทาง และช่องทางการจัดสรรการเยียวยาช่วยเหลือ ทั้งในรูปแบบตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน พร้อมทั้งจัดเตรียมฐานข้อมูลของกลุ่มเป้าหมาย แหล่งงบประมาณเบื้องต้น ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ให้พร้อมช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากวิกฤตทางเศรษฐกิจ สังคม และภัยพิบัติต่าง ๆ อย่างทัน่วงทีและมีประสิทธิภาพ

● กลยุทธ์ที่ ๕ การบูรณาการฐานข้อมูลเพื่อลดความยากจนข้ามรุ่น และจัดความคุ้มครองทางสังคม

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๑ พัฒนาระบบฐานข้อมูลรายบุคคล ที่ครอบคลุมประชากรจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นทุกคนเป็นปัจจุบัน และเชื่อมโยงข้อมูลที่สำคัญต่อการลดความยากจนข้ามรุ่น และการบูรณาการความคุ้มครองทางสังคม พร้อมทั้งวางรากฐานให้ข้อมูลชุดนี้เป็นข้อมูลตัวอย่างซ้ำในระยะยาวของประเทศที่มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๒ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูล ในการออกแบบนโยบาย/มาตรการ และการติดตามประเมินผล เพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนข้ามรุ่นเป้าหมาย จัดสวัสดิการทางสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงแบ่งปันข้อมูลต่อภาคส่วนอื่น ๆ ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาควิชาการ เพื่อใช้ประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๔) หมายเหตุการพัฒนาที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

● เป้าหมายที่ ๑ คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข

เป้าหมายที่ ๒ กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต

เป้าหมายที่ ๓ ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

● กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยในทุกมิติ

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ พัฒนาเด็กช่วงตั้งครรภ์ถึงปฐมวัยให้มีพัฒนาการรอบด้าน มีอุปนิสัยที่ดี โดยการเตรียมความพร้อมพ่อแม่ผู้ปกครองและสร้างกลไกประสานความร่วมมือ เพื่อดูแลหญิงตั้งครรภ์ให้ได้รับบริการที่มีคุณภาพ และดูแลเด็กให้มีพัฒนาการสมวัย ตั้งแต่อายุในครรภ์ - ๖ ปี การพัฒนาครูและผู้ดูแลเด็กปฐมวัยให้มีความรู้และทักษะการดูแลที่เพียงพอ มีจิตวิทยาการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย สามารถทำงานร่วมกับพ่อแม่ผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของเด็ก

ปฐมวัยให้มีพัฒนาการสมวัยตามหลักการพัฒนาสมองและกระบวนการเรียนรู้แก่เด็ก ควบคู่กับการพัฒนาการด้านร่างกาย สาธารณสุข และโภชนาการ เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีย่างรอบด้าน ก่อนเข้าสู่วัยเรียน การยกระดับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ได้มาตรฐาน และจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอ สำหรับการดำเนินงาน เพื่อให้เป็นกลไกการพัฒนาเด็กปฐมวัยรายพื้นที่ที่มีคุณภาพ การสร้างสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการดูแลปกป้องเด็กปฐมวัย ให้มีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน สติปัญญาสมวัย โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน รวมถึงพัฒนาระบบสารสนเทศ เด็กรายบุคคลเพื่อการส่งต่อไปยังสถานศึกษาและการพัฒนาที่ต่อเนื่อง

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๕ พัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นพลเมืองมีคุณค่าของสังคม โดยพัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นพลังของสังคม ให้ผู้สูงอายุเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ภูมิปัญญา ที่สั่งสมมาตลอดช่วงชีวิตสู่คนรุ่นหลัง เพื่อให้เกิดการสืบสานและต่อยอดการพัฒนาสังคมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับคนต่างวัย และส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ทำงานตามศักยภาพ รวมทั้งพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย และหลักสูตรระยะสั้น เพื่อพัฒนาความรู้ สมรรถนะทางดิจิทัล และทักษะทางธุรกิจ และการใช้ชีวิตที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุแต่ละกลุ่ม พัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ ให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุแก่คนวัยอื่น ๆ รวมทั้งพัฒนานวัตกรรมรองรับการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ

๕) หมายความว่า การพัฒนาที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

- เป้าหมายที่ ๑ การบริการภาครัฐ มีคุณภาพ เข้าถึงได้
- เป้าหมายที่ ๒ ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว
- กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพในการให้บริการภาครัฐที่ตอบโจทย์ สะดวก และประหยัด

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ ยกเลิกภารกิจการให้บริการที่สามารถเปิดให้ภาคส่วนอื่น ให้บริการแทน โดยยกเลิกภารกิจที่ไม่มีที่ภาครัฐต้องดำเนินการ โดยพัฒนากลไกและสร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน วิชาชีพเพื่อสังคม องค์กร นอกรัฐ และภาคีการพัฒนาอื่น ๆ เข้ามาดำเนินการหรือร่วมดำเนินการในลักษณะนวัตกรรมการให้บริการในการตอบสนองความต้องการของประชาชนและการพัฒนาประเทศ ที่มีการร่วมรับผลประโยชน์และความเสี่ยงในการดำเนินการ

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ทบทวนกระบวนการทำงานควบคู่กับพัฒนาการบริการภาครัฐ ในรูปแบบดิจิทัลแบบเบ็ดเสร็จ โดยปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานจากการควบคุมมาเป็นการกำกับดูแลหรือเกิดความสะดวก รวดเร็ว พร้อมทั้งปรับกระบวนการทำงานโดยลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น และให้มีการเชื่อมโยงการให้บริการระหว่างหน่วยงาน ให้เกิดการทำงานแบบบูรณาการ โดยกำหนดเป้าหมายการบริการแบบเบ็ดเสร็จในทุกบริการ การบูรณาการระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรมตั้งแต่ระดับนโยบาย แผน งบประมาณ กำลังคน และการติดตามประเมินผล ให้เป็นเอกภาพและมุ่งเป้าหมายร่วมกัน

● กลยุทธ์ที่ ๒ การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการและโครงสร้างของภาครัฐ ให้ยืดหยุ่น เชื่อมโยง เปิดกว้าง และมีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ ทบทวนบทบาทและกระจายอำนาจการบริหารจัดการภาครัฐ โดยปรับบทบาทและภารกิจใหม่ให้รองรับแนวทางการพัฒนาประเทศและสถานการณ์ในอนาคต ส่งเสริมการกระจายอำนาจการบริหารจัดการ โดยเฉพาะในเรื่องโครงสร้างภาครัฐ อัตรากำลัง

งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้างให้เกิดความยืดหยุ่น คล่องตัว มีประสิทธิภาพในการบริหารของส่วนราชการ และจังหวัด และแก้ไขปรับปรุง พัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ ให้เอื้อต่อการกระจายอำนาจของส่วนราชการ และการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีศักยภาพพร้อมรับภารกิจจากส่วนกลางไปดำเนินการได้ ทั้งนี้ ควรมีการกำหนดกลไกที่สามารถให้หน่วยงานสามารถปรับเปลี่ยนการทำงานหรือสร้างนวัตกรรมโดยไม่ติดอยู่ภายใต้กรอบเงื่อนไขของกฎระเบียบเดิมโดยเร็วเป็นอันดับแรก

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ สร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลภาครัฐ โดยเปิดเผยข้อมูลผ่านเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงาน รัฐผ่านช่องทางการติดต่อสื่อสาร ระหว่างกันที่หลากหลาย มีการบูรณาการการบริหารจัดการและนำไปประกอบการตัดสินใจของหน่วยงาน ภาครัฐ ในการแก้ปัญหาและการพัฒนาร่วมกัน เพื่อลดการทุจริตคอร์รัปชัน

● กลยุทธ์ที่ ๓ การปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่ใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาประเทศ

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ เปลี่ยนแปลงข้อมูลทั้งหมดให้เป็นดิจิทัล โดยจัดทำข้อมูล สำหรับการบริหารจัดการทรัพยากรของประเทศทั้งในด้านงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล และข้อมูลอื่น ของหน่วยงานภาครัฐทั้งหมดให้เป็นดิจิทัลที่มีมาตรฐาน ถูกต้อง ปลอดภัย พร้อมใช้งาน มีการจัดเก็บที่ไม่ ซ้ำซ้อน ไม่เป็นภาระกับผู้ให้ข้อมูล และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลให้เกิดการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล ประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายและการบริการให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาอย่างเป็นปัจจุบัน พร้อมทั้งเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นต่อสาธารณะในการใช้ประโยชน์ร่วมกันในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ เร่งพัฒนาระบบที่บูรณาการข้อมูลสำหรับการบริหารจัดการทรัพยากรในภาพรวมที่สำคัญต่อการตัดสินใจ ในเชิงนโยบายให้แล้วเสร็จ

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ เปลี่ยนกระบวนการทำงานภาครัฐเป็นดิจิทัล โดยออกแบบกระบวนการทำงานใหม่ ยกเลิกการใช้เอกสารและขั้นตอนการทำงานที่หมดความจำเป็นหรือ มีความจำเป็นน้อย นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ตลอดกระบวนการทำงาน ตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติงาน และการติดตามประเมินผล โดยเฉพาะการให้บริการประชาชนให้มีความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว มีช่องทางและรูปแบบการให้บริการที่หลากหลายที่สอดคล้องกับการทำงานแบบดิจิทัล

● กลยุทธ์ที่ ๔ การสร้างระบบบริหารภาครัฐที่ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนและพัฒนาบุคลากร ให้มีทักษะที่จำเป็นในการให้บริการภาครัฐดิจิทัล และปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ มาตรการ ภาครัฐให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑ ปรับระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ เพื่อดึงดูดและรักษาผู้มีศักยภาพมาขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงแผนกล ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลที่สามารถดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในทางปฏิบัติได้ อย่างแท้จริง ดึงดูดผู้มีความรู้ความสามารถเข้ามาปฏิบัติงานเพื่อผลักดันภารกิจได้อย่างทันการณ์และมี ประสิทธิภาพ รวมทั้ง ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัลแบบองค์รวม โดยเฉพาะ ด้านทัศนคติ จริยธรรม องค์กรความรู้ และทักษะ ตลอดจนระบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล ที่สามารถยกระดับการใช้ทรัพยากรบุคคลทุกคนให้เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

- กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ ยกเลิกกฎหมายที่หมดความจำเป็นและพัฒนา กฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการบังคับใช้กฎหมายที่จริงจัง การปรับเปลี่ยน บทบาทมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่ภาคเอกชนและประชาชนในการพัฒนาและปฏิรูปกฎหมาย

ที่มีเป้าหมายที่วัดได้ในการให้เกิดความอยู่ดีมีสุขของคนไทย รวมทั้งเร่งรัดการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายล้าสมัย ยกเลิกกฎหมายที่หมดความจำเป็น ข้ำซ้อน หรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน โดยเฉพาะกฎหมาย ที่ขัดกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในทุกระดับและกฎหมายที่เกี่ยวกับการตรวจสอบการดำเนินการ พร้อมทั้ง จัดให้มีการพัฒนาและบูรณาการฐานข้อมูลกลางด้านกฎหมายของประเทศที่มีการจำแนกประเภทตาม การใช้งานของประชาชนและผู้ประกอบการที่มีความสะดวก เข้าถึงได้ และเข้าใจง่าย

๑.๒.๓ แผนระดับที่ ๓

๑) แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาสตรี ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกรมกิจการ สตรีและสถาบันครอบครัว

๒) แผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ของกรมกิจการสตรีและสถาบัน ครอบครัว

๓) แผนปฏิบัติการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

๔) แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

๕) แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ ของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๖) แผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุ ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของการกิจการผู้สูงอายุ

๗) แผนปฏิบัติการด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกรม ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๑.๓ ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) แห่งสหประชาชาติ

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals - SDGs

๑) เป้าหมายที่ (Goal) ๑ ขจัดความยากจน

● แผนของหน่วยงาน : เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด และส่งเสริมระบบ การคุ้มครองทางสังคม

๒) เป้าหมายที่ (Goal) ๕ ความเท่าเทียมทางเพศ

● แผนของหน่วยงาน : สนับสนุนการมีส่วนร่วมของสตรีในทางเศรษฐกิจและ ความเป็นผู้นำของสตรี ผ่านการสนับสนุนธุรกิจที่ดำเนินการโดยผู้หญิง และการสนับสนุนการสร้างอาชีพ ของสตรีด้อยโอกาสในพื้นที่

๓) เป้าหมายที่ (Goal) ๘ การจ้างงานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ

● แผนของหน่วยงาน : การสนับสนุนการฝึกอาชีพและการจ้างงานคนพิการ ผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม โดยรัฐบาลไทยได้กำหนดให้ในจำนวนพนักงาน ๑๐๐ คน ผู้ประกอบการจะต้องจ้างคนพิการจำนวน ๑ คน

๔) เป้าหมายที่ (Goal) ๑๑ เมืองและถิ่นฐานมนุษย์อย่างยั่งยืน

● แผนของหน่วยงาน : การสนับสนุนและส่งเสริมอารยสถาปัตย์ หรือ universal design

๕) เป้าหมายที่ (Goal) ๑๖ สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก

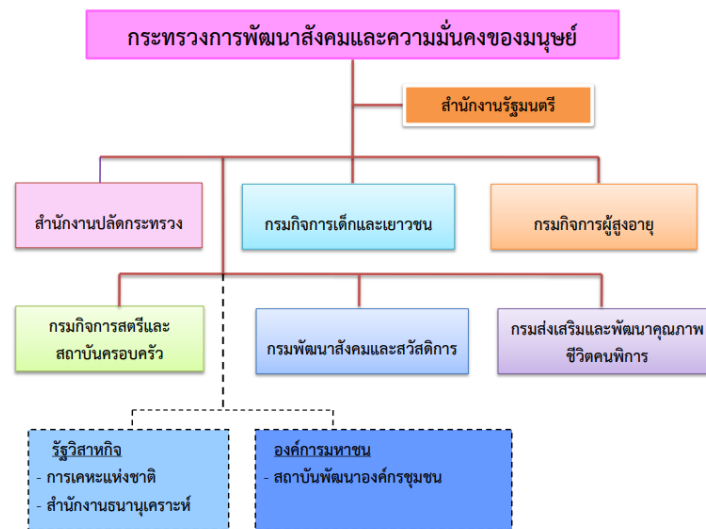
● แผนของหน่วยงาน : ผลักดัน (ร่าง) แผนปฏิบัติการว่าด้วยการจัดความรุนแรงต่อสตรีของประเทศไทย โครงการคุ้มครองช่วยเหลือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และการค้าประเวณี

๑.๔ อำนาจหน้าที่ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในสังกัด

๑.๔.๑ อำนาจหน้าที่ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นกระทรวงภาคสังคมในการทำหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคม การสร้างความเป็นธรรมและความเสมอภาคในสังคม การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและความมั่นคงในชีวิต สถาบันครอบครัว และชุมชน

แผนภูมิโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตาม พ.ร.บ.ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2558

แผนภาพโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๑.๔.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ภารกิจ : เป็นศูนย์กลางการบริหารของกระทรวงในการพัฒนายุทธศาสตร์และแปลงนโยบายของกระทรวงเป็นแผนปฏิบัติงาน จัดสรรทรัพยากรและบริหารราชการทั่วไปของกระทรวง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของกระทรวง

อำนาจหน้าที่

- (๑) พัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ และแปลงไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และแผนตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ
- (๒) พัฒนาปรับปรุงกฎหมาย และดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายในความรับผิดชอบของกระทรวง และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (๓) พัฒนาวิชาการและมาตรฐานด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ภาพรวมของประเทศ และการเฝ้าระวัง ติดตาม วิเคราะห์และรายงานสถานการณ์ทางสังคม

(๔) พัฒนานโยบายและแผนยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และกำกับ ติดตามผล และรายงานผลการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งการช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และบริหารจัดการกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

(๕) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวง รับเรื่องราวร้องทุกข์ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวง และการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม

(๖) กำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวง

(๗) จัดสรรและบริหารทรัพยากรของกระทรวง

(๘) ตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของสำนักงานปลัดกระทรวง และกระทรวง

(๙) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นศูนย์กลางข้อมูลกลางเพื่อสนับสนุนการบริหารงาน และให้บริการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลแก่หน่วยงานของรัฐและประชาชน

(๑๐) พัฒนาและฝึกอบรม บุคลากรของกระทรวงและบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๑.๔.๓ กรมกิจการเด็กและเยาวชน

ภารกิจ : การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชน การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน การส่งเสริมสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยการกำหนด นโยบาย มาตรการ กลไก ส่งเสริมสนับสนุนภาครัฐและภาคเอกชน ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการตามนโยบาย และมาตรการที่กำหนด เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต

อำนาจหน้าที่

(๑) เสนอแนะนโยบาย แนวทาง เสริมสร้างมาตรการและกลไกในการส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน และการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและครอบครัว

(๒) กำหนดมาตรฐานการส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพ การคุ้มครองพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน และการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและครอบครัว ให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลก พันธกรณี ความตกลง และความร่วมมือระหว่างประเทศ กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

(๓) พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน และการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและครอบครัว

(๔) ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรม เพื่อการส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน การส่งเสริมสวัสดิการเด็กและครอบครัว และบทบาททางสังคม ของเด็กและเยาวชน

(๕) บริหารจัดการและพัฒนาระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศ และเป็นศูนย์กลางข้อมูล ด้านเด็กและเยาวชน รวมทั้งที่เป็นกลุ่มเสี่ยง กลุ่มที่มีปัญหาทางสังคม กลุ่มที่ประสบภัยสังคม กลุ่มที่พึง ได้รับการช่วยเหลือ คุ้มครอง สงเคราะห์ พัฒนาและฟื้นฟู และการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

(๖) จัดบริการสวัสดิการสังคม การสงเคราะห์ การให้คำปรึกษาแนะนำ การให้ความช่วยเหลือ และการแก้ไขปัญหาแก่กลุ่มเด็กและเยาวชนที่เป็นกลุ่มเสี่ยง กลุ่มที่ประสบภัยสังคม และกลุ่มที่มีปัญหาทางสังคม รวมทั้งประสานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๗) พัฒนารูปแบบ วิธีการบริการสวัสดิการสังคม และการสังคมสงเคราะห์เด็ก เยาวชน และครอบครัว ให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด

(๘) จัดให้มีบ้านพักเด็กและครอบครัว สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟู ในการบริการและให้การช่วยเหลือ สงเคราะห์คุ้มครองสวัสดิภาพ พัฒนา ฟื้นฟู และจัดบริการสังคมแก่เด็กและครอบครัวที่ประสบปัญหา

(๙) เป็นศูนย์กลางในการให้ความช่วยเหลือ คุ้มครองและดำเนินการในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

(๑๐) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชน การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน และการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและครอบครัว

(๑๑) ประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนทางวิชาการ ข้อมูล เทคโนโลยี การให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การคุ้มครองและพิทักษ์ เด็กและเยาวชน ตามกฎหมายและการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและครอบครัว

(๑๒) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๑.๔.๔ อำนาจหน้าที่ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

ภารกิจ : การพัฒนาศักยภาพสตรีการส่งเสริมความเสมอภาคและความเท่าเทียมระหว่างเพศ การส่งเสริมและพัฒนาครอบครัว การคุ้มครองพิทักษ์สิทธิสตรี ผู้แสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด และบุคคลในครอบครัว การสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัว การป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว การคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลในครอบครัว การตรวจสอบ การชดเชยและเยียวยาเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ และการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพผู้ประสบปัญหาจากการค้าประเวณี

อำนาจหน้าที่

(๑) เสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน และมาตรฐานการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการส่งเสริม การพัฒนาศักยภาพ การคุ้มครองพิทักษ์สิทธิ การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรี ครอบครัว ผู้ประสบปัญหาจากการค้าประเวณี และผู้แสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด

(๒) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน และองค์กรระหว่างประเทศ ในการดำเนินการตามนโยบาย พันธกรณี อนุสัญญา และความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับสตรี ครอบครัว ผู้ประสบปัญหาจากการค้าประเวณี และผู้แสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด (หน้า ๑๙ เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๙๔ ก ราชกิจจานุเบกษา ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

(๓) เสริมสร้างมาตรการ กลไกในการพัฒนาศักยภาพ ความเสมอภาคและความเท่าเทียมระหว่างเพศ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสตรีและผู้แสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด การป้องกัน การค้าประเวณีและคุ้มครองผู้ประสบปัญหาจากการค้าประเวณี การคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลในครอบครัว การสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันครอบครัว

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง การดำเนินงาน การรับรอง และการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรภาคเอกชนด้านสตรีและครอบครัว รวมทั้งองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๕) บริหารจัดการและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านสตรี ครอบครัว ผู้ประสบปัญหาจากการค้าประเวณี และผู้แสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด

(๖) เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ในการแก้ไขและพัฒนาสตรี ครอบครัว ผู้กระทำหรือผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ผู้ประสบปัญหาจากการค้าประเวณี ผู้แสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิดและผู้ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

(๗) จัดบริการสวัสดิการสังคม การให้ความช่วยเหลือ ค้ำครอง แก้ไข เยียวยา บำบัด พิ้นฟู และพัฒนาศักยภาพของสตรี ผู้กระทำหรือผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ผู้ที่ถูกศาลสั่งคุมครองสวัสดิภาพ ผู้ประสบปัญหาจากการค้าประเวณี รวมทั้งผู้แสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๑.๔.๕ อำนาจหน้าที่ของกรมกิจการผู้สูงอายุ

ภารกิจ : การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การจัดสวัสดิการและการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ รวมทั้งการพัฒนารูปแบบงานด้านสวัสดิการสังคมให้ครอบคลุมและตอบสนองต่อสภาพการณ์ทางสังคม กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก พันธกรณีและความตกลงระหว่างประเทศ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ

อำนาจหน้าที่

(๑) เสนอแนะนโยบายและแผนหลัก ยุทธศาสตร์ มาตรการ และแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การจัดสวัสดิการ และการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ

(๒) พัฒนามาตรการ กลไก มาตรฐาน และนวัตกรรมองค์ความรู้การดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ การจัดสวัสดิการ และการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ และส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

(๓) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือกับองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ การจัดสวัสดิการ และการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ

(๔) บริหารจัดการและกำกับดูแลการดำเนินงานกองทุนผู้สูงอายุ เพื่อการคุ้มครองการส่งเสริม การสนับสนุน และการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ

(๕) บริหารจัดการและพัฒนาระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศด้านผู้สูงอายุ

๑.๔.๖ อำนาจหน้าที่ของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ภารกิจ : การเสนอนโยบายและจัดทำแผนงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ รวมทั้งดำเนินการด้านการคุ้มครอง การส่งเสริมสิทธิและสวัสดิการของคนพิการ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคแก่คนพิการ การตรวจสอบการได้รับสิทธิประโยชน์ของคนพิการ การจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ การให้คำแนะนำและช่วยเหลือคนพิการให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการ และความช่วยเหลืออื่นได้ตามความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล

อำนาจหน้าที่

(๑) ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาล ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในการปฏิบัติงานและการเสนอแนะนโยบาย จัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานเกี่ยวกับการคุ้มครองการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์และเป็นไปตามเป้าหมาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง

(๒) ศึกษา วิเคราะห์ สำรวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคนพิการ และสถานการณ์เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของคนพิการ เพื่อประโยชน์ในการป้องกัน รักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการรวมทั้งจัดทำแผนงาน และติดตามประเมินผล เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

(๓) บริหาร จัดการ และพัฒนาระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศ และเป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(๔) จัดทำแผนงานการคุ้มครอง ส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

(๕) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง การดำเนินงาน และการสร้างความเข้มแข็งขององค์กรด้านคนพิการ เพื่อให้สามารถทำหน้าที่พิทักษ์สิทธิคนพิการ ตลอดจนสนับสนุนและประสานงานให้หน่วยงานของรัฐจัดงบประมาณให้แก่องค์กรด้านคนพิการ เพื่อให้สามารถดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๖) ดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพ และพัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการ

(๗) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้ง การดำเนินงาน และการกำกับดูแลศูนย์บริการคนพิการทุกประเภท

(๘) ดำเนินการและส่งเสริมกิจการของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการที่ได้จัดตั้งขึ้นทั้งในส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

(๙) ตรวจสอบการได้รับสิทธิประโยชน์ของคนพิการตามที่กฎหมายกำหนด พร้อมทั้งขจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและจัดหาทุนความว่าต่างแก่ต่างคดีให้แก่คนพิการ

(๑๐) ให้คำแนะนำและช่วยเหลือคนพิการให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการ และความช่วยเหลืออื่น ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๑.๔.๗ อำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

ภารกิจ : การพัฒนาสังคม การจัดสวัสดิการสังคม การสังคมสงเคราะห์ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ และการให้บริการสวัสดิการสังคมแก่คนไร้ที่พึ่ง ผู้ทำการขอทาน สมาชิกนิคมสร้างตนเอง ราษฎรบนพื้นที่สูง และกลุ่มเป้าหมายพิเศษ รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม โดยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และการจัดกิจกรรมตามโครงการพิเศษ

อำนาจหน้าที่

- (๑) จัดทำและเสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงานด้านการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคม
- (๒) พัฒนาระบบ รูปแบบ มาตรการ และวิธีการในการพัฒนาสังคม การจัดสวัสดิการสังคม และการสังคมสงเคราะห์ ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชน
- (๓) เป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับองค์กรเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วน
- (๔) พัฒนาสังคม จัดบริการสวัสดิการสังคม การสังคมสงเคราะห์ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ แก่คนไร้ที่พึ่ง ผู้ทำการขอทาน สมาชิกนิคมสร้างตนเอง ราษฎรบนพื้นที่สูง และกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
- (๕) บริหารจัดการและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมในความรับผิดชอบของกรม
- (๖) ดำเนินกิจกรรมตามโครงการตามพระราชดำริ โครงการตามพระราชประสงค์ โครงการพระดำริ และโครงการอื่นที่ได้รับมอบหมาย
- (๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๑.๔.๘ อำนาจหน้าที่ของการเคหะแห่งชาติ (รัฐวิสาหกิจ)

- ๑) สร้างซื้อ จัดหา จำหน่าย เช่า ให้ซื้อ ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม รับจำนอง ว่าจ้าง รับจ้าง แลกเปลี่ยน โอน รับโอนถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครองหรือมีทรัพย์สินอื่น หรือดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน
- ๒) ให้กู้ยืมเงิน หรือจัดหาแหล่งเงินกู้ หรือค้ำประกันเงินกู้ให้แก่ประชาชนผู้ประสงค์จะมีเคหะเป็นของตนเอง
- ๓) ให้กู้ยืมเงินหรือจัดหาแหล่งเงินกู้ หรือค้ำประกันเงินกู้ให้แก่บุคคลผู้ประสงค์จะร่วมดำเนินกิจการกับ กคช. ในการจัดให้มีเคหะเพื่อประชาชน เช่า เช่าซื้อ หรือตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี
- ๔) จัดหาที่ดินและวัสดุก่อสร้างสำหรับการสร้างเคหะ
- ๕) จัดให้มีหรือพัฒนาสาธารณูปโภค หรือบริการอื่นที่จำเป็นเพื่อให้สภาพการอยู่อาศัยดีขึ้น
- ๖) กู้ยืมในประเทศ หรือต่างประเทศ หรือจากองค์กรการระหว่างประเทศ
- ๗) ออกพันธบัตร หรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุน
- ๘) เข้าร่วมดำเนินการกับบุคคลอื่น หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด เพื่อดำเนินกิจการอันอยู่ในขอบแห่งวัตถุประสงค์ของ กคช.
- ๙) เรียกเก็บเงินค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาและจัดการสาธารณูปโภคและบริการสาธารณะ
- ๑๐) การกระทำอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ กคช.

๑.๔.๙ อำนาจหน้าที่ของสำนักงานธนารักษ์ (รัฐวิสาหกิจ)

บทบาทต่อผู้ให้บริการ

- ๑) พัฒนางานบริการในทุกด้านที่ให้ความสะดวก รวดเร็ว และสร้างความประทับใจรับฟังความต้องการ หรือความคิดเห็นของประชาชน
- ๒) กำหนดอัตราการใช้บริการเรียกเก็บดอกเบี้ยรับจำนำ และการให้บริการอย่างเป็นธรรม
- ๓) ปฏิบัติตามกฎหมาย และเงื่อนไขต่อผู้ใช้บริการอย่างเป็นธรรมและเสมอภาค

๔) ให้มีระบบที่ผู้ใช้บริการสามารถร้องเรียนได้ พร้อมด้วยขั้นตอนการดำเนินงานและการติดตามผล เพื่อสร้างความชัดเจนและความเข้าใจให้ผู้ใช้บริการอย่างดีที่สุดกรณีเรื่องร้องเรียนสำนักงานฯ อาจต้องใช้เวลาพิจารณาดำเนินการ และยังไม่เสร็จสิ้นให้สำนักงานฯ ชี้แจงเหตุขัดข้องล่าช้าที่ไม่อาจพิจารณาให้เป็นที่ยุติให้ผู้ร้องเรียนทราบ

๕) หากผู้ใช้บริการไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือข้อร้องเรียนไม่ได้รับการชี้แจงแก้ไข

๖) ผู้ใช้บริการสามารถแจ้งต่อคณะกรรมการตรวจสอบได้

บทบาทต่อรัฐบาล

๑) นโยบายการดำเนินกิจการของสำนักงานฯ ได้คำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและประชาชนเป็นหลัก

๒) รายได้ที่ได้รับในปีหนึ่ง ๆ เมื่อหักค่าใช้จ่ายและค่าภาระต่าง ๆ แล้ว ส่วนหนึ่งต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนดเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

๑.๔.๑๐ อำนาจหน้าที่ของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

วัตถุประสงค์

๑) สนับสนุนและให้การช่วยเหลือแก่องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การเพิ่มรายได้ การพัฒนาที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชนทั้งในเมืองและชนบท โดยยึดหลักการพัฒนาแบบองค์รวมหรือบูรณาการและหลักการพัฒนาที่สมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมเป็นแนวทางสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและประชาสังคม

๒) สนับสนุนและให้การช่วยเหลือทางการเงินแก่องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน

๓) สนับสนุนและให้การช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน ตลอดจนประสานงานการสนับสนุนและให้การช่วยเหลือดังกล่าวจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

๔) ส่งเสริมและสนับสนุนและสร้างความร่วมมือขององค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

อำนาจหน้าที่

๑) ประสานงานการพัฒนาองค์กรชุมชนของหน่วยงานต่าง ๆ ให้เข้าถึงชุมชนตามความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

๒) ศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับองค์กรชุมชนและการพัฒนาองค์กรชุมชน

๓) ส่งเสริมและแนะนำให้องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนมีบทบาทที่เหมาะสมในการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้น รวมถึงการพัฒนากิจการในเชิงธุรกิจ

๔) รับรองสถานภาพการเป็นองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากกิจการที่อยู่ในอำนาจของสถาบัน

๕) ให้สินเชื่อแก่องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน

๖) ให้บริการฝึกอบรม สัมมนา หรือการเรียนรู้ในรูปแบบอื่น ๆ แก่องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนให้สามารถพัฒนาการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗) จัดหาเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินงานของสถาบัน

๘) ร่วมลงทุนกับองค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน สถาบันการเงิน และองค์กรหรือนิติบุคคล โดยการร่วมลงทุนรวมกันทั้งหมดต้องไม่เกินร้อยละสามสิบของเงินกองทุนของสถาบันและ

การร่วมลงทุนกับองค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน สถาบันการเงิน และองค์กรหรือนิติบุคคลรายหนึ่ง รายใดต้องไม่เกินร้อยละห้าของเงินกองทุนของสถาบัน เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

๙) จัดให้ได้มา จำหน่ายไป ทำนิติกรรม หรือดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับบรรดาสหิทธิ ในทรัพย์สินทั้งในและนอกราชอาณาจักร

๑๐) กู้หรือยืมเงินภายในและภายนอกราชอาณาจักร

๑๑) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุน

๑๒) ตั้งตัวแทนหรือนายหน้า มอบหมายหรือว่าจ้างให้บุคคลอื่นประกอบกิจการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน

๑๓) รับเป็นตัวแทนหรือนายหน้า รับมอบหมายหรือรับจ้างบุคคลอื่นเพื่อประกอบกิจการต่าง ๆ ภายในขอบวัตถุประสงค์ของสถาบัน

๑๔) กระทำการอื่นใดเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน

๑.๕ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้วิเคราะห์ปัจจัยความท้าทาย ภาวะคุกคาม และโอกาส ผ่านเทคนิค PESTEL ซึ่งประกอบด้วย มิติด้านการเมือง (Political) มิติด้านเศรษฐกิจ (Economic) มิติด้านสังคม (Social) มิติด้านเทคโนโลยี (Technological) มิติด้านสภาพแวดล้อม (Environmental) มิติด้านกฎหมาย (Legal) ทำให้เห็นถึงข้อต่อของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค และปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินงานของกระทรวงฯ ดังนี้

๑.๕.๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

๑) มิติด้านการเมือง (Political)

จุดแข็ง : กระทรวงฯ มีบทบาทชัดเจนและเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนตามนโยบายเชิงสังคมที่มีผลต่อเสถียรภาพทางการเมือง และสร้างผลการเปลี่ยนแปลงต่อกลุ่มเป้าหมายสูง อาทิ ประเด็นเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนทุกช่วงวัย การจัดบริการและสวัสดิการ การสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำ การเสริมพลังทางสังคม เป็นต้น

จุดอ่อน : กระทรวงฯ ยังมีการดำเนินการกิจที่ขับเคลื่อนในเชิงการเมืองน้อย ในขณะที่ประเด็นปัญหาใหม่ ๆ ในเชิงสังคมที่ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาลมีจำนวนมาก แต่มีงบประมาณจำกัด

โอกาส : กระทรวงฯ มีโอกาสในการเพิ่มบทบาทในฐานะเป็นกระทรวงสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากความไม่แน่นอนทางภูมิรัฐศาสตร์อาจส่งผลกระทบต่อนโยบายด้านการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ในระดับภูมิภาคและระดับโลก

อุปสรรค : กระทรวงฯ มีความท้าทายอย่างสูงบนฐานของการดำเนินนโยบายภายใต้งบประมาณที่จำกัด ตลอดจนพลวัตการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในระยะยาวค่อนข้างขาดความแน่นอน จึงอาจส่งผลให้การขับเคลื่อนงานขาดความต่อเนื่อง

๒) มิติด้านเศรษฐกิจ (Economic)

จุดแข็ง : กระทรวงฯ เป็นหน่วยงานสำคัญที่การดำเนินการกิจมีผลต่อการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจอย่างมาก ซึ่งการมีระบบเครือข่ายชุมชนเพื่อดูแลสวัสดิภาพของประชาชนและกลุ่มคนเปราะบาง เป็นส่วนสำคัญในการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการจากภาครัฐ

จุดอ่อน : กระทรวงฯ ควรเพิ่มบทบาทและให้ความสำคัญกับการสร้างโครงข่ายรองรับทางสังคม (Social Safety Nets) เพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมทั้งสามารถรองรับกลุ่มคนเปราะบาง และกลุ่มคนเปราะบางเฉียบพลันที่เพิ่มขึ้นจากวิกฤติโควิด-19 ตลอดจนช่วยแก้ไขปัญหาเรื่องความเหลื่อมล้ำของประเทศ

โอกาส: สังคมตื่นตัวเรื่องการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ ทำให้ประเด็นเรื่องระบบสวัสดิการได้รับความสนใจในฐานะที่เป็น Social Safety Nets และการเสริมสร้างพลัง (Empowerment) ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม จึงเป็นโอกาสสำคัญที่กระทรวงฯ จะสร้าง Social Safety Net ให้เกิดขึ้นร่วมกับภาคประชาชนได้

อุปสรรค : กระทรวงฯ มีบทบาทสำคัญและมีศักยภาพที่จำเป็นต้องยกระดับเพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย เนื่องด้วยความท้าทายที่สูงเหล่านั้น จึงควรเพิ่มบทบาทและให้ความสำคัญกับการสร้างโครงข่ายรองรับทางสังคม (Social Safety Nets) เพื่อรองรับกลุ่มคนเปราะบางที่เพิ่มขึ้นจากวิกฤติการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) และลดความเหลื่อมล้ำ

๓) มิติด้านสังคม (Social)

จุดแข็ง : กระทรวงฯ มีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจและทำงานใกล้ชิดกับภาคประชาสังคม รวมทั้งมีภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็งเป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริมบทบาทการขับเคลื่อนพลังทางสังคมร่วมกับหน่วยราชการระดับภูมิภาค

จุดอ่อน : กระทรวงฯ มีงบประมาณและบุคลากรที่จำกัด ทำให้ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายมีจำนวนมากและมีประเด็นปัญหาที่หลากหลาย ประกอบกับการมีระบบฐานข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ทำให้ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายอย่างเจาะจงได้

โอกาส : การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของไทยและการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้มีกลุ่มเปราะบางทางสังคมเพิ่มขึ้น ทั้งยังเป็นประเด็นที่สังคมและผู้กำหนดนโยบายให้ความสำคัญ จึงเป็นโอกาสของกระทรวงฯ ได้รับงบประมาณเพื่อการจัดทำระบบฐานข้อมูลและวางระบบรองรับทางสังคมให้ทั่วถึงได้มากยิ่งขึ้น

อุปสรรค : กระทรวงฯ อาจไม่สามารถให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายได้ทั่วถึง เพราะกลุ่มเป้าหมายมีจำนวนมากและยังไม่มีข้อมูลรองรับเพียงพอ รวมถึงการมีประเด็นทางสังคมใหม่ ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลา จึงถือเป็นอุปสรรคสำคัญอย่างเร่งด่วนที่ต้องออกแบบแนวทางการกำหนดนโยบาย เพื่อรองรับทุกกลุ่มในการเข้าถึงสวัสดิการได้อย่างทั่วถึง

๔) มิติด้านเทคโนโลยี (Technological)

จุดแข็ง : กระทรวงฯ ตระหนักและพร้อมเปิดรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมีกลไกการทำงานที่ใกล้ชิดกับภาคประชาสังคมที่เอื้อต่อการขับเคลื่อนนวัตกรรมในพื้นที่ และเชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปรับเป็นรัฐบาลดิจิทัล

จุดอ่อน : กลไกการทำงานที่มียังไม่สามารถต่อยอดด้านเทคโนโลยีได้อย่างเพียงพอ เนื่องจากความจำกัดของงบประมาณ บุคลากร และระบบฐานข้อมูลที่ยังไม่สามารถระบุกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเจาะจง

โอกาส : นโยบายการให้ความช่วยเหลือกลุ่มคนเปราะบางที่เริ่มมีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้นในช่วงที่ผ่านมา และการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ประชาชนมีความคุ้นเคยกับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ และภาครัฐสามารถจัดเก็บ

ข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายได้ครอบคลุมยิ่งขึ้น จึงเป็นโอกาสในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในเชิงสังคม รวมทั้งการพัฒนาการให้บริการที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนการมีนวัตกรรมทางสังคมใหม่ ๆ

อุปสรรค : นับว่าเป็นอุปสรรคสำคัญคือกลไกการทำงานของกระทรวงฯ ที่ยังไม่สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเพียงพอ โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์จากระบบฐานข้อมูลและแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและฉับพลัน ที่ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายของกระทรวงฯ ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงนี้และไม่สามารถเข้าถึงระบบสวัสดิการหรือบริการจากภาครัฐได้

๕) มิติด้านสภาพแวดล้อม (Environmental)

จุดแข็ง : กระทรวงฯ มีบทบาทสำคัญในการทำงานใกล้ชิดกับชุมชน ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมการทำงานในระดับพื้นที่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่เชื่อมโยงกับด้านสิ่งแวดล้อม

จุดอ่อน : บทบาทในการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมค่อนข้างจำกัด เนื่องจากเป็นประเด็นที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับภารกิจหลัก

โอกาส: การสร้างแนวร่วมปฏิบัติ (Collective Action) และต่อยอดไปสู่โอกาสการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ

อุปสรรค : กระทรวงฯ อาจมีอุปสรรคที่สำคัญในการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นในมิติด้านสิ่งแวดล้อมที่ดำเนินไป ในการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ ตลอดจนประเด็นที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรร่วม (Common-pool Resources) เนื่องจากเป็นภารกิจรองของกระทรวงฯ ซึ่งจำเป็นต้องมีการบูรณาการการดูแลและให้ความช่วยเหลือกับหลายภาคส่วน ทั้งจากมุมมองด้านเทคนิคของนักสิ่งแวดล้อม และในเชิงสังคมของนักพัฒนาสังคมที่มุ่งทำงานร่วมกับชุมชน

๖) มิติด้านกฎหมาย (Legal)

จุดแข็ง : กระทรวงฯ มีปัจจัยสนับสนุนในการขับเคลื่อนงานจากข้อตกลงและความร่วมมือระหว่างประเทศ เช่น อนุสัญญาว่าด้วยประเด็นทางสังคมต่าง ๆ เป็นต้น

จุดอ่อน : กฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีจำนวนมากและไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในปัจจุบัน ทั้งยังส่งผลต่อคำจำกัดความกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกันในแต่ละหน่วยงานของกลุ่มเป้าหมาย เช่น คนพิการ เป็นต้น ทำให้เกิดข้อจำกัดในการให้ความช่วยเหลือหรือเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนเกิดความยุ่งยากและความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน

โอกาส : แรงกดดันจากข้อตกลงและความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านสังคม อาจส่งผลต่อการดำเนินนโยบายในด้านอื่น ๆ เช่น เกิดเป็นมาตรการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น จึงเป็นโอกาสสำคัญที่จะปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ ให้มีความทันสมัยและลดข้อจำกัดในการดำเนินงานต่าง ๆ

อุปสรรค : มีความสำคัญและเป็นอุปสรรคกระทบต่อการดำเนินงานในมิติอื่น ๆ อย่างสูง เนื่องจากกฎระเบียบที่ไม่อำนวยเป็นอุปสรรคที่ในกระบวนการทำงาน กฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ยังคงขาดความยืดหยุ่นและไม่เอื้อต่อระดับปฏิบัติการ รวมทั้งไม่เท่าทันต่อสถานการณ์และบริบทของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ตลอดจนนิยามกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกับหน่วยงานอื่นอาจทำให้เกิดความยุ่งยากในการทำงานร่วมกัน และขาดความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน

๑.๕.๒ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑) การสนับสนุนของสังคม เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของกระทรวงฯ ทั้งจากภาคการเมืองและภาคประชาสังคมในการกำหนดนโยบายที่เกิดผลลัพธ์ทางสังคม และการกระจายทรัพยากร ในการดำเนินงานด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งระบบ

สวัสดิการในฐานะที่เป็นโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม (Social Safety Nets) การเสริมพลัง (Empowerment) และการพัฒนา Social Safety Nets ร่วมกับภาคประชาชน

๒) การทำงานที่ใกล้ชิดกับภาคประชาสังคม โดยเฉพาะบทบาทการขับเคลื่อนพลังทางสังคม ร่วมกับหน่วยราชการระดับภูมิภาค อาสาสมัคร และภาคีเครือข่ายจากภาคประชาสังคม เพื่อกระจายความรับผิดชอบให้แก่หน่วยงาน ภาคีเครือข่าย ที่มีศักยภาพ มีความพร้อมทางด้านทรัพยากร รวมทั้งมีความเข้าใจ และใกล้ชิดกับกลุ่มเป้าหมาย ส่งผลให้กระทรวงฯ สามารถมุ่งเน้นการพัฒนานโยบายได้มากขึ้น

๓) การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยการพัฒนากระบวนการข้อมูลกลาง และการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคโนโลยี เช่น การมีฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) หรือปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่จะช่วยให้กระทรวงฯ สามารถบริหารจัดการ จัดสรรทรัพยากร จัดสวัสดิการ และช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย เป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๔) การสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวงฯ ทำให้การขับเคลื่อนงานด้านสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการจัดสรรภารกิจให้กับหน่วยงานที่มีความพร้อมหรือความเชี่ยวชาญ และการลดการทำงานที่ซ้ำซ้อน

๕) ภาวะผู้นำและการบริหารจัดการภายในกระทรวงฯ โดยการกำหนดนโยบายจากส่วนกลาง ที่เข้าใจหน่วยงานระดับภูมิภาค เนื่องจากแต่ละพื้นที่มีสถานการณ์ ความต้องการ และสภาพปัญหาที่แตกต่างกัน การกำหนดนโยบายที่เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จจึงต้องสอดคล้องกับความต้องการของแต่ละพื้นที่มากกว่าแบบเหมารวม (One-size-fits-all)

๖) ความพร้อมของบุคลากรและอาสาสมัครของกระทรวงฯ ทั้งในด้านทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดำเนินงาน ตลอดจนความพร้อมทางด้านจิตใจและขวัญกำลังใจของบุคลากร ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำชุมชนที่เป็นอาสาสมัครของกระทรวงฯ ซึ่งจะเป็ปัจจัยแห่งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ (Change Agent) ที่จะทำให้คนกลุ่มเป้าหมายได้รับความช่วยเหลืออย่างทั่วถึง โดยกระทรวงฯ จะต้องค้นหาและพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนเหล่านี้ พร้อมทั้งให้การสนับสนุนและรักษาศักยภาพเหล่านี้ไว้ เพื่อเป็นกลไกสำคัญของการขับเคลื่อนในระดับท้องถิ่น ให้มีความเข้มแข็งและส่งผลต่อเนื่องให้สังคมมีคุณภาพ

๗) การปรับตัวขององค์กรภายใต้โลกที่มีความผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือ (VUCA World) ทำให้การปรับตัวขององค์กรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน อาทิ การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี การพัฒนาบุคลากร การติดตามสถานการณ์ทั้งภายในประเทศ และภายนอกประเทศ เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง และสามารถพัฒนานโยบายที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการส่งเสริมและช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย

๑.๖ ทิศทางการขับเคลื่อนงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๑.๖.๑ ปรับบทบาท (Rebrand)

๑) กำหนดบทบาทของกระทรวงฯ (Positioning) ที่ชัดเจน โดยบทบาทใหม่ ของกระทรวงฯ จะให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาคน (Human Empowerment) มากกว่างานด้านการสังคมสงเคราะห์ และมุ่งเน้นงานด้านการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อชี้เป้ากลุ่มเป้าหมาย ได้อย่างแม่นยำ ซึ่งจะทำให้กระทรวงฯ สามารถปรับบทบาทสู่การเป็นผู้กำหนดนโยบายที่วางระบบ ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงระบบสวัสดิการสังคม (Welfare) ได้อย่างทั่วถึง ในขณะเดียวกัน ยังมีบทบาท

สำคัญในการเป็นผู้ประสานและเชื่อมโยงงาน (Facilitator) กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการ รวมถึงสวัสดิการตามสิทธิของประชาชน โดยที่กระทรวงฯ จะต้องกำหนดบทบาทและภารกิจของแต่ละหน่วยงานในสังกัดให้ชัดเจน อาทิ กระทรวงฯ เป็นผู้พัฒนาและสร้างโอกาสในระดับครัวเรือน และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (พอช.) เป็นผู้อำนวยความสะดวกในระดับชุมชน เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติ รวมทั้งเพื่อไม่ให้เกิดการทำงานซ้ำซ้อนกับภารกิจของหน่วยงานอื่น เช่น กรมการพัฒนาชุมชน (พช.) กระทรวงมหาดไทย (มท.) เป็นต้น

๒) กำหนดนิยามและเป้าหมายการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้ชัดเจน โดยการพัฒนาสังคมจะมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับครัวเรือนแทนรายปัจเจกบุคคล และให้ความสำคัญกับการพัฒนาครัวเรือนเปราะบางให้เข้มแข็ง อันจะส่งผลต่อการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศให้เข้มแข็งต่อไปได้ และการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ ๑๒ มิติ มีความเกี่ยวข้องกับภารกิจของกระทรวงฯ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม กระทรวงฯ จึงต้องกำหนดบทบาทและเป้าหมายการดำเนินการกิจในแต่ละมิติให้ชัดเจน โดยในบทบาทหลักควรวางแผนแบบเจาะจงและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างตรงประเด็นและสอดคล้องกับแนวนโยบาย เช่น การเคหะแห่งชาติ (กคช.) มีภารกิจในมิติด้านที่อยู่อาศัย และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (พอช.) มีภารกิจในมิติด้านชุมชนและการสนับสนุนทางสังคม เป็นต้น และในบทบาทรองควรมุ่งเน้นเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและภารกิจของกระทรวงฯ เช่น การร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ในมิติด้านการศึกษาเพื่อการวางแผน และขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชน เป็นต้น

๓) เปลี่ยนทัศนคติและสร้างการรับรู้ของประชาชน โดยจะต้องสร้างการเปลี่ยนแปลงในระดับจารีตเพื่อเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อคนทุกระดับไม่ว่าจะรวยหรือจนว่ามีคุณค่าเท่ากัน ให้การยอมรับนับถือทุกคนในฐานะเพื่อนมนุษย์ และให้การยอมรับในคุณค่าของทุกอาชีพ โดยการมีกลไกที่ส่งเสริมให้เกิดการแบ่งปันระหว่างคนที่มีเหลือและคนที่ขาดแคลนในสังคม ซึ่งอาจใช้กฎหมายเป็นกลไกหนึ่ง เช่น การสร้างระบบภาษีสังคม เป็นต้น เพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม นอกจากนี้ ในการสร้างการรับรู้ของประชาชนจะต้องทำให้ประชาชนเข้าใจและรับรู้ถึงสิทธิของตนเอง รวมถึงการปรับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อกลุ่มคนเปราะบางว่าเป็นผู้มีคุณค่า เพราะความต้องการที่แท้จริงของคนกลุ่มเปราะบางคือการได้รับการยอมรับในสังคมและความภาคภูมิใจในตนเอง จึงควรระมัดระวังการเลือกใช้อัยคำในเชิงลบ เช่น เปลี่ยนจาก “ผู้ด้อยโอกาส” เป็น “ผู้พึงได้รับโอกาส” เป็นต้น

๔) สื่อสารภาพลักษณ์หรือบทบาทใหม่กับทุกภาคส่วน ตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติ รวมทั้งการสื่อสารกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายและประชาชนให้เห็นพ้องและรับรู้ถึงการปรับเปลี่ยนใหม่ โดยการใช้ประโยชน์จากจุดแข็งของกระทรวงฯ ได้แก่ การจ่ายเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิด และการมีเงินทุนกู้ยืมที่ปราศจากดอกเบี้ยจากกองทุนต่าง ๆ จึงควรหาวิธีในการประชาสัมพันธ์จุดแข็งและผลงานของกระทรวงฯ ให้เป็นที่รับรู้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายรับรู้ถึงสวัสดิการและบริการ และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อช่วยให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการได้ดีขึ้น โดยระมัดระวังการนำเสนอผลงานของกระทรวงฯ ที่ส่วนใหญ่จะมีความอ่อนไหวสูงเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบเชิงลบแก่กลุ่มเป้าหมาย

๕) ขับเคลื่อนพร้อมกันทั้งองค์ภาพ เป็นปัจจัยสำคัญในการปรับบทบาทของกระทรวงฯ ให้ประสบความสำเร็จ เมื่อกระทรวงฯ กำหนดบทบาท นิยาม และเป้าหมาย เป็นยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนแล้ว จะต้องผลักดันการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติ รวมทั้งการขับเคลื่อนผ่านทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการปรับบทบาทและภาพลักษณ์ของกระทรวงฯ

๑.๖.๒ ปรับมุมมอง (Refocus)

๑) **ปรับกลไกการขับเคลื่อนเชิงพื้นที่ที่มุ่งเน้นการพัฒนาสังคมแบบองค์รวม** เป็นประเด็นที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการให้สัมฤทธิ์ผล ตอบโจทย์ความต้องการ และสอดคล้องกับบริบทในแต่ละพื้นที่ โดยสิ่งที่จะต้องเร่งดำเนินการเพื่อยกระดับกลไกการขับเคลื่อนในพื้นที่มีดังนี้

๑.๑) **ปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานในพื้นที่ให้ตรงตามความต้องการและบริบทของแต่ละพื้นที่** เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อพื้นที่มากที่สุด รวมถึงการปรับทัศนคติหรือรูปแบบการทำงานของเจ้าหน้าที่ เน้นการทำงานด้านการพัฒนามากยิ่งขึ้น ตลอดจนการเชื่อมโยงกับผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อการสร้างเป้าหมายเดียวกันที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง สามารถตอบสนองความต้องการคนในพื้นที่ ดำเนินการได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น และศักยภาพของเจ้าหน้าที่เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ กระทรวงฯ และพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) จะต้องมีการประสานงาน และสร้างความเข้าใจในการทำงานที่ตรงกัน โดยที่แต่ละกอง/กรมจะต้องมีความชัดเจนในภารกิจของตน และขับเคลื่อนตามบทบาทหน้าที่นั้นอย่างถูกต้อง พร้อมทั้งปรับการทำงานให้พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) มีความคล่องตัวในการทำงานร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ ทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคราชการ และภาคประชาสังคม

๑.๒) **สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาในระดับท้องถิ่น** ทั้งการรวมกลุ่มและออกแบบกระบวนการภายใต้ทุนทางสังคมที่มีอยู่ในพื้นที่ผ่านกลไกสนับสนุนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งที่ผ่านมาได้มีแนวทางปฏิบัติเหล่านี้ในเบื้องต้น หากแต่จะทรงประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วยการยกระดับการมีส่วนร่วมผ่านกระบวนการห้องปฏิบัติการทางนโยบาย (Policy Lab) ที่มีกระบวนการที่จริงจังและมุ่งเน้นไปที่กระบวนการมีส่วนร่วมมาเป็นประเด็นสำคัญอันดับแรก

๑.๓) **วางแนวทางในเชิงระบบทางบริหารรัฐกิจ** ตลอดจนกำหนดกรอบเวลาตามแนวทางอย่างกระชับและมีขั้นตอน เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการแก้ปัญหา ที่ส่วนท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดการมากกว่า เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีการบริหารระดับตำบลสามารถออกแบบแนวทางภารกิจเชิงรุกได้อย่างยืดหยุ่น และเข้าถึงบริบทของกลุ่มเป้าหมายได้สูงกว่า อันเป็นผลให้การถ่ายโอนภารกิจให้ท้องถิ่นมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ดังเช่น กรณีนิคมสร้างตนเองที่มีความพยายามจะถ่ายโอนภารกิจให้ท้องถิ่น ซึ่งไม่มีความคืบหน้ามานานกว่าสิบปี เพราะฉะนั้นแนวทางที่ควรดำเนินการคือการกำหนดกรอบระยะเวลาการถ่ายโอนภารกิจ เพื่อให้ในทางปฏิบัติสามารถเกิดขึ้นจริงภายในระยะเวลาที่เหมาะสม แล้วจึงปรับบทบาทกระทรวงฯ เป็น Facilitator ที่เชื่อมโยงและบูรณาการเพื่อจัดการปัญหาได้อย่างยั่งยืนและเป็นระบบ โดยแนวทางที่ควรจะเป็น คือ “พม. คิด ท้องถิ่นทำ” และปรับบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการแก้ไขปัญหาทั้งในภาพรวมและระดับท้องถิ่น

หากกระทรวงฯ สามารถพลิกโฉมกระบวนการ โดยการเพิ่มการมีส่วนร่วมประสานไปกับระบบทางบริหารรัฐกิจภายในองค์กรมีการขยับบทบาท ซึ่งหมายถึงการถ่ายโอนภารกิจให้ท้องถิ่น หากแต่ไม่ใช่เพียงการส่งมอบและจบไป แต่กระทรวงฯ ยังมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้สนับสนุน (Facilitator) อย่างเป็นระบบ และหากการขับเคลื่อนงานของกระทรวงฯ เป็นไปในทิศทางนี้ จะส่งผลสัมฤทธิ์อย่างมีนัยยะสำคัญต่อการทำงาน สามารถแก้ไขปัญหาความล่าช้าจากระดับชั้นของการสั่งการ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนอย่างองค์รวม

๒) **เสริมสร้างพลัง (Empower) กลุ่มเป้าหมายให้มีความเข้มแข็ง** การให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนทุกช่วงวัย โดยเฉพาะกลุ่มคนเปราะบางในระดับครัวเรือน ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ไม่ต้องรอรับสวัสดิการจากภาครัฐเพียงอย่างเดียว เป็นเป้าหมายสำคัญที่กระทรวงฯ ต้องผลักดันตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติการ จากทั้งส่วนกลางและในระดับท้องถิ่น ซึ่งต้องอาศัยการทำงาน

ที่ชัดเจนและเป็นระบบ โดยเริ่มจากระดับนโยบายที่ต้องเน้นเรื่องการขับเคลื่อนเรื่องระบบสวัสดิการ ตลอดจนแนวทางการดำเนินงานในระดับพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง โดยกระทรวงฯ ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานในระดับองค์กร รวมถึงสร้างเครือข่ายและผู้นำในระดับชุมชน เพื่อเป็นผู้ประสานงานในระดับชุมชน ซึ่งจะดำเนินงานทั้งหมดได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยฐานข้อมูลที่ระบุกลุ่มเป้าหมายได้อย่างชัดเจน ซึ่งจะต้องทำงานสอดคล้องประสานกัน โดยมีขั้นตอนสำคัญดังต่อไปนี้

๒.๑) การมีระบบสวัสดิการที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีขับเคลื่อนบริการสังคม ทำให้กลุ่มเปราะบางสามารถเข้าถึงสวัสดิการได้อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม รวมทั้งการเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้จากการมีรายได้ที่เพียงพอต่อการยังชีพ มีโครงสร้างพื้นฐานและระบบสวัสดิการที่ตอบโจทย์ และการมีเครือข่ายที่เข้มแข็ง

๒.๒) การมีระบบฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมายส่วนกลาง ที่เป็นระบบ Digital Platform เพื่อระบุกลุ่มเป้าหมายอย่างชัดเจน ที่สามารถค้นหา ติดตาม และให้ความช่วยเหลือหรือให้บริการครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายได้ ทั้งนี้ การมีระบบข้อมูลจะทำให้กระทรวงฯ สามารถคัดแยกครัวเรือนเปราะบาง และตรวจสอบกลุ่มเป้าหมายที่แท้จริงให้เข้าถึงสิทธิได้ ทำให้เกิดขอบเขตที่ชัดเจนและครอบคลุม นำไปสู่การออกแบบนโยบายเพื่อตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมายและดูแลกลุ่มเป้าหมายได้ทุกมิติอย่างมีประสิทธิภาพ และวางแผนรองรับความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคตได้

๒.๓) การปรับบทบาทของกระทรวงฯ เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นศูนย์กลางความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มคนเปราะบาง บูรณาการการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคส่วนอื่น ๆ

๒.๔) การพัฒนาคุณภาพการให้บริการของกระทรวงฯ ให้ตอบสนองและเข้าถึงกลุ่มเปราะบางได้ ควรปรับการให้บริการให้เป็นองค์กรที่ทันสมัยและมีศักยภาพสูง โดยการสรรหาและพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและข้อมูล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการแก่ประชาชน และกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง รวมถึงการปรับทัศนคติที่มีต่อกลุ่มคนเปราะบาง โดยเชื่อมั่นว่าทุกคนมีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองได้ เปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มคนเปราะบาง ให้ความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกลุ่มเปราะบางต่อบุคลากร และเป็นกระบอกเสียงให้กับกลุ่มเปราะบางในการเผยแพร่ความรู้เหล่านั้นไปสู่สาธารณะ

๒.๕) การสร้างเครือข่ายในชุมชน ผ่านอาสาสมัครการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในระดับจังหวัดและตำบล ที่มีประสิทธิภาพ ประสานงานร่วมกับพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) รวมถึงมีระบบกิจกรรมเพื่อสังคม (Corporate Social Responsibility หรือ CSR) ที่ระดมทุนจากภาคเอกชนเข้ามาจัดการชุมชน การสร้างเครือข่ายท้องถิ่นร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้อง และการสร้างผู้นำในระดับชุมชนที่เข้มแข็ง เพื่อให้เกิดกลไกการทำงานและการเข้าถึงกลุ่มเปราะบางอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการมีส่วนร่วมและแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด ทำให้กลุ่มเปราะบางสามารถพึ่งพาตนเองจากการมีเครือข่ายที่มั่นคง ลดภาระงานและงบประมาณของกระทรวงฯ ในการดำเนินการ สร้างชุมชนวิวัฒน์ที่มีความเข้มแข็งและบริหารจัดการตนเองได้อย่างมีระบบและยั่งยืน

๑.๖.๓ เปลี่ยนเครื่องมือ (New Mechanism)

๑) มีระบบฐานข้อมูล (Big Data) ที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย

๑.๑) นำข้อมูลหลายระดับและหลายหน่วยงานมาวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อให้ระบบมีลักษณะเป็นฐานข้อมูลขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงถึงกันได้ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งเชิงกว้างและเชิงลึก โดยไม่ตกหล่นกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งแม้ว่าปัจจุบันระบบข้อมูลกลุ่มเปราะบางของกระทรวงฯ ได้มีการดึงข้อมูลจากระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform หรือ TPMAP) แล้ว แต่ข้อมูลกลุ่มเปราะบางของกระทรวงฯ แตกต่างจากข้อมูลของกรมพัฒนาชุมชน (พช.) เช่น การกำหนดนิยามกลุ่มเปราะบางที่ต่างกัน โดยกระทรวงฯ ให้ความสำคัญกับครัวเรือนเปราะบางตามนิยามความมั่นคงของมนุษย์ ๑๒ มิติ ในขณะที่กรมพัฒนาชุมชน (พช.) ให้ความสำคัญกับเกณฑ์ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ทำให้ไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกันได้อย่างสมบูรณ์

นอกจากนี้ การเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภาครัฐอื่น ก็ยังสามารถเชื่อมได้เพียงข้อมูลพื้นฐานเท่านั้น เช่น ข้อมูลทะเบียนราษฎร์ของกรมการปกครอง ซึ่งเชื่อมได้เฉพาะข้อมูลพื้นฐานเป็นต้น ส่วนข้อมูลในระดับพื้นที่นั้นก็ยังขาดการบูรณาการ ต่างหน่วยงานต่างมีคณะทำงานด้านข้อมูลของตนเองทำให้เกิดการทำงานซ้ำซ้อน รวมถึงข้อมูลทุกข้อมูลจากหลายแหล่ง เช่น ระบบข้อมูลเด็กหรือฐานข้อมูลสวัสดิการของกรมบัญชีกลาง ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องทำงานกันหลายระบบ ทำให้ขาดประสิทธิภาพ ตลอดจนยังมีประเด็นปัญหาว่ากลุ่มเปราะบางหลายกลุ่มไม่มีบัตรประชาชน ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเชื่อมโยงข้อมูล

ดังนั้น ทิศทางการขับเคลื่อนงานในอนาคตของกระทรวงฯ จะต้องร่วมกับหน่วยงานภาคีและหน่วยงานภายในกระทรวง ในการพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลให้เหมาะสม มีการปกปิดข้อมูลส่วนบุคคล ตลอดจนต้องมีระบบทะเบียนบัตรประชาชนสำหรับกลุ่มที่ไม่มีบัตรประชาชน ให้สามารถเชื่อมข้อมูลกับกระทรวงอื่นได้ โดยในช่วงเริ่มต้นกระทรวงฯ สามารถนำฐานข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคม มาต่อยอดเป็นฐานข้อมูลหลักของกระทรวงฯ ได้ เนื่องจากเป็นการเก็บข้อมูลจากกรณีที่กระทรวงฯ ช่วยเหลือ โดยจำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย คุณสมบัติ หรือสภาพปัญหา ซึ่งตรงตามวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานของกระทรวงฯ อย่างไรก็ตาม ฐานข้อมูลนี้มีข้อจำกัดในด้านการเป็นข้อมูลเชิงรับจากการรายงานปัญหาเพื่อขอความช่วยเหลือจากกระทรวงฯ เท่านั้น ซึ่งแม้ว่าจะเป็นประโยชน์ในช่วงแรกของการจัดทำระบบบูรณาการฐานข้อมูล แต่ในระยะยาวกระทรวงฯ ยังต้องพัฒนาระบบฐานข้อมูลเชิงรุกเพื่อเก็บข้อมูลเชิงพื้นที่ให้สมบูรณ์ต่อไปด้วย

๑.๒) สร้างเครือข่ายคนในพื้นที่ร่วมเก็บข้อมูล นอกเหนือจากการเชื่อมโยงระบบข้อมูลด้านการพัฒนามนุษย์เข้าด้วยกันแล้ว กระทรวงฯ มีความจำเป็นต้องมีกลไกสำหรับการเก็บข้อมูลเชิงรุกระดับพื้นที่ ที่มีความแม่นยำ ทัวถึง และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้กระทรวงฯ มีข้อมูลที่ถูกต้องและเท่าทันสถานการณ์ เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่และการกำหนดนโยบายทุกระดับได้อย่างตรงจุด ซึ่งแนวทางสำคัญคือการสร้างเครือข่ายเจ้าหน้าที่เก็บข้อมูลในพื้นที่ โดยจะต้องมีการจัดอบรมความรู้ด้านการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลให้กับเจ้าหน้าที่ เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีทักษะที่เหมาะสม และต้องร่วมมือกับหน่วยงานพื้นที่อื่น เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ หรือมหาวิทยาลัยในพื้นที่ ให้ช่วยเรื่องกระบวนการเก็บข้อมูล เพื่อแบ่งเบาภาระงานของหน่วยงานกระทรวงฯ ในพื้นที่ ตลอดจนเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการกระบวนการเก็บข้อมูล

๑.๓) พัฒนาระบบหรือกระบวนการปรับปรุงข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ อุปสรรคด้านข้อมูลที่สำคัญของกระทรวงฯ คือ การปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เนื่องจากการเก็บข้อมูลใช้กระบวนการสำรวจเป็นหลัก ซึ่งต้องใช้กำลังคนและงบประมาณจำนวนมาก ดังนั้น กระทรวงฯ จึงควรเร่งพัฒนาระบบการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันที่มีประสิทธิภาพ โดยกรณีศึกษาที่น่าสนใจคือจังหวัดนครปฐม

ที่มีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานท้องถิ่น ภาคีเครือข่าย และอาสาสมัครการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในการสำรวจประชามติในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม ในพื้นที่อื่นอาจประสบข้อจำกัดของคนในพื้นที่เรื่องความรู้ความเข้าใจในการเก็บข้อมูล ทำให้อาจไม่สามารถปรับใช้ตัวแบบนี้ในการจัดเก็บข้อมูลได้อย่างสมบูรณ์ หรืออาจทำให้ข้อมูลคลาดเคลื่อนได้ ดังนั้น การพัฒนากระบวนการเก็บข้อมูลจะต้องร่วมมือกับภาคเอกชนในพื้นที่ สำนักงานสถิติแห่งชาติ หรือมหาวิทยาลัย ในการช่วยพัฒนาทักษะหรือกระบวนการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย

๑.๔) การใช้เทคโนโลยีในการจัดการและจัดเก็บข้อมูล เทคโนโลยีสมัยใหม่มีศักยภาพที่จะยกระดับกระบวนการด้านข้อมูลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งในด้านการเก็บข้อมูล การจัดการข้อมูล และการวิเคราะห์ใช้ประโยชน์จากข้อมูล ในด้านการเก็บข้อมูลนั้น สามารถใช้เทคโนโลยี อาทิ ระบบข้อมูลดาวเทียม หรือระบบข้อมูลโทรศัพท์ มาประกอบการจัดทำข้อมูลกลุ่มเปราะบาง รวมถึงสามารถนำมาใช้เพื่อทำนายระดับของปัญหาในแต่ละพื้นที่ได้ ซึ่งจะช่วยให้ข้อมูลระดับพื้นที่ที่มีการนำเสนอได้แบบทันที (Real Time) มากขึ้น ในด้านของการจัดการข้อมูลนั้น สามารถใช้เทคโนโลยีระบบฐานข้อมูลสมุดพก คราวเรือนอิเล็กทรอนิกส์ แทนที่สมุดพกแบบเอกสาร ทำให้มีระบบการดึงข้อมูลและกรองข้อมูลที่ทันสมัย หรือระบบการกระจายฐานข้อมูลที่ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นต้น และในด้านการวิเคราะห์ใช้ประโยชน์จากข้อมูล สามารถใช้เทคโนโลยี อาทิ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้สำหรับการคัดกรองข้อมูล การทำนายผล ตลอดจนยังช่วยให้กระทรวงฯ สามารถให้บริการข้อมูลกับประชาชนได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ผ่านระบบปัญญาประดิษฐ์ ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้

๒) มีกลไกรองรับประเด็นที่ท้าทายในอนาคต เพื่อกระจายบทบาทให้ภาคเอกชนหรือภาคประชาสังคมที่มีความพร้อมด้านทรัพยากร นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ช่วยแบ่งเบาภาระของกระทรวงฯ และส่งเสริมและผลักดันนวัตกรรมและกลไกใหม่ ๆ ในการตอบสนองต่อกลุ่มเป้าหมายของกระทรวงฯ

เนื่องจากข้อจำกัดของกระทรวงฯ ไม่ว่าจะเป็นการมีทรัพยากร งบประมาณ บุคลากรอย่างจำกัด ในขณะที่มีกลุ่มเป้าหมายที่ค่อนข้างกว้าง และมีกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก ประกอบกับการมีข้อจำกัดอื่น ๆ ทั้งการข้อจำกัดทางระเบียบราชการ หรือการสนับสนุนจากภาคการเมือง ทำให้กระทรวงฯ ไม่สามารถดำเนินการเองในการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และเข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมายหรือผู้ต้องการความช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรแบ่งกระจายบทบาทให้แก่ภาคีเครือข่ายจากภาคท้องถิ่น ภาคเอกชน หรือภาคประชาชนที่มีความพร้อมทั้งด้านทรัพยากร นวัตกรรม ทักษะ ความรู้ ความเข้าใจปัญหา และความคิดสร้างสรรค์ ที่ไม่มีข้อจำกัดทางด้านระเบียบในการช่วยกระทรวงฯ เติบโตสังคมรูปแบบกลไกนวัตกรรมทางสังคมด้านสวัสดิการสังคมมีหลายตัวอย่าง โดยบางรูปแบบได้มีการดำเนินการในประเทศไทยแล้ว และบางรูปแบบอยู่ในระหว่างการศึกษาความเป็นไปได้และผลกระทบ ดังนี้

- กิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise) ซึ่งเป็นการดำเนินกิจการที่ดำเนินการอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม และจัดสรรผลกำไรให้กับสังคมตามเป้าหมายที่กำหนด และสามารถดำเนินกิจการได้อย่างยั่งยืนโดยไม่พึ่งการบริจาค

- ความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจ (Corporate Social Responsibility หรือ CSR) ซึ่งเป็นการดำเนินโครงการด้านสังคมของธุรกิจต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการบริจาคเงินหรือสิ่งของการให้ทุนการศึกษา การสร้างสิ่งปลูกสร้างให้แก่ชุมชน การสร้างโรงเรียน การจัดโครงการพัฒนาผู้สูงอายุ หรือเยาวชน เป็นต้น

- การมีแพลตฟอร์มหรือระบบกลางในการจัดสรรการบริจาคจากภาคสังคม (Central Social Platform) เช่น เงิน หรือสิ่งของ เพื่อแก้ปัญหาบางพื้นที่หรือสถานที่ที่ได้รับทรัพยากรเกินความจำเป็น ในขณะที่บางพื้นที่หรือสถานที่ขาดแคลนทรัพยากร

- การให้เอกชนมีส่วนร่วมดำเนินงานในกิจการของรัฐ (Public Private Partnership หรือ PPP) ซึ่งเป็นบริการสาธารณะที่ปกติแล้วรัฐจะเป็นผู้ดำเนินการเองโดยเอกชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่แล้วความร่วมมือในรูปแบบ PPP มักจะเป็นกิจการขนาดใหญ่ หรือโครงสร้างพื้นฐาน อย่างไรก็ตาม รูปแบบ PPP ด้านงานสังคมเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในงานด้านสังคมอย่างยิ่ง อาทิ บ้านพักคนชรา บ้านเอื้ออาทร บ้านเด็กกำพร้า สถานพักพิงคนไร้ที่พึ่ง การบริหารจัดการชุมชน ศูนย์ฝึกอาชีพกลุ่มเปราะบาง เป็นต้น

- การลงทุนเพื่อสังคม (Social Investment) เช่น ESG Bond หรือ Social Bond เป็นต้น ที่เป็นตราสารหนี้เพื่อระดมทุนไปใช้ในโครงการพัฒนาสังคมหรือยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชน เช่น โครงการส่งเสริมการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย โครงการสร้างที่อยู่อาศัยแก่ผู้มีรายได้น้อย เป็นต้น ตลอดจนการลงทุนในระดับบุคคล เช่น การบริจาค เป็นต้น

- การลงทุนที่เน้นผลลัพธ์ทางสังคม (Social Impact Bond หรือ Pay for Success) ซึ่งเป็นการลงทุนในโครงการเพื่อสังคมที่ผู้ลงทุนจะได้ผลตอบแทนต่อเมื่อโครงการประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้เท่านั้น มิฉะนั้นการลงทุนจะเป็นการบริจาคเพื่อสังคม เช่น โครงการ Peterborough Social Impact Bond ในสหราชอาณาจักร ช่วยเหลือผู้พ้นโทษแบบครบวงจร เพื่อลดการกระทำความผิดซ้ำ และโครงการ Educate Girls Development Impact Bond ในอินเดีย เพื่อส่งเสริมให้เด็กผู้หญิงได้รับการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต เป็นต้น

กระทรวงฯ สามารถส่งเสริมนวัตกรรมเพื่อสังคมข้างต้นผ่านมาตรการต่าง ๆ ได้แก่

- การเป็นตัวกลางการขับเคลื่อนงานด้านสังคม เช่น การเป็นตัวกลางในการบ่งชี้ปัญหาและเชื่อมกลุ่มเป้าหมายแก่ CSR ของธุรกิจที่มีความพร้อมในการช่วยเหลือและพัฒนาสังคม อาทิ การจับคู่ (Matching) ระหว่างนักลงทุน-กิจการ-กลุ่มเป้าหมาย การสร้างระบบฐานข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมเพื่อสนับสนุนข้อมูลให้ผู้ที่ต้องการช่วยเหลือสามารถให้ความช่วยเหลือแก่กลุ่มเป้าหมายได้อย่างตรงจุดและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

- การส่งเสริมความยั่งยืนทางธุรกิจของ Social Enterprise ที่ช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายผ่านมาตรการต่าง ๆ อาทิ การสร้างการตระหนักรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม การรณรงค์การจัดซื้อจัดจ้างในกิจการเพื่อสังคม Matching ระหว่างนักลงทุน-กิจการ-กลุ่มเป้าหมาย และการผลักดันมาตรการทางภาษีให้จูงใจนักลงทุนมากยิ่งขึ้น

- การส่งเสริมกลไกทางภาษีให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ด้านสังคม เช่น การผลักดันนโยบายการบริจาคให้แก่มูลนิธิ/องค์กรขับเคลื่อนงานด้านสังคม ได้รับสิทธิประโยชน์ในการลดหย่อนภาษี ๒ เท่า ในลักษณะเดียวกับการบริจาคให้กับหน่วยงานด้านการศึกษา การลดหย่อนภาษีแก่ภาคธุรกิจที่มีการทำโครงการเพื่อสังคมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน การส่งเสริมสิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่กิจการเพื่อสังคม

- การส่งเสริมภาคีความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (PPP) ให้ภาคประชาสังคม กลไก หรือกิจการที่ให้ความช่วยเหลือสังคมดำเนินการเอง โดยกระทรวงฯ ไม่ต้องดำเนินการเองทุกอย่าง

- การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อสังคม เช่น Social Bond หรือ ESG Bond เพื่อแก้ปัญหาข้อจำกัดด้านงบประมาณและความคล่องตัวในการตอบสนองกลุ่มเป้าหมาย โดยอาจบูรณาการความร่วมมือกับธุรกิจภาคการเงิน เช่น ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย เป็นต้น

- การมีส่วนร่วมในการผลักดันกลไกใหม่ ๆ และส่งเสริมการปรับแก้ไขข้อจำกัดต่าง ๆ ในการดำเนินงานด้านสังคม เช่น Social Impact Bond ที่เป็นการลงทุนให้กับโครงการเพื่อสังคม ซึ่งนักลงทุนจะได้ผลตอบแทนเมื่อโครงการบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของโครงการ โดยการหารือร่วมกับหน่วยงานด้านการเงิน อาทิ กระทรวงการคลัง และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เพื่อปลดล็อกข้อจำกัดด้านตลาดทุน เช่น การออกพันธบัตรทางการเงิน รวมถึงหารือร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) เพื่อขจัดข้อจำกัดด้านระเบียบราชการและการเบิกจ่าย และริเริ่มการขับเคลื่อนผ่านโครงการนำร่อง (Pilot Model) ผ่านโครงการที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เช่น การจ้างงานผู้สูงอายุ เป็นต้น รวมถึงการหาภาคีเครือข่ายที่มีความพร้อมและศักยภาพในการเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในบทบาทต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น บริษัทเอกชนที่จะเป็นผู้ลงทุน สถาบันทางการเงินที่จะมาเป็นองค์กรตัวกลาง สถาบันวิชาการที่จะเป็นผู้ประเมิน และองค์กรที่ให้บริการสังคมในการขับเคลื่อนโครงการ

ส่วนที่ ๒ แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๒.๑ สารสำคัญของแผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๒.๑.๑ ภาพรวม

- **วิสัยทัศน์** : ประชาชนเข้าถึงโอกาส และการคุ้มครองทางสังคม มีความมั่นคงในชีวิต
- **พันธกิจ** :
 - ๑) เสริมสร้างศักยภาพคนและสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว
 - ๒) เสริมสร้างโอกาสและการคุ้มครองทางสังคมอย่างเท่าเทียม
 - ๓) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน
 - ๔) ยกย่ององค์กรให้มีผลสัมฤทธิ์สูงด้วยธรรมาภิบาลและเทคโนโลยีดิจิทัล
- **วัตถุประสงค์** :
 - ๑) คนทุกช่วงวัยได้รับโอกาสและการพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ และครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตนเองได้
 - ๒) ประชาชนทุกช่วงวัยได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต
 - ๓) องค์กรเครือข่ายมีความเข้มแข็งและร่วมเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาสังคม อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ
 - ๔) องค์กร พม. ก้าวสู่องค์กรยุคดิจิทัล มีผลสัมฤทธิ์สูง และบุคลากรมีทักษะที่จำเป็นในการขับเคลื่อนงานในศตวรรษที่ ๒๑
- **เป้าหมายและตัวชี้วัดรวม**
 - ๑) จำนวนประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางเข้าถึงโอกาส และได้รับการคุ้มครองทางสังคม (จำนวนกลุ่มเป้าหมายระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ จำนวน ๙,๘๐๔,๗๓๙ คน)
 - ๒) จำนวนครัวเรือนเปราะบางได้รับความช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน ๔.๑ ล้านครัวเรือน (ที่มา : สถิติครัวเรือนเปราะบาง จากระบบ TPMAP)

๒.๑.๒ แผนย่อยภายใต้แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี

- **แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๑ พัฒนาศักยภาพคนและสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวอย่างยั่งยืน**
 - ๑) **เป้าหมาย**
 - ๑.๑ คนทุกช่วงวัยได้รับโอกาสและการพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่
 - ๑.๒ ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตนเองได้

๒) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
๒.๑ ร้อยละของเด็กแรกเกิด/เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัย	ร้อยละ ๘๕
๒.๒ ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายได้รับการเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้และความรู้ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑	ร้อยละ ๘๐
๒.๓ ร้อยละของประชากรเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ทักษะอาชีพและรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	ร้อยละ ๙๕
๒.๔ จำนวนประชากรเป้าหมายที่ได้รับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่สังคมสูงวัย	๑๗,๐๐๐ คน
๒.๕ ร้อยละของพ่อแม่ผู้ปกครอง ที่มีทักษะในการเลี้ยงดูบุตรหลาน	ร้อยละ ๔๐
๒.๖ ดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัวไทยเพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๗๐

๓) แนวทางการพัฒนา

๓.๑ พัฒนาทักษะสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับคนทุกช่วงวัย

๓.๒ ส่งเสริมให้กลุ่มเปราะบางทุกกลุ่ม ทุกช่วงวัย ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ทักษะอาชีพ สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ เพื่อสร้างรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

๓.๓ เตรียมความพร้อมในการพัฒนาคนเพื่อเข้าสู่สังคมสูงวัย และพัฒนาทักษะผู้สูงอายุ ให้มีคุณภาพเหมาะสมตามช่วงวัย

๓.๔ ส่งเสริมการสร้างครอบครัวและเตรียมความพร้อมของพ่อแม่ผู้ปกครอง ให้มีทักษะในการเลี้ยงดูบุตรหลาน

๓.๕ ส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อครอบครัว ให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้

๔) โครงการ/การดำเนินงาน

๔.๑ โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กแรกเกิด/เด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการสมวัย (๒ กิจกรรม)

๔.๒ โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัยให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ (๕ กิจกรรม)

๔.๓ โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัยให้มีทักษะอาชีพและรายได้ (๗ กิจกรรม)

๔.๔ โครงการเตรียมความพร้อมคนทุกช่วงวัยเพื่อเข้าสู่สังคมสูงวัย (๒ กิจกรรม)

๔.๕ โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว (๒ กิจกรรม)

● แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๒ สร้างโอกาสและยกระดับการคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนทุกช่วงวัย

๑) เป้าหมาย

ประชาชนทุกช่วงวัยได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

๒) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
๒.๑ จำนวนข้อเสนอเชิงนโยบาย มาตรการ การคุ้มครองทางสังคม ที่มีการพัฒนา และขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ	๑๓๐ เรื่อง
๒.๒ จำนวนนวัตกรรมทางสังคมที่ได้มีการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ	๑๗ เรื่อง
๒.๓ มีระบบสวัสดิการสังคมที่รองรับประเด็นปัญหาและความท้าทายในอนาคต	๒ ระบบ
๒.๔ จำนวนประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการคุ้มครองทางสังคมและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	๙,๕๘๗,๘๕๙ คน/ราย
๒.๕ มีการพัฒนาระบบและมาตรการการให้ความช่วยเหลือเยียวยาในสถานการณ์วิกฤติต่าง ๆ ที่ได้รับการผลักดันและขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ	๑๕ ระบบ
๒.๖ ร้อยละของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการช่วยเหลือในสถานการณ์วิกฤติ ได้ทันช่วงที่	ร้อยละ ๙๕
๒.๗ ร้อยละของครัวเรือนเปราะบางที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในแต่ละมิติ	ร้อยละ ๑๐๐
๒.๘ จำนวนประชาชนเป้าหมายที่มีที่อยู่อาศัย และที่ดินทำกินที่มั่นคงและได้มาตรฐานและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิต	๑๙๙,๘๘๐ คน
๒.๙ ระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการกองทุน	๕ ระดับ
๒.๑๐ ร้อยละของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าถึงบริการของกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละ ๙๐

๓) แนวทางการพัฒนา

๓.๑ กำหนดนโยบาย มาตรการ ในการคุ้มครองทางสังคม รวมถึงการพัฒนา นวัตกรรมทางสังคม เพื่อสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

๓.๒ ยกระดับการคุ้มครองทางสังคม โดยการจัดสวัสดิการขั้นพื้นฐาน การส่งเสริม การเข้าถึงสิทธิ การสร้างหลักประกันทางสังคม สำหรับคนทุกช่วงวัย กลุ่มเปราะบาง กลุ่มผู้ประสบปัญหา ทางสังคม และกลุ่มเป้าหมายของกระทรวงแบบพุ่งเป้า ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว

๓.๓ พัฒนาระบบการให้ความช่วยเหลือเยียวยาในสถานการณ์วิกฤติอย่างทันทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ

๓.๔ สร้างโอกาสและการพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบางแบบพุ่งเป้า

๓.๕ เสริมสร้างโอกาสในการเข้าถึงที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินที่มั่นคงและได้มาตรฐาน และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตให้กับประชาชนในทุกกลุ่มเป้าหมาย

๓.๖ ยกระดับการบริหารจัดการกองทุนในสังกัดกระทรวง พม. เพื่อขับเคลื่อน การคุ้มครองทางสังคมคนทุกช่วงวัย

๔) โครงการ/การดำเนินงาน

๔.๑ โครงการการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย มาตรการ และนวัตกรรม เพื่อให้ ประชาชนทุกช่วงวัย ได้รับการคุ้มครองทางสังคม (๒๓ กิจกรรม)

๔.๒ โครงการพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมที่รองรับประเด็นปัญหาและความ ท้าทายในอนาคต (๓ กิจกรรม)

๔.๓ โครงการยกระดับการคุ้มครองทางสังคมให้กับคนทุกช่วงวัย แบบพุ่งเป้า
(๒๔ กิจกรรม)

๔.๔ โครงการพัฒนาระบบการให้ความช่วยเหลือเยียวยาในสถานการณ์วิกฤติ
(๕ กิจกรรม)

๔.๕ โครงการสร้างโอกาสและพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบางแบบพุ่งเป้า
(๓ กิจกรรม)

๔.๖ โครงการเสริมสร้างโอกาสในการเข้าถึงที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตให้กับคนทุกช่วงวัย (๑๐ กิจกรรม)

๔.๗ โครงการยกระดับการบริหารจัดการกองทุนในสังกัดกระทรวง พม.
(๑๔ กิจกรรม)

● แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๓ พัฒนาทุนทางสังคม สร้างการมีส่วนร่วม เสริมเศรษฐกิจฐานราก ส่งเสริมเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน

๑) เป้าหมาย

องค์กรเครือข่ายมีความเข้มแข็งและร่วมเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาสังคมอย่างเต็มที่มีประสิทธิภาพ

๒) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
๒.๑ จำนวนองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนที่มีความเข้มแข็งสามารถจัดการตนเองได้	๑๔๖ ชุมชน
๒.๒ จำนวนเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสังคมที่เข้ามาเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาสังคมร่วมกับ พม.	๑๖,๗๖๕ หุ้นส่วน/องค์กร
๒.๓ จำนวนรูปแบบมาตรการการลงทุนทางสังคมต่าง ๆ รูปแบบความร่วมมือที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางสังคมที่ได้รับการพัฒนา	๕ รูปแบบ
๒.๔ จำนวนศูนย์ช่วยเหลือสังคมระดับตำบลครอบคลุมในทุกพื้นที่และสามารถบูรณาการและขับเคลื่อนงานได้ตามมาตรฐาน	๗,๓๐๕ ศูนย์
๒.๕ สัดส่วนที่เพิ่มขึ้นของพลเมืองที่มีส่วนร่วม (Engage Citizen) พลเมืองตื่นรู้ (Active Citizen) อาสาสมัครพัฒนาสังคมจิตอาสาที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม	ร้อยละ ๑๐
๒.๖ จำนวนของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ	๓๕๒,๓๑๕ อพม.
๒.๗ จำนวนเครือข่ายที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานราก	

๓) แนวทางการพัฒนา

๓.๑ สานพลังเครือข่าย ร่วมกับภาคธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม ภาคประชาสังคม องค์กรชุมชน องค์กรตามกลุ่มเป้าหมาย สถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน

๓.๒ ส่งเสริมการลงทุนทางสังคมในรูปแบบใหม่

๓.๓ ปรับกลไกการขับเคลื่อนงานเชิงพื้นที่ที่มุ่งเน้นการพัฒนาสังคมแบบองค์รวม

๓.๔ เสริมสร้างพลเมืองที่มีส่วนร่วม (Engage Citizen) พลเมืองตื่นรู้ (Active Citizen) อาสาสมัครพัฒนาสังคมจิตอาสา เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม

๓.๕ เสริมสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการเพิ่มมูลค่าและความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์และทุนทางสังคม

๔) โครงการ/การดำเนินงาน

๔.๑ โครงการสานพลังเครือข่ายร่วมกับทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาสังคม (๒๖ กิจกรรม)

๔.๒ โครงการส่งเสริมสนับสนุนการลงทุนทางสังคมในรูปแบบใหม่ (๑ กิจกรรม)

๔.๓ โครงการพัฒนากลไกการขับเคลื่อนงานเชิงพื้นที่ในการพัฒนาสังคมแบบองค์รวม (๓ กิจกรรม)

๔.๔ โครงการเสริมสร้างพลเมืองที่มีส่วนร่วม (Engage Citizen) พลเมืองตื่นรู้ (Active Citizen) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม (๑๔ กิจกรรม)

● แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๔ มุ่งพัฒนาองค์กรให้มีสมรรถนะและผลสัมฤทธิ์สูง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

๑) เป้าหมาย

องค์กร พม. ก้าวสู่องค์กรยุคดิจิทัลมีผลสัมฤทธิ์สูง และบุคลากรมีทักษะที่จำเป็นในการขับเคลื่อนงานในศตวรรษที่ ๒๑

๒) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
๒.๑ ระดับความสำเร็จในการบูรณาการข้อมูลขนาดใหญ่ด้านการพัฒนาสังคม	ระดับ ๕
๒.๒ จำนวนกระบวนการงานและการให้บริการของกระทรวงที่ได้มีการปรับเปลี่ยนเป็นระบบดิจิทัล	๑๙๑ กระบวนการ
๒.๓ จำนวนนวัตกรรมในการพัฒนาองค์กรที่ได้รับการพัฒนาและขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ	๔๘ เรื่อง
๒.๔ ระดับความสำเร็จในการพัฒนาระบบราชการ พม. สู่การเป็นองค์กรที่มีผลสัมฤทธิ์สูง	ระดับ ๕
๒.๕ มีแผนการปรับโครงสร้างองค์กร หรือแผนการถ่ายโอนภารกิจงาน	๑๐ แผน
๒.๖ มีการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ประกาศของ พม. ให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง	๘๘ เรื่อง
๒.๗ คะแนน ITA ที่เพิ่มขึ้นของ พม.	๙๕ คะแนนขึ้นไป
๒.๘ ร้อยละของบุคลากร พม. ได้รับการพัฒนาทักษะการทำงานเพื่อรองรับยุคดิจิทัลและศตวรรษที่ ๒๑	ร้อยละ ๑๐๐
๒.๙ ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐเพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๙๐
๒.๑๐ จำนวนช่องทางการสื่อสารสังคมที่มีความหลากหลายและกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึง รับรู้ เข้าใจการขับเคลื่อนภารกิจของ พม. อย่างมีประสิทธิภาพ	๘๓๕ ช่องทาง
๒.๑๑ ร้อยละความพึงพอใจของประชาชนต่อการรับรู้นโยบายและผลงานของ พม.	ร้อยละ ๙๐

๓) แนวทางการพัฒนา

๓.๑ ปรับเปลี่ยนองค์กร พม. สู่องค์กรยุคดิจิทัล โดยการพัฒนาและบูรณาการข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบาย รวมถึงการพัฒนากระบวนการงานและบริการที่สะดวกเข้าถึงง่ายด้วยดิจิทัล และส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมในการพัฒนาองค์กร

๓.๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร การปรับโครงสร้างให้มีความยืดหยุ่น ตลอดจนการพัฒนากฎหมาย ระเบียบ ประกาศต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลง รวมถึงสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กร

๓.๓ มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะบุคลากร (Skillsets) ในการทำงานในยุคดิจิทัลและศตวรรษที่ ๒๑ ทั้งการปลูกฝังบุคลากรให้มีกรอบความคิด (Mindset) ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง มุ่งประโยชน์ส่วนรวม รวมถึงการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการทำงาน

๓.๔ สื่อสารสังคมสร้างภาพลักษณ์องค์กรทั้งในเชิงนโยบายและการขับเคลื่อนภารกิจ เพื่อสร้างการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายและภาคส่วนต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

๔) โครงการ/การดำเนินงาน

๔.๑ โครงการยกระดับองค์กร พม. สู่องค์กรดิจิทัล (๑๖ กิจกรรม)

๔.๒ โครงการสร้างเสริมและสนับสนุนการจัดทำนวัตกรรมเพื่อเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานขององค์กร (๗ กิจกรรม)

๔.๓ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลง (๑๕ กิจกรรม)

๔.๔ โครงการป้องกันการทุจริตและส่งเสริมธรรมาภิบาลในองค์กร (๗ กิจกรรม)

๔.๕ โครงการพัฒนาทักษะบุคลากร (Skillsets) ในการทำงานในยุคดิจิทัลและศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงความผูกพันต่อองค์กร และปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการทำงาน (๑๒ กิจกรรม)

๔.๖ โครงการยกระดับการสื่อสารองค์กรและการสื่อสารสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ (๘ กิจกรรม)

๒.๑.๓ ประมาณการวงเงินงบประมาณรวม (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๑) ประมาณการวงเงินงบประมาณทั้งหมด ๒๐๒,๓๓๒.๗๒๘๕ ล้านบาท (สองแสนสองพันสามร้อยสามสิบสองล้าน เจ็ดแสนสองหมื่นแปดพันห้าร้อยบาทถ้วน)

แหล่งเงิน				อื่น ๆ
เงินงบประมาณแผ่นดิน	เงินรายได้ของ หน่วยงาน	เงินกู้		
		ในประเทศ	ต่างประเทศ	
๒๐๑,๕๔๕.๕๐๕๖	๗๘๗.๒๒๒๙ (กคช.)			

๒) ประมาณการวงเงินงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการ

- ประมาณการวงเงินงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการ เรื่องที่ ๑ พัฒนาศักยภาพคนและสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวอย่างยั่งยืน

แผนปฏิบัติราชการ	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
เงินงบประมาณแผ่นดิน	๓๐,๗๐๖.๓๑๑๖	๓๐,๓๙๒.๙๑๕๗	๓๐,๑๘๘.๓๒๔๗	๓๐,๑๕๒.๔๑๐๗	๒๘,๙๘๗.๖๕๖๐
วงเงินรวม	๑๕๐,๔๒๗.๖๑๘๗ ล้านบาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นสี่ร้อยยี่สิบเจ็ดล้าน หกแสนหนึ่งหมื่นแปดพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน)				

- ประมาณการวงเงินงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการ เรื่องที่ ๒ สร้างโอกาสและยกระดับการคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนทุกช่วงวัย

แผนปฏิบัติราชการ	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
เงินงบประมาณแผ่นดิน	๖๖๙๘.๗๑๗๗	๙,๑๗๓.๙๑๒๕	๙,๑๗๖.๕๓๘๐	๙,๔๕๐.๙๗๖๙	๑๐,๖๐๐.๑๘๐๗
เงินรายได้ของหน่วยงาน	๗๘๖.๒๑๖๙ (กคช.)	-	-	-	-
วงเงินรวม	๔๕,๘๘๖.๕๔๒๗ ล้านบาท (สี่หมื่นห้าพันแปดร้อยแปดสิบหกล้าน ห้าแสนสี่หมื่นสองพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน)				

- ประมาณการวงเงินงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการ เรื่องที่ ๓ พัฒนาทุนทางสังคมสร้างการมีส่วนร่วม เสริมเศรษฐกิจฐานรากสู่การเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน

แผนปฏิบัติราชการ	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
เงินงบประมาณแผ่นดิน	๗๗๗.๐๐๖๒	๗๘๗.๙๗๒๕	๘๑๖.๖๙๘๑	๘๔๔.๐๒๐๑	๘๙๙.๔๗๓๙
เงินรายได้ของหน่วยงาน	๑.๐๐๖๐ (กคช.)	-	-	-	-
วงเงินรวม	๔,๑๒๖.๑๗๖๘ ล้านบาท (สี่พันหนึ่งร้อยยี่สิบหกล้าน หนึ่งแสนเจ็ดหมื่นหกพันแปดร้อยบาทถ้วน)				

- ประมาณการวงเงินงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการ เรื่องที่ ๔ มุ่งพัฒนาองค์กรให้มีสมรรถนะและผลสัมฤทธิ์สูงเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

แผนปฏิบัติราชการ	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
เงินงบประมาณแผ่นดิน	๓๓๑.๒๙๔๒	๓๙๗.๕๙๕๓	๓๖๐.๖๗๖๘	๔๑๕.๙๑๑๕	๓๘๖.๙๑๒๕
วงเงินรวม	๑,๘๙๒.๓๙๐๓ ล้านบาท (หนึ่งพันแปดร้อยเก้าสิบสองล้าน สามแสนเก้าหมื่นสามร้อยบาทถ้วน)				

๒.๓ รายละเอียดโครงการ ภายใต้แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท พทนิยม 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงาน รับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ 1 พัฒนาศักยภาพคนและสร้างเสริมสุขภาพคนอย่างยั่งยืน															
1.1 คนทุกช่วงวัยได้รับโอกาสและการพัฒนา ศักยภาพอย่างเต็มที่	1.1.1 พัฒนากิจกรรม สมรรถนะที่จำเป็นใน ศตวรรษที่ 21 และส่งเสริมการเรียนรู้ ตลอดชีวิตสำหรับ คนทุกช่วงวัย	- ร้อยละของเด็ก แรกเกิด/เด็กปฐมวัยมี พัฒนาการสมวัย	ร้อยละ	85	85	85	85	85	150,427.6187	30,706.3116	30,392.9157	30,188.3247	30,152.4107	28,987.6560	ทุกหน่วยงาน
			ร้อยละ	85	85	85	85	85		29,787.0223	29,343.2383	28,919.4193	28,488.2005	28,044.8396	
			ร้อยละ	85	85	85	85	85		53.2016	29.4176	30.5986	32.3798	30.0189	
			ร้อยละ	85	85	85	85	85		29.733.8207	29.313.8207	28.888.8207	28,455.8207	28,014.8207	
			ร้อยละ	85	85	85	85	85		เด็กแรกเกิด					
		- ร้อยละของกลุ่ม เป้าหมายได้รับการ เสริมสร้างประสบ การณ์ การเรียนรู้ ความรู้และทักษะ ที่จำเป็นใน ศตวรรษที่ 21	ร้อยละ (คน)	80 (3,040)	80 (3,040)	80 (3,040)	80 (3,040)	80 (3,040)	2.1 ส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิต เด็กและเยาวชนไทยใน ศตวรรษที่ 21	335.5467	343.9394	346.0301	348.0401	349.9281	ทุกหน่วยงาน
			ร้อยละ	80	80	80	80	80		277.2507	284.8470	284.9470	285.3470	285.3270	
			เรื่อง	ไม่น้อยกว่า 5	ไม่น้อยกว่า 5	ไม่น้อยกว่า 5	ไม่น้อยกว่า 5	ไม่น้อยกว่า 5		7.9197	7.8163	9.5510	9.2570	10.3650	
			ร้อยละ	80	80	80	80	80		37.7694	38.6692	38.9252	40.8292	41.6292	
			คน	1,540	1,540	1,540	1,540	1,540		12.6069	12.6069	12.6069	12.6069	12.6069	
			คน	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	2.2 พัฒนากลไกเชิงนโยบาย เพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริม และพัฒนาเด็กและเยาวชน ตามพันธกิจระหว่าง ประเทศและกฎหมาย	0	0	0	0	0	สค.
			ร้อยละ	80	80	80	80	80		37.7694	38.6692	38.9252	40.8292	41.6292	
			คน	1,540	1,540	1,540	1,540	1,540		12.6069	12.6069	12.6069	12.6069	12.6069	
			ร้อยละ	80	80	80	80	80		37.7694	38.6692	38.9252	40.8292	41.6292	
			คน	1,540	1,540	1,540	1,540	1,540		12.6069	12.6069	12.6069	12.6069	12.6069	

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงานรับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
1.1.2 ส่งเสริมให้กลุ่มเปราะบางทุกกลุ่มทุกช่วงวัย ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ทักษะอาชีพ สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ เพื่อสร้างรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต		- ร้อยละของประชากรเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ทักษะอาชีพ และรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	ร้อยละ (คน/ครัวเรือน)	75 (48,120)	80 (54,460)	85 (64,410)	90 (78,170)	95 (62,360)	3. โครงการพัฒนาศูนย์ข้อมูลอาชีพ	403.1174	515.7380	727.8753	1116.1701	387.8883	ทุกหน่วยงาน
			คน/ครัวเรือน	19,560	19,560	19,560	19,560	19,560	คนทุกช่วงวัยให้มีทักษะอาชีพและรายได้	233.8189	233.8189	233.8189	233.8189	233.8189	
			ร้อยละ	80	85	90	95	100	3.1 พัฒนทักษะอาชีพแก่ครัวเรือนเปราะบางสู่ความยั่งยืน	1.5400	1.5400	1.5400	1.5400	1.5400	สค.
									3.2 เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านผู้สูงอายุเพื่อการมีอาชีพของผู้สูงอายุ						ผส.
			คน	10,000	12,000	14,000	16,000	18,000	3.3 พัฒนทักษะความรู้ความสามารถการทำงานและการเป็นผู้สูงอายุที่มีพลัง	10.0000	12.0000	14.0000	16.0000	18.0000	ผส.
			คน	12,000	12,600	13,200	13,900	14,600	สามารถการทำงานและการเป็นผู้สูงอายุที่มีพลัง (Active Ageing)	39.2641	41.2273	43.2887	45.4531	47.7258	พท.
			คน	2,000	5,000	10,000	20,000	0	3.4 ส่งเสริมศักยภาพและพัฒนาศักยภาพ	78.0000	174.0000	370.0000	740.0000	0	พส.
			คน	3,760	4,300	6,450	7,310	8,600	3.5 พัฒนทุนมนุษย์	20.2444	23.1518	34.7277	39.3581	46.3036	พส.
									3.6 ขับเคลื่อนการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจของนิคมสร้างตนเอง(BCG)						
			คน	800	1,000	1,200	1,400	1,600	3.7 ส่งเสริมเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชน	20.2500	30.0000	30.5000	40.0000	40.5000	พส.
			คน	2,000	3,000	3,500	4,000	4,500	4. โครงการเตรียมความพร้อมคนทุกช่วงวัยเพื่อเข้าสู่สังคมสูงวัย	3.9714	10.0000	15.0000	20.0000	25.0000	ทุกหน่วยงาน
1.1.3 เตรียมความพร้อมในการพัฒนาคนเพื่อเข้าสู่สังคมสูงวัย และพัฒนาทักษะผู้สูงอายุ ให้มีคุณภาพเหมาะสมตามช่วงวัย		- จำนวนประชากรเป้าหมายที่ได้รับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่สังคมสูงวัย	คน	0	500	1,000	1,500	2,000	4.1 การอบรมผู้นำเครือข่าย	0	5.0000	10.0000	15.0000	20.0000	พท.
			คน	2,000	2,500	2,500	2,500	2,500	คนที่มีการเตรียมความพร้อมสู่สังคมผู้สูงอายุ						
			คน	200	250	250	250	250	4.2 สร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย	3.9714	5.0000	5.0000	5.0000	5.0000	ผส.
			เครือข่าย												

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงานรับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
1.2 ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตนเองได้	1.1.4 ส่งเสริมการสร้างครอบครัวและเตรียมความพร้อมของพ่อแม่	- ร้อยละของพ่อแม่ผู้ปกครอง ที่มีทักษะในการเลี้ยงดูบุตรหลาน	ร้อยละ (ครอบครัว)	20 (18,500)	25 (18,500)	30 (18,500)	35 (18,500)	40 (18,500)	5. โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว	176.6538	180.0000	180.0000	180.0000	180.0000	ทุกหน่วยงาน
	ความพร้อมของพ่อแม่ผู้ปกครองให้มีทักษะในการเลี้ยงดูบุตรหลาน		ครอบครัว	18,500	18,500	18,500	18,500	18,500	5.1 สร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อครอบครัว	127.6408	130.0000	130.0000	130.0000	130.0000	สค.
									- เพิ่มพลังความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน						
									- การพัฒนาข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาครอบครัว						
	1.1.5 ส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อครอบครัว	- ดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัวไทยเพิ่มขึ้น	ดัชนี (ครอบครัว)	N/A (18,500)	เพิ่มขึ้น 0.5% (18,500)	เพิ่มขึ้น 0.5% (18,500)	เพิ่มขึ้น 0.5% (18,500)	เพิ่มขึ้น 0.5% (18,500)							ทุกหน่วยงาน
	ให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้		ครอบครัว	18,500	18,500	18,500	18,500	18,500	5.2 สร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อครอบครัว	49.0130	50.0000	50.0000	50.0000	50.0000	สค.
									ภาคเอกชน ชุมชน อปท. ในการพัฒนาครอบครัว						

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงาน รับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ 2 สร้างโอกาสและยกระดับการคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนทุกช่วงวัย															
2.1 ประชาชนทุกช่วงวัยได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	2.1.1 กำหนดนโยบาย มาตรการ ในการคุ้มครองทางสังคม รวมถึงการพัฒนาสวัสดิการทางสังคมเพื่อสร้างความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ	- จำนวนข้อเสนอเชิงนโยบาย มาตรการ การคุ้มครองทางสังคมที่มีการพัฒนาและขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ	เรื่อง	70	85	100	115	130	6. โครงการการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย มาตรการ และนวัตกรรม เพื่อให้ประชาชนทุกช่วงวัยได้รับการคุ้มครองทางสังคม	214.9769	199.2593	205.3238	211.5057	217.6993	ทุกหน่วยงาน
				27	27	27	27	27		73.4832	58.3735	60.2858	62.2913	64.2833	
										0.4800	0.5200	0.5500	0.6000	0.6400	
									เพื่อการพัฒนาคูสมภาพชีวิตคนทุกช่วงวัยแบบพุ่งเป้า	4.5000	4.5000	5.0000	5.5000	6.0000	
									- ขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่						
									- จัดทำข้อเสนอเพื่อพัฒนานโยบายและแผนด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	22.5000	6.0000	6.0000	6.0000	6.0000	
									ทางสังคมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการบูรณาการพัฒนาเมืองอัจฉริยะสำหรับทุกคน	10.0000	10.5000	11.0000	11.5000	12.0000	
									- จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายด้านสังคมระดับกลุ่มจังหวัดเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มประชากรวัยเรียน						
									- วิจัยกฎหมายสังคมพม.โพ	2.0000	2.0000	2.0000	2.0000	2.0000	
									- ส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในพื้นที่ได้รับผิดชอบ	17.7000	17.7000	17.7000	17.7000	17.7000	
									สสว.1-11						

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงานรับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
									- ขับเคลื่อนบูรณาการแผนงานด้านสังคมระดับกลุ่มจังหวัด	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	
									- ตรวจสอบภายใน สป.พม.	1.2032	1.3235	1.4458	1.6013	1.7133	
									- ตรวจ ติดตามและพัฒนาระบบการตรวจราชการของกระทรวงฯ	14.6000	15.3300	16.0900	16.8900	17.7300	
			เรื่อง	10	15	20	25	30	6.2 พัฒนาและขับเคลื่อนแผนการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ระดับ จังหวัดสู่การปฏิบัติ	5.0000	7.5000	10.0000	12.5000	15.0000	สป.
			เรื่อง	20	30	40	50	60	6.3 ขับเคลื่อนแนวทางการ มาตรการด้านการคุ้มครอง เด็กสู่การปฏิบัติในระดับ พื้นที่	8.8200	8.8200	8.8200	8.8200	8.8200	ดย.
			เรื่อง	5	5	5	5	5	6.4 การดำเนินงานด้านสิทธิ สัญญา ขอดกลองและพันธกรณี ด้านสิทธิเด็ก	5.9925	5.9925	5.9925	5.9925	5.9925	ดย.
			เรื่อง	1	1	1	1	1	6.5 เสริมพลังสตรีและขับเคลื่อน การส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ	15.4348	9.8813	9.8813	9.8813	9.8813	สค.
									- เสริมสร้างความมั่นคง ในชีวิตแก่สตรี						
									- กิจกรรมขับเคลื่อนกลไก เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเพศ ในสังคม						
									- ขับเคลื่อนนโยบายด้านการ ส่งเสริมความเสมอภาค ระหว่างเพศ						
			เรื่อง	1	1	1	1	1	6.6 สร้างสภาพแวดล้อมที่เป็น มิตรต่อครอบครัว	21.8773	22.0000	22.0000	22.0000	22.0000	สค.
									- ขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการ การด้านครอบครัวสู่การปฏิบัติ						
			เรื่อง	1	1	1	1	1	6.7 ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ภายใต้แผนปฏิบัติการด้าน ผู้สูงอายุ 20 ปี	1.5000	1.5000	1.5000	1.5000	1.5000	ผส.

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงานรับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
			เรื่อง	1	1	1	1	1	6.17 พัฒนาศักยภาพการ ประสิทธิภาพบุคลากร ทั้งในระดับจังหวัด ด้านสตรี และครอบครัว - การคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) เพื่อพัฒนา แบบจำลองนโยบายและ นวัตกรรมสำหรับงานด้านสตรี ครอบครัว และความเสมอภาค ระหว่างเพศ	0.2300	0.2600	0.2900	0.3200	0.3500	สค.
			เรื่อง	1	1	1	1	1	6.18 พัฒนาศูนย์ระบบ Thai Family Platform	11.9263	12.0000	12.0000	12.0000	12.0000	สค.
			เรื่อง	1	1	1	1	1	6.19 เสริมพลังสตรีและ	0	0	0	0	0	สค.
									ขับเคลื่อนการส่งเสริมความ เสมอภาคระหว่างเพศ - ขับเคลื่อนนโยบายด้าน การส่งเสริมความเสมอภาค ระหว่างเพศกิจกรรมย่อยที่ 3 เสริมพลังและพัฒนาศักยภาพ สตรีให้มีส่วนร่วมในการพัฒนา ประเทศ กิจกรรมย่อย 3.2 กิจกรรมสมัชชาสตรี						
			เรื่อง	1	1	1	1	1	6.20 ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ภายใต้แผนปฏิบัติการด้าน ผู้สูงอายุ 20 ปี	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	ผส.
			คน	10,000	10,500	11,000	11,600	12,200	6.21 การพัฒนาและขับเคลื่อน นโยบายและแผนด้านคนพิการ สู่การปฏิบัติ	7.1848	7.5440	7.9212	8.3173	8.7332	พท.
			คน	7,500	8,000	8,500	9,000	9,500	6.22 การขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้ นวัตกรรมเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการ :	2.0000	2.1000	2.2050	2.3153	2.4310	พท.
			เรื่อง	2	2	2	2	2	6.23 จัดทำข้อเสนอเชิง นโยบายเพื่อพัฒนาระบบ สวัสดิการสังคมและนําสู่การ ปฏิบัติ	10.0000	10.0000	10.0000	10.0000	10.0000	พส.

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงานรับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
		- มีระบบสวัสดิการสังคมที่รองรับประเด็นปัญหาและความท้าทายในอนาคต	ระบบ	2	2	2	2	2	7. โครงการพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมที่รองรับประเด็นปัญหาและความท้าทายในอนาคต	29,845.1	33,518.1	37,299.8	41,195.6	45,148.7	ทุกหน่วยงาน
				1	1	1	1	1	7.1 ขับเคลื่อนการจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว	20,764.3	21,802.5	22,892.6	24,037.2	25,239.1	
				100	125	150	175	200	7.2 ครอบครัวและการคนพิการเพื่อการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน	7,080.8	9,715.6	12,407.2	15,158.4	17,909.6	
				1	1	1	1	1	7.3 พัฒนาระบบให้บริการคนไร้ที่พึ่ง และกลุ่มเปราะบาง (สร้างงาน สร้างอาชีพ รายได้)	2,000.0	2,000.0	2,000.0	2,000.0	2,000.0	
				คน/ราย	1,845,186	1,881,730	1,917,842	1,953,589	8. โครงการยกระดับความคุ้มครองทางสังคมให้กับคนทุกช่วงวัย แบบพุ่งเป้า	2,821,748.0	2,976,773.0	3,118,287.8	3,261,411.3	3,416,222.18	
		- จำนวนประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับ การคุ้มครองทางสังคมและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	คน	4,740	4,740	4,740	4,740	4,740	8.1 ดัชนีการการค้ำคูณมนุษย์	187,556.7	196,934.8	206,781.5	217,120.5	217,120.5	ส.ป.
									- บูรณาการขับเคลื่อนนโยบาย มาตรการ แนวทาง ไปสู่การปฏิบัติ	42,611.1	44,742.0	46,979.0	49,328.0	49,328.0	
									- เสริมสร้างความตระหนักรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย และพัฒนาศักยภาพเพื่อป้องกันการค้ำคูณมนุษย์	27,458.7	28,831.6	30,273.2	31,786.8	31,786.8	
									- เพิ่มประสิทธิภาพระบบการคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายตามกฎหมายและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล	117,486.9	123,361.2	129,529.3	136,005.7	136,005.7	
				คน	6,000	6,600	7,260	7,850	8.2 พัฒนาระบบการคัด	382,038.5	419,979.4	461,667.3	507,517.2	557,824.2	
			คน	172,270	192,797	210,324	227,851	245,378	สวัสดิการและให้บริการสวัสดิการแก่เด็กเยาวชนและครอบครัว	180,438.0	198,481.8	216,525.6	234,569.4	252,613.2	ด.ย.
				18,480	18,480	18,480	18,480	18,480	8.3 ให้บริการสวัสดิการเด็กในครอบครัวยากจน	127,717.1	139,849.9	142,929.9	143,314.9	144,854.9	
									8.4 การคุ้มครองสวัสดิภาพ และจัดสวัสดิการเด็กที่ประสบปัญหาทางสังคม						

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงานรับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
			คน	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	8.5 พัฒนาศักยภาพเครือข่ายในการคุ้มครองเด็ก	59,6410	75,0862	87,4662	105,4662	107,9662	ดย.
			คน	9,957	10,828	12,353	14,183	16,379	8.6 พัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตเด็กในครอบครัวทดแทน	164,2319	203,4800	242,3104	277,1198	342,2652	ดย.
			ราย	10	10	10	10	10	8.7 เสริมพลังสตรีและขับเคลื่อนการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ	1,2304	1,2304	1,2304	1,2304	1,2304	สค.
									- เสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตแก่สตรี กิจกรรมย่อยที่ 1. กิจกรรมขับเคลื่อนงานเพื่อจัดปัญหาความรุนแรงในสังคม - ขับเคลื่อนกลไกเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเพศในสังคม - ขับเคลื่อนงานด้านสตรีกับการส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคง	1,2304	1,2304	1,2304	1,2304	1,2304	
			คน	15	15	15	15	15	8.8 ขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ	0,5880	0,5880	0,5880	0,5880	0,5880	สค.
									- สร้างความตระหนักและรับรู้สิทธิจาก พ.ร.บ.ความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ.2558 (การช่วยเหลือคดีและเยียวยา หรือบรรเทาทุกข์แก่ผู้เสียหายจากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ)	0	0	0	0	0	
			คน	18,500	18,500	18,500	18,500	18,500	8.9 สร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อครอบครัว	0	0	0	0	0	สค.
				กลุ่มเป้าหมายเดียวกันกับโครงการเสริมสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้					- ขับเคลื่อนการดำเนิน การป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว						
			คน	39,900	45,600	51,300	57,000	62,700	8.10 พัฒนาระบบดูแลและคุ้มครองเด็ก	8,0000	8,5000	9,0000	9,5000	10,0000	ผส.
									การคุ้มครองเด็กที่ถูกละเมิด						

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงานรับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
			คน	168,500	176,900	185,800	195,100	204,800	8.11 ส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการคนพิการ	32,511.2	34,136.8	35,843.6	37,635.8	39,517.5	พ.ก.
			คน	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000	8.12 ส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์สิทธิคนพิการ	177,322.6	186,188.7	195,498.2	205,273.1	216,536.7	พ.ก.
			คน	270	270	270	270	270	8.13 พัฒนารูปแบบการให้บริการ	8,870.4	8,870.4	8,870.4	8,870.4	8,870.4	พ.ส.
									จัดบริการสำหรับคนไร้ที่พึ่งเพื่อให้พ้นจากความยากจน (สร้างชีวิตใหม่)						
			คน	120	120	120	120	120	8.14 ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม เพื่อผู้ประสบภาวะยากลำบากตามแนวทาง	0.1500	0.1500	0.1500	0.1500	0.1500	พ.ส.
									การพัฒนาที่ยั่งยืน						
			คน	1,000	1,100	1,200	1,300	1,400	8.15 พัฒนาวีธีวัดอัตลักษณ์ชุมชนเพื่อการจัดสวัสดิการสังคมบนพื้นที่สูง	33,337.0	35,000.0	37,500.0	40,000.0	42,500.0	พ.ส.
			คน	1,500	1,600	1,700	1,800	1,900	8.16 ส่งเสริมการรับรู้การ	40,575.8	50,000.0	50,250.0	50,500.0	50,750.0	พ.ส.
			คน	6,570	6,570	6,570	6,570	6,570	จัดสวัสดิการสังคมบนพื้นที่สูง	244,830.0	244,830.0	244,830.0	244,830.0	244,830.0	พ.ส.
			คน	75,000	75,000	75,000	75,000	75,000	8.17 ส่งเสริมสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต	514,530.0	514,530.0	514,530.0	514,530.0	514,530.0	พ.ส.
									ศักยภาพคนไร้ที่พึ่ง และผู้พิการขอทาน (เงินสงเคราะห์)						
			คน	11,804	12,000	12,500	13,000	13,500	8.19 พัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมายตามแนวทาง	52,432.4	53,000.0	53,500.0	54,000.0	54,500.0	พ.ส.
									พระราชบัญญัติโครงการหลวง						
			คน	3,000	3,000	4,000	4,000	4,000	8.20 สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่ตามโครงการโรงเรียนเพียงหลวง	7,500.0	7,500.0	10,000.0	10,000.0	10,000.0	พ.ส.
			คน	1,550	1,600	1,700	1,800	1,900	8.21 จัดบริการตามโครงการพระธรรมจาริก	5,883.4	6,073.0	6,452.7	6,832.0	7,211.0	พ.ส.
			คน	1,200,000	1,200,000	1,200,000	1,200,000	1,200,000	8.22 เงินอุดหนุนองค์การสวัสดิการสังคมภาคเอกชน	150,000.0	150,000.0	150,000.0	150,000.0	150,000.0	พ.ส.
			กองทุน	780	780	780	780	780	8.23 สนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน	233,822.8	233,822.8	233,822.8	233,822.8	233,822.8	พ.อ.ช.

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงานรับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
			ด้านส/เมือง	500	500	500	500	500	8.24 พัฒนาคูณภาพชีวิตของผู้มีรายได้น้อยในเมืองและชนบท	32.6556	32.6556	32.6556	32.6556	32.6556	พอช.
	2.1.3 พัฒนาระบบการให้ความช่วยเหลือเยียวาในสถานการณ์วิกฤติ	- มีการพัฒนาระบบและมาตรการการให้ความช่วยเหลือเยียวาในสถานการณ์วิกฤติต่าง ๆ ที่ได้รับการผลักดันและขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ	ระบบ	3	3	3	3	3	9. โครงการพัฒนาระบบการให้ความช่วยเหลือเยียวาในสถานการณ์วิกฤติ	341.0958	528.4295	536.8333	520.6482	529.9069	ทุกหน่วยงาน
			ระบบ	1	1	1	1	1	9.1 พัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม	272.1695	273.5945	273.5945	273.5945	273.5945	สป.
									- พัฒนาระบบการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองผู้ประสบปัญหาทางสังคม	28.5750	30.0000	30.0000	30.0000	30.0000	
									- ช่วยเหลือคุ้มครองผู้ประสบปัญหาทางสังคม	105.0000	105.0000	105.0000	105.0000	105.0000	
									- การอำนวยความสะดวกและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ	138.5945	138.5945	138.5945	138.5945	138.5945	
			ระบบ	1	1	1	1	1	9.2 พัฒนาคูณภาพชีวิต Thai Family Platform	11.9263	12.0000	12.0000	12.0000	12.0000	สค.
			ระบบ	1	1	1	1	1	9.3 พัฒนารูปแบบการจัดสวัสดิการรองรับสถานการณ์ภัยพิบัติและโรคระบาด (ฟื้นฟูคุณภาพชีวิตประชาชนหลังสถานการณ์โควิด - 19)	0	75.0000	75.0000	50.0000	50.0000	พล.
		- ร้อยละของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการช่วยเหลือในสถานการณ์วิกฤติได้ทันช่วงที่	ร้อยละ (คน)	95 (19,000)	95 (55,920)	95 (58,780)	95 (61,660)	95 (64,770)	9.4 เงินสงเคราะห์และฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ	19.5000	20.4750	21.4988	22.5737	23.7024	พท.
			คน	6,500	6,800	7,200	7,500	7,900	9.5 บริการสงเคราะห์ผู้สูงอายุในภาวะยากลำบาก	37.5000	147.3600	154.7400	162.4800	170.6100	ผส.
			คน	12,500	49,120	51,580	54,160	56,870							
			ร้อยละ (ครัวเรือน)	100 (79,960)	100 (81,460)	100 (86,460)	100 (79,560)	100 (84,560)	10. โครงการสร้างโอกาสและพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบาง	1,002.0000	1,032.0000	1,132.0000	1,232.0000	1,332.0000	ทุกหน่วยงาน
	2.1.4 สร้างโอกาสและการพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบางแบบพุ่งเป้า	- ร้อยละของครัวเรือนเปราะบางที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในแต่ละมิติ	ครัวเรือน	48,500	50,000	55,000	60,000	65,000	10.1 พัฒนาศักยภาพครัวเรือนเปราะบาง	970.0000	1,000.0000	1,100.0000	1,200.0000	1,300.0000	สป.

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงานรับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
				ครัวเรือน	19,560	19,560	19,560	19,560	19,560	10.2 พัฒนาทักษะอาชีพแก่ครัวเรือนเปราะบางสู่ความยั่งยืน (เป็นการพัฒนา มิติด้านอาชีพ)	0	0	0	0	สค.
				ครัวเรือน	11,900	11,900	11,900	0	0	10.3 สร้างเสริมสวัสดิการสังคม	32.0000	32.0000	32.0000	32.0000	พส.
				คน (หน่วย/ครัวเรือน)	36,325 (466,398)	38,480 (494,120)	40,330 (495,816)	42,145 (496,293)	42,600 (495,196)	11. โครงการเสริมสร้างโอกาสในการเข้าถึงที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตให้กับคนทุกช่วงวัย	3,075.2688	4,403.9326	4,146.7933	4,184.2161	ทุกหน่วยงาน
				คน	10,125	10,330	10,530	10,745	11,200	11.1 ปรับสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุให้เหมาะสมและปลอดภัย	228.8217	450.0000	500.0000	520.0000	ผส.
				คน	21,000	22,050	23,200	24,300	25,500	11.2 ส่งเสริมการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ	142.4239	149.5451	157.0223	164.8735	พก.
				คน	1,700	1,700	1,700	1,700	0	ความสะอาดสำหรับคนพิการ - การปรับปรุงสภาพแวดล้อม - การจัดทำมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของคนพิการ	55.6272	55.6272	55.6272	55.6272	พส.
				คน	0	400	400	400	400	11.3 ตำบลแม่สัง (สนับสนุนแก้ง บ้านเรือนราษฎรภายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้)	0	4.3000	13.0000	13.0000	พส.
				คน	3,500	4,000	4,500	5,000	5,500	11.4 พัฒนาที่ดินสงวนในนิคมสร้างตนเองเพื่อที่อยู่อาศัย	30.6008	34.9723	39.3438	43.7154	พส.
				หน่วย	25,463	22,036	24,366	21,510	13,746	11.5 พัฒนาการบริหารจัดการที่ดินในนิคมสร้างตนเอง	132.1546	0	0	0	กคช.
				หน่วย	635	612	0	3,333	0	11.6 มาตรฐานนโยบายการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย	654.0624	0	0	0	กคช.
				หน่วย	249,530	249,530	249,530	249,530	249,530	11.7 พื้นชุมชนชนชั้นแดง ระยะ 2-4 (รองรับผู้อยู่อาศัยเดิม)	830.4209	0	0	0	กคช.
				หน่วย	249,530	249,530	249,530	249,530	249,530	11.8 พัฒนาที่อยู่อาศัย	0	0	0	0	กคช.

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงานรับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
			หน่วย	160,920	160,920	160,920	160,920	160,920	11.9 ผลผลิตยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	41.3073	0	0	0	0	กคช.
			ครัวเรือน	29,850	61,022	61,000	61,000	71,000	11.10 ผู้มีรายได้ในวัยเมืองและชนบทมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัย	959,8500	3,709,4880	3,387,0000	3,387,0000	4,285,0000	พอช.
2.6 ยกระดับการบริหารจัดการกองทุนในสังกัดกระทรวง พม. เพื่อขับเคลื่อนการคุ้มครองทางสังคมในทุกช่วงวัย		- ระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการกองทุน	ระดับ	5	5	5	5	5	12. โครงการยกระดับการบริหารจัดการกองทุนในสังกัดกระทรวง พม.	3110.5000	3241.5000	3374.1600	3508.7400	3640.0400	ทุกหน่วยงาน
			ระดับ	3	3	3	3	3	12.1 กองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์	20.0000	25.0000	30.0000	35.0000	35.0000	สป.
									- ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่ได้รับการช่วยเหลือจากกองทุน เพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์	10.0000	8.0000	8.5000	10.0000	10.0000	
									- สนับสนุนเพื่อดำเนินการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์	5.0000	12.0000	15.5000	18.0000	18.0000	
									- คดีที่จับกุมเงินรางวัลจับและคำขอประกัน	5.0000	5.0000	6.0000	7.0000	7.0000	
			ระดับ	5	5	5	5	5	12.2 ขับเคลื่อนกลไกการดำเนินงานกองทุนคุ้มครองเด็ก	0	0	0	0	0	ดย.
			ระดับ	3	3	3	3	3	12.3 ขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ	0	0	0	0	0	สค.
			ระดับ	5	5	5	5	5	12.4 กองทุนผู้สูงอายุ	0	0	0	0	0	ผล.
			ระดับ	5	5	5	5	5	- การดำเนินงานตามแผนพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประเมินผลลัพธ์และผลกระทบของกองทุนผู้สูงอายุ						
			ร้อยละ	100	100	100	100	100	- ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของกองทุนผู้สูงอายุ						

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงานรับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
		- ร้อยละของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ถึงบริการของกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ	ระดับ	5	5	5	5	5	- การติดตามและประเมินคุณค่าของโครงการที่ใช้เงินกองทุนผู้สูงอายุ - แผนบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน - การบริหารจัดการสารสนเทศและดิจิทัล	15.5000	15.5000	15.5000	15.5000	15.5000	
			ระดับ	5	5	5	5	5	12.5 แผนพัฒนาฐานข้อมูลกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ						
			ระดับ	5	5	5	5	5	12.6 กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม	0	0	0	0	0	พ.ศ.
			ระดับ	5	5	5	5	5	12.5 แผนพัฒนาฐานข้อมูลกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	15.5000	15.5000	15.5000	15.5000	15.5000	พ.ก.
			ร้อยละ (คน/ราย)	90 (190,975)	90 (209,163)	90 (228,913)	90 (250,225)	90 (273,100)	12.7 สงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ครอบครัว และครอบครัวอุปถัมภ์						
			โครงการ	110	110	110	110	110	12.8 สนับสนุนโครงการที่ปฏิบัติงานด้านเด็กหน่วยงานภาครัฐและองค์กรภาคเอกชน	20.0000	20.0000	20.0000	20.0000	20.0000	ดย.
			คน	800	800	800	800	800	12.9 ขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ (สนับสนุนให้องค์กร)	15.0000	15.0000	15.0000	15.0000	15.0000	สค.
			ร้อยละ	90	100	100	100	100	12.10 สนับสนุนกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพ	270.0000	283.5000	297.6600	312.5400	328.1400	ผส.
			ร้อยละ	90	100	100	100	100	12.11 สนับสนุนเงินอุดหนุนโครงการ	30.0000	31.5000	33.0000	34.7000	36.4000	ผส.
			ร้อยละ	10	12	15	17	20	12.12 ค่าใช้จ่ายเพื่อนับสนุนโครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (เงินกองทุนฯ)	1,300.0000	1,300.0000	1,300.0000	1,300.0000	1,300.0000	พ.ก.

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงานรับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
			คน	18,000	19,000	20,000	21,000	22,000	12.13 ให้บริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	1,300.0000	1,400.0000	1,500.0000	1,600.0000	1,700.0000	พท.
			คน	171,875	189,063	207,813	228,125	250,000	12.14 สนับสนุนองค์การสวัสดิการสังคม (กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม)	110.0000	121.0000	133.0000	146.0000	160.0000	พส
			องค์กร	970	1,068	1,174	1,288	1,412							

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท หักปีงบประมาณ 4 ด้านหนึ่ง)					หน่วยงานรับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ 3 พัฒนาทุนทางสังคม สร้างการมีส่วนร่วม เสริมเศรษฐกิจฐานราก เป็นการเป็นส่วนการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน	3.1.1 สาขาส่งเสริมการค้าขายร่วมกับภาคธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม ภาคประชาสังคม องค์กรชุมชน องค์กรตามกลุ่มเป้าหมาย สถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อเป็นส่วนในการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน	- จำนวนองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนที่มีความเข้มแข็งสามารถจัดการตนเองได้	ชุมชน	20	24	29	34	39	13. โครงการสานพลังเครือข่ายร่วมกับทุกภาคส่วนทั้งในระดับประเทศเพื่อเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาสังคม	778.0122	787.9725	816.6981	844.0201	899.4739	รับผิดชอบ
3.1 องค์กรเครือข่ายมีความเข้มแข็งและร่วมเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาสังคมอย่างเต็มทีและมีประสิทธิภาพ			ชุมชน	11	11	11	11	11	13.1 พัฒนาชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน	0.565	0	0	0	0	กศช.
			ชุมชน	9	13	18	23	28	13.2 ยกระดับชุมชนต้นแบบสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (Smart Sustainable Community)	0.441	0	0	0	0	กศช.
			หุ้นส่วนองค์กร (คน)	3,203 (810)	3,284 (820)	3,355 (830)	3,426 (840)	3,497 (850)							
			หุ้นส่วน	60	70	80	90	100	13.3 สร้างและพัฒนาร่วมมือกับเครือข่ายในการเป็นหุ้นส่วนทางสังคม	18.2712	21.3314	22.5864	23.6014	26.0064	สป.
		- จำนวนเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสังคมที่เข้ามาเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาสังคมร่วมกับพม.							- จัดการและพัฒนาข้อมูลภาคีเครือข่ายเพื่อการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมในระดับพื้นที่	10.7040	11.2014	11.7014	11.2014	12.7014	
									- เสริมสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อบูรณาการการขับเคลื่อนการต่างประเทศในมิติสังคมและวัฒนธรรม	2.3672	2.3800	2.3850	2.4000	2.4050	
									- เสริมสร้างศักยภาพสำหรับผู้ปฏิบัติงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนของประเทศไทย	0	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	
									- จัดทำความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายด้านการต่างประเทศที่เกี่ยวข้องในการจัดทำและผลักดันแผนงาน/โครงการเอกสารสำคัญมาตรฐานแนวทาง หรือข้อริเริ่มต่าง ๆ ที่	0	0	0	0	0	

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทยอย 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงานรับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
									ประเทศไทยเป็นผู้นำที่ได้รับ การบรรจุในแผนงานหรือกรอบ การดำเนินงานภายใต้ความ ร่วมมืออาเซียน หรือในแผนงาน สำคัญของการเป็นประธาน อาเซียนหรือประธานการประชุม ในระดับองค์การอาเซียนเฉพาะ สาขา หรือในเวทีระหว่าง ประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง - ขับเคลื่อนศูนย์ฝึกอบรม อาเซียนด้านสังคมเศรษฐกิจ และสวัสดิการสังคม - พัฒนาประสิทธิภาพ กลไกการพัฒนาสังคมสำหรับ คนไทยในต่างประเทศของ กระทรวงในการสร้างโอกาสและ ความเสมอภาคทางสังคม 13.4 พัฒนาและขับเคลื่อน ระบบงานด้านการป้องกันและ แก้ไขปัญหาการค้าประเวณี 13.5 พัฒนาศูนย์เรียนรู้ พัฒนาสตรีและครอบครัว ให้เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ ครบวงจรด้านสตรีและ ครอบครัว 13.6 เสริมพลังสตรีและขับเคลื่อน การส่งเสริมความเสมอภาค ระหว่างเพศ - เสริมสร้างความรู้ ในวิถีดิจิทัล - ขับเคลื่อนกลไกเพื่อลด ความเหลื่อมล้ำทางเพศในสังคม 1- ขับเคลื่อนนโยบายด้านการ ส่งเสริมความเสมอภาคระหว่าง เพศ	5.0000	6.5000	7.2000	8.6500	9.5000	
									0.2000	0.2500	0.3000	0.3500		0.4000	
										0	0	0	0	0	สค.
			หุ้นส่วน	20	20	20	20	20		3.9160	3.9160	3.9160	3.9160	3.9160	สค.
			หุ้นส่วน	16	16	16	16	16							
			หุ้นส่วน	6	6	6	6	6		0	0	0	0	0	สค.

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทยอย 4 ด้าน)					หน่วยงานรับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
			หุ้นส่วน	138	138	138	138	138	13.7 เสริมพลังสตรีและเสมอภาคระหว่างเพศ - ขับเคลื่อนนโยบายด้านการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ	16.6500	16.6500	16.6500	16.6500	16.6500	สค.
			หุ้นส่วน	1,700	1,700	1,700	1,700	1,700	13.8 สร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อครอบครัว (ศพ.เงินอุดหนุน)	0	0	0	0	0	สค.
			หุ้นส่วน	200	200	200	200	200	13.9 ส่งเสริมบทบาทและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายด้านผู้สูงอายุ	3.0600	3.0600	3.0600	3.0600	3.0600	ผส.
			องค์กร	510	530	560	590	620	13.10 เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรและเครือข่าย	18.4019	19.322	20.2881	21.3025	22.3676	พท.
			ประเทศ	0	0	1	1	1	13.11 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ในภูมิภาคอาเซียน	0	1.5000	1.5000	1.5000	1.5000	พส.
			คน	100	100	100	100	100	13.12 เสวนาด้านวิชาการ สวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์เนื่องในโอกาสวันสังคมสงเคราะห์โลก	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	พส.
			องค์กร	300	300	300	300	300	13.13 พัฒนาศักยภาพองค์กร สาธารณประโยชน์และองค์กรสวัสดิการชุมชน	1.8200	1.8200	1.8200	1.8200	1.8200	พส.
			หุ้นส่วน	250	275	300	330	360	13.14 ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมสู่การเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาประเทศ	5.0000	5.5000	6.0000	6.6000	7.2000	พส.
			คน	200	200	200	200	200	13.15 พัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการใน อปท.	0.2000	0.2000	0.2000	0.2000	0.2000	พส.
			คน	50	50	50	50	50	13.16 เสริมสร้างพลังเครือข่ายอาสาสมัคร	0.4530	0.4530	0.4530	0.4530	0.4530	พส.
			คน	100	100	100	100	100	13.17 วันอาสาสมัครสากล	0.1000	0.1000	0.1000	0.1000	0.1000	พส.

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทยอย 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงาน รับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
			คน	300	300	300	300	300	13.18 เงินอุดหนุนสนับสนุนการดำเนินงานสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	4.0000	4.0000	4.0000	4.0000	4.0000	พส.
			ศูนย์	76	76	76	76	76	13.19 ส่งเสริมเครือข่ายความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจ	1.4100	1.4100	1.4100	1.4100	1.4100	พส.
			แห่ง	107	107	107	107	107	13.20 ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือการพัฒนาแบบคู่ครองคนไร้ที่พึ่งและขอทานในชุมชนร่วมกับเทศบาลนครและเมืองพิมาย	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000	พส.
			ระบบ	0	1	1	0	0	13.21 พัฒนาระบบฐานข้อมูลเกาศีเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	0	1.5000	1.5000	0	0	พส.
			องค์กร	3	4	5	6	7	13.22 ขับเคลื่อนมาตรฐานองค์การสวัสดิการสังคม	0.2633	0.2896	0.3186	0.3505	0.3855	พส.
			คน	60	70	80	90	100	นักสังคมสงเคราะห์ อาสาสมัครและองค์การสวัสดิการชุมชน						
			หุ้นส่วน	0	5	10	10	10	13.23 ส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจเพื่อสังคม (SE) มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม	0	0.5000	0.5000	0.5000	0.4000	พส.
			หุ้นส่วน	0	20	20	20	20	13.24 พัฒนาศักยภาพธุรกิจเพื่อสังคม	0	1.2500	1.2500	1.2500	1.2500	พส.
			ตำบล	1,050	1,050	1,050	1,050	1,050	รุ่นใหม่ (SE Start Up)	32.5500	32.5500	32.5500	32.5500	32.5500	พช.
			ตำบล/เมือง	210	210	210	210	210	13.26 ป้องกันและต่อต้านการทุจริตโดยภาคการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรชุมชน	14.0951	14.0951	14.0951	14.0951	14.0951	พช.

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทยอย 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงานรับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
	3.1.2 ส่งเสริมการลงทุนทางสังคมในรูปแบบใหม่	- จำนวนรูปแบบมาตรการลงทุนทางสังคมต่าง ๆ รูปแบบความร่วมมือที่มุ่งผลลัพธ์ทางสังคมที่ได้รับการพัฒนา	รูปแบบ	1	1	1	1	1	14. โครงการส่งเสริมสนับสนุนการลงทุนทางสังคมในรูปแบบใหม่	1.6645	2.0000	2.0000	2.0000	2.0000	ทุกหน่วยงาน
				1	1	1	1	1	14.1 ส่งเสริมสนับสนุนพันธกิจด้านสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัย (Social Welfare Bond for All)	1.6645	2.0000	2.0000	2.0000	2.0000	สป.
	3.3 ปรับกลไกการขับเคลื่อนงานเชิงพื้นที่ที่มุ่งเน้นการพัฒนาสังคมแบบองค์รวม	- จำนวนศูนย์ช่วยเหลือสังคมระดับตำบลครอบคลุมในทุกพื้นที่และสามารถบูรณาการและขับเคลื่อนงานได้ตามมาตรฐาน	ศูนย์	7,305	7,305	7,305	7,305	7,305	15. โครงการพัฒนาไกการขับเคลื่อนงานเชิงพื้นที่ในการพัฒนาสังคมแบบองค์รวม	167.5841	146.5091	150.0266	153.7200	181.0230	ทุกหน่วยงาน
									15.1 พัฒนาและยกระดับการให้บริการศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบล	99.5841	76.1591	76.1591	76.1591	99.5841	สป.
									15.2 ยกระดับศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส) เป็นศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบลในพื้นที่ 5 จังหวัด (อุบลราชธานี บุรีรัมย์ ขอนแก่น ยโสธร อุทัย)	1.0000	0	0	0	0	ผล.
									15.3 สนับสนุนการดำเนินงานและการจัดบริการของศูนย์บริการคนพิการ (บริการที่สามารถบูรณาการในศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบล)	67.0000	70.3500	73.8675	77.5609	81.4389	พท.

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทยอย 4 ด้านหนึ่ง)					หน่วยงานรับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
3.4 เสริมสร้างพลเมืองที่มีส่วนร่วม (Engage Citizen) พลเมืองตื่นรู้ (Active Citizen) อาสาสมัครพัฒนาสังคมจิตอาสาที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม	- จัดส่วนที่เพิ่มขึ้นของพลเมืองที่มีส่วนร่วม (Engage Citizen) พลเมืองตื่นรู้ (Active Citizen) อาสาสมัครพัฒนาสังคมจิตอาสาที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม	ร้อยละ 10 (คน/หุ้นส่วน) (134,214)	คน	10	10	10	10	10	16. โครงการเสริมสร้างพลเมืองที่มีส่วนร่วม (Engage Citizen) พลเมืองตื่นรู้ (Active Citizen) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม	480.0671	502.5163	524.9743	547.4416	571.5873	ทุกหน่วยงาน
				3,850	4,235	4,620	5,005	5,390	16.1 สนับสนุนการดำเนินงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เชี่ยวชาญด้านศัพทการ	3,5430	3,7202	3,9062	4,1015	4,3065	
				6,600	6,600	6,600	6,600	0	16.2 จัดตั้งศูนย์อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในต่างประเทศ	1,6500	1,6500	1,6500	1,6500	1,6615	
				50,000	50,000	50,000	50,000	56,629	16.3 ส่งเสริมอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ใหม่	12,5000	12,5000	12,5000	12,5000	14,1572	
				10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	16.4 พัฒนาศักยภาพอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)	30,0000	30,0000	30,0000	30,0000	30,0000	
				122	146	175	210	252	16.5 รับอบรมครูแกนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)	0,0423	0,0423	0,0423	0,0423	0,0423	
				7,700	15,400	30,800	61,600	123,200	16.6 ผู้นำพลเมืองดี (Active Citizen Leadership : ACL)	2,8000	2,8000	2,8000	2,8000	2,8000	
				60	70	80	90	100	16.7 เสริมพลังเครือข่ายเพื่อการพัฒนา	10,6119	10,6119	10,6119	10,6119	10,6119	
									ศักยภาพคนรู้ที่พึ่ง ผู้ประสบปัญหาทางสังคมและกลุ่มเสี่ยง						
				102	102	102	102	102	16.8 จัดตั้งศูนย์อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)	3,2000	3,2000	3,2000	3,2000	3,2000	

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงานรับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
			คน	100	100	100	100	100	16.9 จัดศูนย์เรียนรู้ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อสังคม	5.2573	5.2573	5.2573	5.2573	5.2573	พศ.
			คน	55,680	64,960	74,240	83,520	92,800	16.10 เสริมพลังอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)	133.6320	155.9040	178.1760	200.4480	222.7200	พศ.
			พื้นที่	8,777	8,777	8,777	8,777	8,777	16.11 ขับเคลื่อนศูนย์ประสานงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)	87.7700	87.7700	87.7700	87.7700	87.7700	พศ.
			เรื่อง	1	1	1	1	1	16.12 ขับเคลื่อนกลไกและระบบสนับสนุนงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)	13.1754	13.1754	13.1754	13.1754	13.1754	พศ.
		- จำนวนของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ	อพม.	70,463	70,463	70,463	70,463	70,463	16.13 เสริมสร้างและพัฒนามาตรการกลไกการดำเนินงานด้านอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	2.1083	2.1083	2.1083	2.1083	2.1083	พศ.
			อพม.	463	463	463	463	463							
			อพม.	70,000	70,000	70,000	70,000	70,000	16.14 เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	173.7769	173.7769	173.7769	173.7769	173.7769	พศ.
			เครือข่าย												

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ		ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท หดนิยม 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงาน รับผิดชอบ
			ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	ปี 66	ปี 67		ปี 68	ปี 69	ปี 70			
แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ 4 มุ่งพัฒนาองค์กรให้มีสมรรถนะและผลสัมฤทธิ์สูงเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล																
4.1 องค์กร พม. ก้าวสู่องค์กรยุคดิจิทัลมีผลสัมฤทธิ์สูง และบุคลากรมีทักษะที่จำเป็นในการขับเคลื่อนงานในศตวรรษที่ 21	4.1 ปรับเปลี่ยนองค์กร พม. องค์กรยุคดิจิทัล โดยการพัฒนาและบูรณาการข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบาย รวมถึงการพัฒนา กระบวนการและบริการ ที่สะดวกเข้าถึงง่าย ด้วยดิจิทัล และส่งเสริม และพัฒนานวัตกรรม ในการพัฒนาองค์กร	- ระดับความสำเร็จ ในการบูรณาการข้อมูล ขนาดใหญ่ด้านการ พัฒนาล้างคม	ระดับ	5	5	5	5	5	17. โครงการยกระดับองค์กร พม. องค์กรดิจิทัล	153.0237	182.8510	156.8705	165.6445	175.0417	ทุกหน่วยงาน	
			ระดับ	5	5	5	5	5		0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000		สป.
										0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000		
			ระดับ	5	5	5	5	5		16.5030	42.0000	17.6520	21.0000	29.0000		สป.
										0	1.0000	1.0000	1.5000	7.0000		
										4.5000	0	1.5000	1.5000	4.0000		
										0	30.0000	0.5000	15.0000	15.0000		
										2.9440	0	0	0	0		
										4.7410	0	0	0	0		
										4.3180	3.0000	3.0000	3.0000	3.0000		
										0	8.0000	0	0	0		
										รักษาความมั่นคงปลอดภัย ไซเบอร์						

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงานรับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
		- จำนวนกระบวนการ และการให้บริการของ กระทรวงที่ได้มีการ ปรับเปลี่ยนเป็นระบบ ดิจิทัล							1- เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายแบบเสมือนและพัฒนาระบบ Private Cloud สป.พม.	0	0	11.6520	0	0	
				ระบบ	0	2	0	0	17.3 พัฒนาระบบ Big Data ด้านเด็กและเยาวชน เพื่อการพัฒนาสังคม	0	9.0000	1.0000	9.0000	2.0000	
				ระดับ	5	5	5	5	17.4 พัฒนาศูนย์ระบบ Thai Family Platform	11.9263	12.0000	12.0000	12.0000	12.0000	
				ระดับ	1	2	3	4	17.5 จัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	
				ระดับ	5	5	5	5	17.6 เพิ่มประสิทธิภาพการบูรณาการและเชื่อมโยงฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย	1.2000	0	1.2000	0	1.2000	
				กระบวนการ	25	34	40	42	17.7 ขับเคลื่อน สป.พม.	7.5000	2.1000	2.1000	3.0000	2.1000	
				กระบวนการ	15	20	25	30	สู่การเป็นองค์กรดิจิทัล - ยกระดับกระบวนการทำงานและการให้บริการสู่ระบบดิจิทัล - ปรับบริการ สป.พม.สู่ E-Service - ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ อพม.	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	
				กระบวนการ	2	0	0	0	17.8 พัฒนาแพลตฟอร์มบริหารจัดการข้อมูลด้านเด็กและเยาวชน	10.0000	0	0	0	0	
				กระบวนการ	0	2	2	0	17.9 เพิ่มประสิทธิภาพระบบเทคโนโลยีดิจิทัล	0	5.0000	5.0000	0	0	
				กระบวนการ	1	1	1	1	17.10 พัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลด้านการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ	3.3649	0	0	0	0	
				กระบวนการ	5	6	7	8	17.11 จัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุ	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงาน รับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
			กระบวนการงาน	1	1	1	1	1	17.12 ปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการ	13.2939	13.9586	14.6565	15.3894	16.1588	พท.
			ระบบ	5	5	5	5	5	17.13 พัฒนาระบบบริหารจัดการด้านพิการให้มีประสิทธิภาพสูง	85.1356	89.3924	93.862	98.5551	103.4829	พท.
			กระบวนการงาน	0	2	2	0	2	17.14 พัฒนาและยกระดับกระบวนการบริการประชาชนและการบริหารจัดการองค์กรโดยใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัล	0	2.4000	2.4000	0	2.4000	พส.
			กระบวนการงาน	1	1	1	1	1	17.15 พัฒนาทักษะ Digital Literacy แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายผู้ใช้บริการ	1.6000	1.6000	1.6000	1.6000	1.6000	พส.
			กระบวนการงาน	0	1	1	1	1	17.16 พัฒนา Platform online เพื่อเรียนรู้วิธีใช้วีดิราชมูวบบนพื้นที่สูง	0	2.9000	2.9000	2.6000	2.6000	พส.
			เรื่อง	6	14	14	7	7	18. โครงการสร้างเสริมและสนับสนุนการจัดทำนวัตกรรมเพื่อเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานขององค์กร	28.4316	56.5090	37.6724	45.8287	34.7206	ทุกหน่วยงาน
				1	1	1	1	1	18.1 พัฒน่องค์ความรู้ด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - ขับเคลื่อนงานวิจัยและนวัตกรรมกระทรวงฯ - งานวิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - ยกระดับมาตรฐานการจัดทำรายงานความมั่นคงของมนุษย์	9.8480	11.6476	13.7971	16.3665	19.4398	สป.
										0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	
										8.7480	10.4976	12.5971	15.1165	18.1398	
										0.6000	0.6500	0.7000	0.7500	0.8000	
			เรื่อง	4	4	4	4	4	18.2 ขับเคลื่อนการจัดทำสถานการณ์ทางสังคมและการพยากรณ์แนวโน้มเพื่อขึ้นน้ำการพัฒนาทางสังคม - วิเคราะห์และจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม	9.1185	9.3300	9.5600	9.8160	10.1000	สป.
										2.1185	2.3300	2.5600	2.8160	3.1000	

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทยอย 4 ด้านหนึ่ง)					หน่วยงานรับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
									- จัดทำรายงานวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคมและรายงาน การวิเคราะห์แนวโน้มด้านสังคม - จัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมสู่จังหวัด 18.3 จัดทำระบบบริหารจัดการด้วยระบบ Single Sign On 18.4 จัดตั้งศูนย์ข้อมูลกลางด้านเด็กและเยาวชน 18.5 มาตรฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ 18.6 พัฒนาศูนย์รวมด้านพัฒนาสังคมและสวัสดิการ 18.7 พัฒนารูปแบบ Social Credit	7.0000	7.0000	7.0000	7.0000	7.0000	ทย.
				เรื่อง/ระบบ	0	6	0	0		0	5.0000	5.0000	0	0	
				ระบบ	0	1	0	0		8.0000	27.9430	7.0000	17.5502	3.0000	
				ฐานข้อมูล	0	3	3	0							
				เรื่อง	1	1	1	1		1.4651	1.5384	1.6153	1.6960	1.7808	
				เรื่อง	0	1	1	1		0	0.8000	0.5000	0.4000	0.4000	
				เรื่อง	0	1	1	0		0	0.2500	0.2000	0	0	
				เรื่อง	0	1	1	0		0	0.2500	0.2000	0	0	
				เรื่อง	0	1	1	0		0	0.2500	0.2000	0	0	
				เรื่อง	0	1	1	0		0	0.2500	0.2000	0	0	
	4.2 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร การปรับโครงสร้างให้มี ความยืดหยุ่น ตลอดจน การพัฒนา กฎหมาย ระเบียบ ประกาศต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลง รวมถึงสร้าง ธรรมภิบาลในการ บริหารองค์กร	- ระดับความสำร็จ ในการพัฒนาระบบราชการ พม. ผู้การ เป็นองค์กรที่มี ผลสัมฤทธิ์สูง							19. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร ให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลง	10.4104	11.4994	12.0972	11.4729	11.9040	ทุกหน่วยงาน
				ระดับ	5	5	5	5	5						
				ระดับ	5	5	5	5	5	4.1000	4.4000	4.7000	5.0000	5.3000	ส.ป.
				ระดับ	5	5	5	5	5						
				ระดับ	5	5	5	5	5	1.4000	1.5000	1.6000	1.7000	1.8000	
				ระดับ	5	5	5	5	5						
				ระดับ	5	5	5	5	5	1.5000	1.6000	1.7000	1.8000	1.9000	
				ระดับ	5	5	5	5	5	1.2000	1.3000	1.4000	1.5000	1.6000	
				ระดับ	5	5	5	5	5	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	ทย.
				ระดับ	5	5	5	5	5						
									19.2 พัฒนาระบบบริหาร องค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและการบริการประชาชน	0.1500	0.1500	0.1500	0.1500	0.1500	ผ.ส.
				เรื่อง	80	80	80	80	80	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	ทย.
				เรื่อง	80	80	80	80	80	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	ทย.
				เรื่อง	80	80	80	80	80	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	ทย.
				เรื่อง	80	80	80	80	80	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	ทย.
				เรื่อง	80	80	80	80	80	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	ทย.
				เรื่อง	80	80	80	80	80	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	ทย.
				เรื่อง	80	80	80	80	80	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	ทย.
				เรื่อง	80	80	80	80	80	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	ทย.
				เรื่อง	80	80	80	80	80	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	ทย.

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทยอย 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงาน รับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
			ระดับ	5	5	5	5	5	19.4 จัดทำแผนการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดองค์กรองคสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต	2.0000	2.0000	2.0000	2.0000	2.0000	พ.ล.
			ระดับ	5	5	5	5	5	19.5 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อพัฒนาสถาปัตยกรรมองค์การ (Enterprise Architecture)	0.0936	0.0936	0.0936	0.0936	0.0936	พ.ล.
			ระดับ	5	5	5	5	5	19.6 การบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤต (Business Continuity Plan : BCP)	0.0014	0.0014	0.0014	0.0014	0.0014	พ.ล.
			ระดับ	5	5	5	5	5	19.7 การบริหารจัดการความเสี่ยง	0.0542	0.0542	0.0542	0.0542	0.0542	พ.ล.
			ระดับ	5	5	5	5	5	19.8 ประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0	0.0560	0.0560	0.0560	0.0560	0.0560	พ.ล.
		- มีแผนการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร หรือแผนการถ่ายโอนภารกิจงาน	แผน	2	2	2	2	2	19.9 ปรับปรุงโครงสร้าง และการถ่ายโอนภารกิจงานของกรมกิจการผู้สูงอายุ	0.0500	0.1500	0.1500	0.2500	0.3000	ผ.ส.
			แผน	1	1	1	1	1	19.10 ผลักดันให้มีการถ่ายโอนภารกิจของ พท. เช่น การจัดตั้งอำนาจความสะดวก (การปรับสภาพที่อยู่อาศัยของคนพิการ)	0.0300	0.0315	0.0331	0.0347	0.0365	พท.
		- มีการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายระเบียบประกาศของ พม. ให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง	เรื่อง	16	17	18	18	19	19.11 พัฒนาและเสริมสร้างการบังคับใช้กฎหมาย	0.8752	0.9627	1.0589	1.1330	1.2123	ส.ป.
			เรื่อง	12	13	14	15	16	19.12 พัฒนาและผลักดันกฎหมายเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมาย	1.5000	1.8000	1.8000	1.2000	1.2000	ด.ย.
			เรื่อง	1	1	1	1	1	19.13 พัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบและประกาศด้านผู้สูงอายุ	0	0	0	0	0	ผ.ส.

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทยอย 4 ด้านหนึ่ง)					หน่วยงาน รับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
			เรื่อง	1	1	1	0	0	19.14 การประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550	0	0	0.5000	0	0	พ.ก.
				1	1	1	1	1	19.15 ปรับปรุงกฎหมายระเบียบข้อบังคับ ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน ทันสมัย คล่องตัว และยืดหยุ่น	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	พ.ส.
				88	90 ขึ้นไป	90 ขึ้นไป	95 ขึ้นไป	95 ขึ้นไป	20. โครงการป้องกันการทุจริตและส่งเสริมธรรมาภิบาลในองค์กร	2.9399	3.1965	3.3360	3.4780	3.6235	ทุกหน่วยงาน
				88	90 ขึ้นไป	90 ขึ้นไป	95 ขึ้นไป	95 ขึ้นไป	20.1 การบริหารจัดการการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต	2.3795	2.6000	2.7000	2.8000	2.9000	ส.ป.
				88	90 ขึ้นไป	90 ขึ้นไป	95 ขึ้นไป	95 ขึ้นไป	- เพิ่มประสิทธิภาพในการต่อต้านการทุจริตและคุณธรรมความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ	2.3795	2.6000	2.7000	2.8000	2.9000	ด.ย.
				88	90 ขึ้นไป	90 ขึ้นไป	95 ขึ้นไป	95 ขึ้นไป	20.2 พัฒนาการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ ดย.	0.0624	0.0686	0.0755	0.083	0.0913	ส.ค.
				88	90 ขึ้นไป	90 ขึ้นไป	95 ขึ้นไป	95 ขึ้นไป	20.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ สค. (ITA)	0.1500	0.1650	0.1820	0.2000	0.2200	พ.ก.
				88	90 ขึ้นไป	90 ขึ้นไป	95 ขึ้นไป	95 ขึ้นไป	20.4 ส่งเสริมจริยธรรมและต่อต้านการทุจริต	0.0500	0.0500	0.0500	0.0500	0.0500	พ.ก.
				88	90 ขึ้นไป	90 ขึ้นไป	95 ขึ้นไป	95 ขึ้นไป	20.5 ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรให้สอดคล้องกับข้อกำหนดทางจริยธรรม	0.0500	0.0525	0.0551	0.0579	0.0608	พ.ก.
				88	90 ขึ้นไป	90 ขึ้นไป	95 ขึ้นไป	95 ขึ้นไป	20.6 ปรับปรุงผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน พก.	0	0	0	0	0	พ.ก.
				88	90 ขึ้นไป	90 ขึ้นไป	95 ขึ้นไป	95 ขึ้นไป	20.7 ส่งเสริมการป้องกัน การทุจริตและประพฤติมิชอบ	0.2480	0.2604	0.2734	0.2871	0.3014	พ.ก.

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงานรับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
4.3 มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะบุคลากร (Skillssets) ในการทำงานในยุคดิจิทัลและศตวรรษที่ 21 ทั้งการปลูกฝังบุคลากรให้มีกรอบความคิด(Mindset)ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองมุ่งประโยชน์ส่วนรวม รวมถึงการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการทำงาน	4.3 มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะบุคลากร (Skillssets) ในการทำงานในยุคดิจิทัลและศตวรรษที่ 21 ทั้งการปลูกฝังบุคลากรให้มีกรอบความคิด(Mindset)ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองมุ่งประโยชน์ส่วนรวม รวมถึงการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการทำงาน	- ร้อยละของบุคลากร พน. ได้รับการพัฒนาทักษะการทำงานเพื่อรองรับยุคดิจิทัลและศตวรรษที่ 21	ร้อยละ (คน)	80 (1,625)	85 (1,680)	90 (1,735)	95 (1,790)	100 (1,845)	21. โครงการพัฒนาทักษะบุคลากร (Skillssets) ในการทำงานในยุคดิจิทัลและศตวรรษที่ 21 รวมถึง ความผูกพันต่อองค์กร และปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการทำงาน	84.5386	89.2769	93.9251	130.1980	99.8188	ทุกหน่วยงาน
				0	0	0	0	0		65.8940	68.8234	71.8878	75.0166	78.0371	
										7.6462	8.4108	9.2940	10.2234	11.0245	
										29.6480	30.8128	31.9940	33.1934	34.4128	
									21.1 เสริมสร้างบุคลากรให้มีขีดสมรรถนะสูง - เพิ่มประสิทธิภาพการขับเคลื่อนบุคลากรและองค์กรสู่ยุคดิจิทัลและศตวรรษที่ 21 - พัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการทำงานในศตวรรษที่ 21 - เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพบุคลากรหน่วยเคลื่อนที่เดียวภายใต้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ - พัฒนาศักยภาพบุคลากรในการเป็นผู้นำทีมงาน ตามภารกิจของหน่วยงาน พม. ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว. 1-11 - พัฒนาสมรรถนะบุคลากรและภาคีเครือข่าย	0.5998	0.5998	0.5998	0.5998	0.5998	
										6.0000	6.0000	6.0000	6.0000	6.0000	
										22.0000	23.0000	24.0000	25.0000	26.0000	
										1.6480	1.8128	1.9940	2.1934	2.4128	
			คน	400	400	400	400	400	21.2 พัฒนาศักยภาพบุคลากรในยุคดิจิทัล						ดย.
			คน	450	500	550	600	650	21.3 พัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัว	0.1600	0.2000	0.2500	0.3000	0.3500	สค.

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทยอย 4 ด้านหนึ่ง)					หน่วยงาน รับผิดชอบ				
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70					
									- การประชุมเชิงปฏิบัติ การเพื่อพัฒนาข้าราชการและ บุคลากรภาครัฐสำหรับ ศตวรรษที่ 21 (การพัฒนาทักษะ ด้านภาษาต่างประเทศ และการ พัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของ ข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ 21.4 พัฒนาศักยภาพบุคลากร 21.5 ส่งเสริมการเรียนรู้ ด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการ ปฏิบัติราชการ (HRD : e-Learning (4ส.) 21.6 เสริมสร้างทักษะที่จำเป็น สำหรับการปฏิบัติงาน ในศตวรรษที่ 21 21.7 การฝึกอบรมบุคลากร เพื่อเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. ควบคุมการขอทาน พ.ศ. 2559/พ.ร.บ. การคุ้มครอง คนไร้ที่พึ่ง พ.ศ. 2557 21.8 พัฒนาศักยภาพบุคลากร กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	0.1000	0.1000	0.1000	0.1000	0.1000					
			ร้อยละ	80	85	90	95	100							0.1000	0.1000	ผ.ส.		
			ร้อยละ	80	85	90	95	100							0.0500	0.0500	ผ.ส.		
			คน	75	80	85	90	95							1.0000	1.1025	1.1576	พ.ก.	
			คน	200	200	200	200	200							5.0000	5.0000	5.0000	พ.ส.	
			คน	500	500	500	500	500							6.4000	6.4000	6.4000	พ.ส.	
		- ดึงดูดความผูกพัน ของบุคลากรภาครัฐ เพิ่มขึ้น	ร้อยละ (คน)	90 (2,160)	90 (2,260)	90 (2,470)	90 (2,570)	90 (2,720)											
			คน	1,500	1,600	1,700	1,800	1,900							3.5916	3.9507	4.3458	4.7804	ด.ย.
			คน	450	500	550	600	650							0.085	0.0900	0.0950	0.1000	ส.ค.
									ประสิทธิภาพคุณภาพ การดำเนินงานด้านสตรีและ ครอบครัว - การประชุมเชิงปฏิบัติ การเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในการปฏิบัติงาน										

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทยอย 4 ด้านหนึ่ง)					หน่วยงาน รับผิดชอบ		
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70			
			ร้อยละ	80	85	90	95	100	21.11 ทบทวนแผน ขั้เคลื่อน HR SCORECARD แผนสร้างความผูกพันองค์กร พ.ศ. 2566-2570 เพื่อการ พัฒนาสมรรถนะการบริหาร ทรัพยากรบุคคลของกรม กิจการผู้สูงอายุ	0.1000	0.1000	0.1000	0.1000	0.1000	ผล.		
			คน	210	160	220	170	170	21.12 การบริหารทรัพยากร มนุษย์เชิงกลยุทธ์ที่มุ่งสู่การเป็น องค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง	0.5100	1.7000	2.6000	35.0000	0.7900	พล.		
			ช่องทาง	119	139	159	189	229	22. โครงการยกระดับการ สื่อสารองค์กรและการสื่อสาร สังคมอย่างมีประสิทธิภาพ	51.9500	54.2625	56.7756	59.2894	61.8039	ทุกหน่วยงาน		
			ช่องทาง	100	120	140	170	210	22.1 การประชาสัมพันธ์และ สื่อสารองค์กร	39.5000	41.5000	43.5000	45.5000	47.5000	สป.		
			ช่องทาง	4	4	4	4	4	22.2 ประชาสัมพันธ์เพื่อการ สื่อสารองค์กร	1.2000	1.5000	2.0000	2.5000	3.0000	ดย.		
																22.3 สื่อสารองค์กรเพื่อเสริม สร้างพลังด้านสตรีและ ครอบครัวสังคม	5.0000
			ช่องทาง	4	4	4	4	4	22.4 เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจงานด้านผู้สูงอายุ	5.0000	5.0000	5.0000	5.0000	5.0000	ผล.		
																22.5 การประชาสัมพันธ์ ขับเคลื่อนงานด้านคณิศร	0.2500
			ช่องทาง	5	5	5	5	5	22.6 การสื่อสารสาธารณะ เพื่อสร้างการรับรู้แก่สังคม	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	พล.		
				4.4 สื่อสารสังคมสร้าง ภาพลักษณ์องค์กรทั้งใน เชิงนโยบายและการขับ เคลื่อนภารกิจเพื่อสร้าง การรับรู้ของกลุ่ม เป้าหมายและภาคส่วน ต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ	- จำนวนช่องทางการ สื่อสารสังคมที่มีความ หลากหลายและกลุ่ม เป้าหมายสามารถ เข้าถึง รับรู้ เข้าใจการ ขับเคลื่อนภารกิจของ พม. อย่างมีประสิทธิภาพ												

เป้าหมาย	แนวทาง	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (รายปี)					แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (รายปี) (หน่วยล้านบาท ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)					หน่วยงาน รับผิดชอบ
				ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70		ปี 66	ปี 67	ปี 68	ปี 69	ปี 70	
		-ร้อยละความพึงพอใจ ของประชาชนต่อการ รับรู้นโยบายและ ผลงานของ พม.	ร้อยละ	80	85	85	90	90	22.7 การสื่อสารองค์การเพื่อ เสริมสร้างพลังด้านสตรี และครอบครัวสู่สังคม และ 22.8 การติดตามผลการรับรู้ งานด้านผู้สูงอายุ						สค.
			ร้อยละ	80	85	85	90	90		0	0	0	0	0	
			ร้อยละ	20	20	20	20	20		0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	0.5000	

ส่วนที่ ๓ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

การขับเคลื่อนแผนปฏิรูปราชการฯ สู่อำนาจปฏิบัติและติดตามประเมินผลเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ตามที่กำหนดไว้ สิ่งที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนแผนให้เกิดผลสำเร็จ คือ ความรู้ ความเข้าใจ ของเจ้าหน้าที่ทุกระดับ และทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวง รวมทั้งความร่วมมือของหน่วยงานภาคีและเครือข่ายการทำงาน โดยมีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ

๑. การใช้แผนปฏิรูปราชการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นกรอบทิศทางในการจัดทำโครงการ/กิจกรรมของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง และการดำเนินงานที่เป็นงานตามยุทธศาสตร์ งานตามภารกิจ และงานสนับสนุน เพื่อให้การทำงานทุกส่วนมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๒. การขับเคลื่อนการดำเนินงานควบคู่กันระหว่างโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดโดยส่วนกลาง (Top Down) และโครงการ/กิจกรรมตามความต้องการของพื้นที่ (Bottom Up) ให้เกิดการเชื่อมโยงกันอย่างแท้จริง และเกิดผลสำเร็จต่อกลุ่มเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม โดยบูรณาการการทำงานและงบประมาณจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และองค์กรต่าง ๆ

๓. การสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนาและเนื้อหาสาระของแผนปฏิรูปราชการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แก่บุคลากรทุกระดับ และทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวง รวมทั้ง สร้างความเข้าใจร่วมกับภาคีเครือข่ายการพัฒนาทั้งในระดับนโยบาย และระดับพื้นที่ เพื่อเชื่อมโยงการทำงานในประเด็นที่เกี่ยวข้อง นำไปสู่การระดมทรัพยากรและสนับสนุนการทำงาน โดยทุกฝ่ายได้ประโยชน์ร่วมกัน

๔. การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบในการขับเคลื่อนงานในแต่ละเป้าหมายและตัวชี้วัด มีการบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย

๕. การหน่วยงานในส่วนกลางที่รับผิดชอบโครงการ ทบทวน/ปรับโครงการที่ดำเนินการในปัจจุบัน ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ บูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และหน่วยงานภายนอก และริเริ่มโครงการใหม่ ๆ รวมทั้งสนับสนุนวิชาการและองค์ความรู้ให้แก่หน่วยงานในพื้นที่

๖. หน่วยงานที่เป็นหน่วยงานสนับสนุน ทบทวน/ปรับบทบาทภารกิจในความรับผิดชอบและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน เพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๗. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เป็นหน่วยปฏิบัติหลักในการบูรณาการและบริหารจัดการโครงการและงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร โดยดำเนินการให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดโดยส่วนกลาง (Top Down) และโครงการ/กิจกรรมตามความต้องการของพื้นที่ (Bottom Up) และขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ ดำเนินการให้เกิดผลสำเร็จอย่างชัดเจนแก่กลุ่มเป้าหมาย และรายงานผลการดำเนินงาน

การติดตามและประเมินผล

๑. กระทรวงฯ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งมีปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานกรรมการ รองปลัดกระทรวงฯ ที่ได้รับมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ มีผู้บริหารเป็นกรรมการ ๑๔ ท่าน และมีผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการกลุ่มการประเมิน กองยุทธศาสตร์และแผนงาน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ มีหน้าที่และอำนาจ ในการกำหนดกรอบแนวทางการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนฯ กำกับ ติดตามและประเมินผลโครงการตามแผนฯ และรายงานผลการดำเนินงานและจัดทำข้อเสนอแนะโครงการตามแผนฯ โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ของแผนฯ รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๒. กระทรวงฯ ได้นำระบบ ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ : Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform (eMENSCR) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มาใช้สำหรับการติดตาม ตรวจสอบ แผนงาน/โครงการสำคัญ เพื่อตอบเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนระดับต่าง ๆ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนปฏิรูปประเทศ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ รวมถึงแผนปฏิบัติราชการและแผนปฏิบัติการด้านต่าง ๆ

๓. กระทรวงฯ มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการ โดยเชิญสถาบัน/หน่วยงานภายนอกเป็นผู้ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงฯ ได้แก่ (๑) การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงฯ สามารถตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี เป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (๒) การประเมินผลการดำเนินงานโครงการสำคัญตามแผนปฏิบัติราชการ โดยมุ่งเน้นการประเมินผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และ (๓) ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ข้อจำกัด ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและแนวทางการขับเคลื่อนกระทรวงในระยะต่อไป เป็นต้น

ภาคผนวก

คำจำกัดความ

- **ประชาชน** หมายถึง ประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง และกลุ่มเป้าหมายภายใต้ภารกิจของกระทรวง เข้าถึงโอกาส และได้รับการคุ้มครองทางสังคม
- **โอกาสทางสังคม** หมายถึง โอกาสในการเข้าถึงบริการของรัฐ โอกาสในการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน โอกาสในการได้รับการพัฒนาศักยภาพ
- **การคุ้มครองทางสังคม** หมายถึง การจัดระบบหรือมาตรการในรูปแบบต่างๆ เพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคนตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติไว้ ไม่ว่าจะเป็นบริการสังคม การประกันสังคม การช่วยเหลือทางสังคม การคุ้มครองอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งครอบคลุมถึงการจัดโครงสร้างการคุ้มครองทางสังคม (Social Safety Nets) การสร้างหลักประกันทางสังคม สำหรับผู้ด้อยโอกาสและคนยากจน การจัดการกับความเสี่ยงทางสังคม (Social Risk Management) ที่เกิดขึ้นจากวิกฤตทางเศรษฐกิจ สังคม และภัยพิบัติต่าง ๆ
- **ความมั่นคงในชีวิต** หมายถึง การที่มนุษย์ทุกคนจะสามารถมีชีวิตอยู่โดยปลอดภัยจากความเสี่ยงและภัยคุกคามต่อการดำรงชีพในรูปแบบต่าง ๆ ได้รับหลักประกันการคุ้มครองที่เหมาะสมรวมถึงโอกาสในการพัฒนาศักยภาพเพื่อเติบโตและใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมผู้อื่น
- **ทักษะในศตวรรษที่ ๒๑** หมายถึง ๑) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ๒) ทักษะสารสนเทศ สื่อเทคโนโลยี และ ๓) ทักษะชีวิตและอาชีพ
- **การเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุ** หมายถึง การเตรียมความพร้อมด้านสังคม การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพ การเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ การเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม และการเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- **การเรียนรู้ตลอดชีวิต** หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล อันเป็นผลมาจากการได้รับความรู้ ทักษะ หรือประสบการณ์จากการศึกษา หรือจากกิจกรรมในวิถีชีวิตที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาตั้งแต่เกิดจนตาย
- **ประเภทและลักษณะงานที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุแต่ละช่วงวัย** หมายถึง ๑) ช่วงแรก (๖๐ - ๖๙ ปี) เป็นผู้สูงอายุที่ยังมีพลัง มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถและภูมิปัญญาที่ยังพร้อมใช้งานได้ สภาพร่างกายยังคงแข็งแรงกระฉับกระเฉง ในช่วงวัยนี้สามารถทำงานหรือกิจกรรม ที่ได้ค่าตอบแทน อาจเป็นงานเกษตร อุตสาหกรรม บริการ หรือการประกอบอาชีพอิสระ เป็นวิทยากรให้ความรู้ เป็นที่ปรึกษา เป็นอาสาสมัคร และการทำงานอดิเรกต่าง ๆ ตามความสนใจก็ได้ ๒) ช่วงที่สอง (๗๐ - ๗๙ ปี) สภาพร่างกายโดยรวมยังดี แต่ไม่กระฉับกระเฉง หรือเริ่มอ่อนแอลง ผู้สูงอายุในช่วงวัยนี้จึงต้องการการพักผ่อนมากกว่าการทำงาน การทำงานช่วงนี้จึงไม่ควรเป็นการทำงานที่หนักจนเกินไป เน้นการทำงานอดิเรกมากขึ้น และ ๓) ช่วงที่สาม (อายุมากกว่า ๘๐ ปีขึ้นไป) ผู้สูงอายุ มักมีความเจ็บป่วยและมีความเสื่อมของอวัยวะต่างๆ มากขึ้น พึ่งพิงผู้อื่นมากขึ้น ควรเน้นการทำงานอดิเรกที่เหมาะสมกับสภาพร่างกายที่เปลี่ยนไป

● **ดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัว** คือ ค่าที่ใช้บ่งชี้ถึงความเข้มแข็งของครอบครัว โดยพิจารณาจากร้อยละของคะแนนการมีส่วนร่วมหรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของครอบครัว ตามเกณฑ์มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ซึ่งประกอบด้วย ๕ มิติ ดังนี้ ๑) ด้านสัมพันธภาพ ๒) ด้านการพึ่งพาตนเอง ๓) ด้านการทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัว ๔) ด้านทุนทางสังคม และ ๕) ด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงและการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก

● **หลักประกันทางสังคม** หมายถึง มาตรการหนึ่งของระบบสวัสดิการสังคม ซึ่งจัดโดยภาครัฐ เพื่อคุ้มครองป้องกันประชาชนไม่ได้รับความเดือดร้อน เพื่อให้มีหลักประกันด้านการดำรงชีพได้ตามสมควร

● **การพัฒนาสังคม (Social Development)** หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงที่ดีทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม เพื่อประชาชน จะได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทั้งด้านอาหาร ที่อยู่อาศัย การศึกษา สุขภาพอนามัย การมีงานทำมีรายได้เพียงพอในการครองชีพ ประชาชนได้รับความเสมอภาค ความยุติธรรม มีคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการเปลี่ยนแปลงทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ

● **สวัสดิการสังคม (Social Welfare)** หมายถึง ระบบการจัดบริการสังคม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมและพัฒนาสังคม รวมทั้งการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคมเพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ในระดับมาตรฐาน โดยบริการดังกล่าวจะต้องตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนให้ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ทั้งในด้านการศึกษาที่ดี การมีสุขภาพอนามัย การมีที่อยู่อาศัย การมีงานทำ การมีรายได้ การมีสวัสดิการแรงงาน การมีความมั่นคงทางสังคม การมีนันทนาการ และบริการทางสังคมทั่วไป โดยระบบบริการสังคมต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิที่ประชาชนต้องได้รับและเข้ามามีส่วนร่วมในระบบการจัดบริการทางสังคมในทุกระดับ

● **สังคมสงเคราะห์ (Social Work)** หมายถึง ศาสตร์และศิลป์ทางวิชาชีพในการป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟู และพัฒนาบุคคล กลุ่มชุมชน ทั้งที่ประสบและไม่ประสบปัญหาความเดือดร้อนให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ทางสังคม เพื่อช่วยเหลือตนเอง ครอบครัวและชุมชน ตลอดจนสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมเพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีในสังคมต่อไป

● **การช่วยเหลือทางสังคมแบบมุ่งเป้า** หมายถึง มาตรการหนึ่งของระบบสวัสดิการสังคม ที่มุ่งช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมต่างๆ โดยตรง โดยการจัดให้มีมาตรการพิเศษเพื่อให้สามารถระบุตัวกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ และให้การคุ้มครองทางสังคมและสวัสดิการอย่างเฉพาะเจาะจง โดยมีเป้าหมายการตัดขาดวงจรความยากจนไม่ให้ส่งต่อจากรุ่นพ่อแม่ไปสู่รุ่นลูกหลาน และช่วยเหลือกลุ่มคนที่เดือดร้อนที่สุด

● **ทุนทางสังคม** หมายถึง สิ่งดี ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน ประกอบด้วย ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรบุคคล หรือ ปรากฏการณ์บ้าน เครือข่ายของการรวมตัวกันในรูปแบบต่างๆ ภายในประชาคม บรรทัดฐานและความไว้วางใจ ส่งผลให้ผู้มีส่วนร่วมสามารถกระทำการร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพในการบรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน

● **เศรษฐกิจฐานราก** หมายถึง ระบบเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น ที่สามารถพึ่งตนเองภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน มีคุณธรรม และเป็นระบบเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาด้านอื่น ๆ ในพื้นที่ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ผู้คน ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน เป็นระบบเศรษฐกิจแนวราบที่ส่งผลและสร้างความสัมพันธ์ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างผู้คนในชุมชนท้องถิ่น มิใช่เป็นเฉพาะเศรษฐกิจแนวตั้งแบบปัจเจกแต่สามารถทำให้เกิดความร่วมมือ

เกิดโอกาสและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเศรษฐกิจร่วมของชุมชนกับเศรษฐกิจของปัจเจก เป็นระบบเศรษฐกิจที่มีลักษณะความร่วมมือเป็นหุ้นส่วนสร้างความสัมพันธ์ ทั้งในชุมชนท้องถิ่นและในระดับที่กว้างขวางอื่น ๆ และภายนอก

● **การมีส่วนร่วมของชุมชน** หมายถึง กระบวนการในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือการดำเนินการใด ๆ อย่างมีเสรีภาพ ตามสิทธิและหน้าที่ของชุมชนที่มีเป้าหมายหลักในการตอบสนองความต้องการร่วมกันของประชาชน โดยให้สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิต ค่านิยม ประเพณี และทัศนคติของบุคคลในชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมมือ ร่วมดำเนินการ ติดตามประเมินผล และร่วมรับผิดชอบหรือร่วมใช้ผลประโยชน์จากการดำเนินงานนั้น

● **ความเข้มแข็งของชุมชน** หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนรวมตัวกัน มีการเรียนรู้ร่วมกันในการกระทำการติดต่อสื่อสาร การจัดการและการแก้ไขปัญหาาร่วมกันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาภายในชุมชน ตลอดจนมีผลกระทบสู่ภายนอกชุมชนที่ดีขึ้นตามลำดับการร่วมมือช่วยเหลือกันเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน

● **ภาคประชาสังคม** หมายถึง เครือข่าย องค์กร หรือสถาบันใดที่อยู่ตรงกลางระหว่างรัฐกับปัจเจกบุคคลหรือครอบครัวและเครือข่ายรวมตัวกันอย่างสมัครใจ ให้มาร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะ ควบคู่ไปกับการปกป้องผลประโยชน์ส่วนตัว ประชาสังคมจึงเป็นกลุ่มคนที่มารวมตัวกันทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม

● **ภาคีเครือข่าย** หมายถึง กลุ่มบุคคล องค์กรที่มีเป้าหมายร่วมกัน มารวมตัวกันด้วยความสมัครใจ เพื่อทำกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย (ร่วมคิด/วางแผน ร่วมทำ ร่วมประเมินผล) โดยมีความสัมพันธ์แนบแน่น มีความเสมอภาค และเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

● **เครือข่าย** หมายถึง การเชื่อมโยงของกลุ่มคนหรือกลุ่มองค์กรที่สมัครใจที่จะแลกเปลี่ยนข่าวสารร่วมกันหรือทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีการจัดระเบียบโครงสร้างของคนในเครือข่ายด้วยความเป็นอิสระ เท่าเทียมกันภายใต้พื้นฐานของความเคารพสิทธิ เชื่อถือ เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน

● **วิสาหกิจเพื่อสังคม** หมายถึง กิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมายหลักในการแก้ไขปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยใช้กลไกการบริหารจัดการที่ดีของภาคธุรกิจ เพื่อให้มีความยั่งยืนทางการเงินจากรายได้หลักที่มาจากสินค้าหรือบริการ โดยไม่ต้องพึ่งพาการบริจาค และมีการนำผลกำไรที่เกิดขึ้นไปลงทุนเพื่อขยายผลในชุมชน

● **ชุมชนท้องถิ่น** หมายถึง ชุมชนที่อยู่ร่วมกันในพื้นที่หมู่บ้านหรือตำบล

● **หุ้นส่วนในการพัฒนาสังคม** หมายถึง ๑) การที่นิติบุคคลตั้งแต่ ๒ องค์กรขึ้นไปตกลงทำงานร่วมกันเพื่อประโยชน์สาธารณะ นำทรัพยากรและความเชี่ยวชาญของแต่ละองค์กรมาผสมผสานในทางที่เสริมพลังการทำงานซึ่งกันและกัน โดยผู้เป็นหุ้นส่วนสามารถลงหุ้นด้วยเงิน ทรัพย์สิน หรือแรงงานก็ได้ และ ๒) การเข้าร่วมทำงานต้องเอื้อให้เกิดการใช้ศักยภาพของแต่ละองค์กรที่เข้าเป็นหุ้นส่วนในทิศทางที่เสริมกันและทวีคุณค่ามากกว่าการทำงานโดยองค์กรเดียว การก่อตั้งหุ้นส่วนในการพัฒนาสังคม ที่มีการทำงานอิงอยู่กับองค์กรเดียวหรือมีผู้เป็นหุ้นส่วนเพียงบางองค์กรที่ทำงาน จะมีผลให้ขีดความสามารถในการขยายผลกระทบหรือทวีคุณค่าของการทำงานเกิดขึ้นได้อย่างจำกัด และอาจไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาสังคมอย่างแท้จริง

● **องค์กรสมรรถนะสูง** หมายถึง องค์กรที่มีแผนรองรับกับสถานะต่าง ๆ อย่างชัดเจน มีการวิเคราะห์สถานการณ์ที่สามารถกระทบต่อการทำงานจากรอบด้านทุกมุมมอง ทำให้สามารถปฏิบัติการกิจบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามเวลาและคุณภาพของผลงานดีเยี่ยมเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

และองค์กรนั้นต้องมีระบบการบริหารจัดการภายในที่ดีมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ มีความผูกพันมั่นคง ต่อองค์กร มุ่งมั่นต่อความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

- **องค์กรผลสัมฤทธิ์สูง** หมายถึง องค์กรที่มีความมุ่งมั่นจะปฏิบัติราชการให้ดีหรือให้เกินมาตรฐานที่มีอยู่ โดยมาตรฐานนี้อาจเป็นผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของตนเอง หรือเกณฑ์วัดผลสัมฤทธิ์ที่ส่วนราชการกำหนดขึ้น อีกทั้งยังหมายรวมถึงการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่ยากหรือท้าทาย ชนิดที่อาจไม่เคยมีผู้ใดสามารถกระทำได้มาก่อน

- **องค์กรยุคดิจิทัล** หมายถึง องค์กรที่สามารถนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แทปเลต โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกัน หรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน หรือระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ซึ่งองค์กร/บุคลากรต้องมีการพัฒนาทักษะ ๔ มิติ ๑) การใช้ (Use) ๒) เข้าใจ (Understand) ๓) การสร้าง (create) และ ๔) เข้าถึง (Access) เทคโนโลยีดิจิทัล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- **หลักธรรมาภิบาล** หมายถึง ระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีองค์ประกอบ ๖ หลัก ได้แก่ ๑) หลักนิติธรรม ๒) หลักคุณธรรม ๓) หลักความโปร่งใส ๔) หลักการมีส่วนร่วม ๕) หลักความรับผิดชอบ และ ๖) หลักความคุ้มค่า

แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์
จัดทำโดย กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์
ปีที่พิมพ์ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕
พิมพ์ครั้งที่ ๑ โรงพิมพ์ บริษัท ไอ.เจสยาม จำกัด
จำนวน ๑๑๒ หน้า
จำนวน ๑๕๐ เล่ม

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เลขที่ 1034 ถนนกรุงเกษม แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100

